

29

SÖVYETLER BİRLİĞİ
KOMÜNİST PARTİSİNİN

PROGRAMI

Author S.B.K.P (Program).

Classification No. A73

Accession No. 3200.

**SOVYETLER BİRLİĞİ
KOMÜNİST PARTİSİNİN
PROGRAMI**

**SBKP XXII.
KONGRESİNDE
KABUL EDİLMİŞTİR**

1961

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	3
-----------------	---

Birinci bölüm

KAPİTALİZMDEN KOMÜNİZME GEÇİŞ — İNSANLIĞIN GELİŞME YOLU

I. Kapitalizmden sosyalizme geçişin tarihi kaçınılmazlığı	6
II. Ekim Devrimi'nin ve SSC Birliğinde sosyalizmin zaferinin evrensel tarihi önemi	9
III. Sosyalizmin dünya sistemi	16
IV. Dünya kapitalizminin buhranı	21
V. İşçi sınıfının milletlerarası inkılapçı hareketi	30
VI. Millî kurtuluş hareketi	38
VII. Burjuva ve reformist ideolojiye karşı savaş	44
VIII. Barış içinde yanyana yaşama ve dünya barışı için savaş	48

İkinci bölüm

KOMÜNİZM CEMİYETİ KURUCULUĞUNDA SOYETLER BİRLİĞİ KOMÜNİST PARTİSİNİN ÖDEVLERİ

Komünizm-bütün insanlığın parlak geleceği	54
I. Partinin iktisadi kuruluşu, komünizmin maddi-teknik temelini yaratılıp geliştirilmesi alanlarındaki ödevleri	57
1. Sanayi, kuruluşu, ulaştırmanın geliştirilmesi ve komünizmin istihsal kuvvetlerinin yaratılmasında bunların rolü	58
2. Köy ekonomisinin ve köyde sosyal münasebetlerin gelişmesi	65
3. Halk ekonomisinin yönetimi ve plânlama	74
II. Halkın maddî refahını yükseltme alanında partinin ödevleri	79
III. Partinin, devlet kuruluşu ve sosyalist demokrasiyi daha da geliştirme alanındaki ödevleri	86
1. Sovyetler ve devlet idaresinde demokratik prensiplerin geliştirilmesi	88
2. Sosyal teşkilâtların rolünün ileride de artırılması. Devlet ve komünizm	92
3. Sovyetler Birliği silâhli kuvvetlerinin ve savunma gücünün sağlamlaştırılması	95
IV. Partinin millî münasebetler alanındaki ödevleri	97

V. Partinin ideoloji, eğitim, öğretim, ilim ve kültür alanındaki ödevleri	100
1. Komünist şuur terbiyesi alanında	102
2. Halk eğitimi alanında	106
3. İlim alanında	108
4. Kültürel kuruculuk, edebiyat ve sanat alanında	112
VI. SSC Birliğinde komünizm kuruculuğu ve sosyalist memleketler arasında işbirliği	114
VII. Parti geniş komünizm kuruculuğu devresinde.	117

GİRİŞ

Büyük Oktobr Sosyalist İnkılabı, insanlık tarihinde yeni bir devir, yani kapitalizmin çökmesi ve komünizmin kurulup yerleşmesi devrini açtı. Sosyalizm, Sovyetler ülkesinde muzaffer oldu, halk demokrasili memleketlerde kesin zaferler kazandı, yüz milyonlarca insanın pratik dâvası, bütün dünya işçi sınıfı inkılâpçı hareketlerinin bayrağı oldu.

Yüzyıldan fazla bir zaman önce proletaryanın büyük öğretmenleri Karl Marks ile Fredrik Engels «Komünist Partisinin Manifesti» nde şöyle demişlerdi: «Avrupada bir hayalet, komünizm hayaleti dolmaktadır». Bütün ülkeler proleterlerinin mertçe ve fedakârca mücadelesi insanlığı komünizme yaklaştırdı. Önce yüzlerce, sonra binler ve milyonlarca insan komünizm ülkeleriyle şahlanarak eski dünyaya karşı hücumla kalkıyorlardı. Paris Komünü, Oktobr İnkılabı, Çinde, Avrupa ile Asyanın diğer birçok memleketlerinde sosyalist inkılâplar, komünizmin zaferi için milletlerarası işçi sınıfının kalıramanca savaşlarının en önemli tarihi safhalarıdır. *Vaktiyle yalnız bir hayal olan komünizm, zamanımızın en büyük kuvveti haline, yeryüzünün büyük bir kısmında kurulmakta olan cemiyet haline gelinceye kadar, halkın saadeti uğrunda döğüşenlerin kaniyle sultanmış çok uzun bir yol, şanlı zaferler ve geçici yenilgeler yolu geçilmiştir.*

XX asrın başlarında milletlerarası inkılâpçı hareketin merkezi Rusyaya geçti. Rusyanın kahraman işçi sınıfı, Vladimir İliç Leninin Bolşevik Partisinin önderliği altında bu hareketin öncüsü oldu. Komünist Partisi, sosyalist inkılâbın ilhamcısı ve önderi, tarihte işçilerle köylülerin ilk devletinin teşkilâtçısı ve yönetmeni olarak ortaya çıktı. Bütün dünya emekçilerinin yüce öğretmeni ve adı ebediyen yaşayacak olan Leninin parlak dehası, insanlığın komünizme giden yolunu aydınlatmaktadır.

Leninci Komünist Partisi siyasi savaş alanına çıkınca, dünyada inkılâpçı Marksizmin bayrağını yükseltti. Marksizm-Leninizm, cemiyetin devrimci yolla değiştirilmesi için kudretli bir ideolojik silâh oldu. Parti, her tarihi merhalede, programlarında ilmi surette formüle edilen vazifeleri, Marks-Engels-Lenin ilmini kılavuz edinerek çözüyordu.

Boşevik Partisi *birinci programını* 1903-de yapılan II. Kongrede kabul etti. Rusyanın işçi sınıfını, bütün emekçilerini, çarlık mutlakiyetini, sonra da burjuva düzenini devirmek ve proletarya diktatörlüğü kurmak uğrunda savaşa çağırđı. 1917 Şubatında çarlık rejimi silinip süpürüldü. 1917 Ekiminde proleter inkılâbı, halkın nefret ettiği kapitalist düzeni yıktı. *Tarihte ilk defa bir sosyalist memleket meydana geldi. Yeni dünyanın kurulmasına başlandı.*

Partinin birinci programını gerçekleştirilmişti.

Parti *ikinci programını* 1919 da yapılan VIII. Kongrede kabul etti. Sosyalist cemiyeti kurma vazifesini öne koydu. Sovyet halkı, Komünist Partisinin yönetmenliğinde yepyeni yollardan yürüyerek, güçlükleri ve mahrumiyetleri yenerek, Leninin hazırladığı sosyalizm kuruculuğu plânını hayata geçirdi. *Sosyalizm Sovyetler Birliğinde tam ve kesin surette muzaffer oldu.*

Partinin ikinci programını da gerçekleştirilmişti.

Sovyet halkının yüce inkılâpçı başarısı bütün ülkelerin ve kıtalarının halk kitlelerini harekete getirdi ve ilhamlandırdı. Dünya üzerinde, insanlığın baharını gösteren büyük bir temizleyici fırtına doluyor. *Avrupa ve Asya memleketlerindeki sosyalist inkılâplar, dünya sosyalist sistemini meydana getirdi.* Millî kurtuluş inkılâplarının kudretli dalgası, emperyalizmin sömürgecilik sistemini silip süpürüyor.

İnsanlığın üçte biri, ilmi komünizmin bayrağı altında yeni hayat kurmaktadır. İşçi sınıfının kapitalizm zulmünden kurtulmuş ilk savaş birlikleri, sınıf kardeşlerinin yeni savaş birliklerinin zaferini kolaylaştırmaktadır. Sosyalizm dünyası genişliyor, kapitalizm dünyası daralıyor. Sosyalizmin her yerde kapitalizmin yerini alması kaçınılmazdır. Sosyal gelişmenin objektif kanunu budur. Emperyalizm, öalenmez kurtuluş seyrini durdurmaktan acizdir.

Esas özütü kapitalizmden sosyalizme geçiş olan çağımız, birbirine taban tabana zıt iki sosyal sistem arasında mücadele çağıdır,

sosyalist ve milli kurtuluş inkılabları çağıdır, emperyalizmin çöküp gitmesi, sömürge sisteminin yok edilmesi çağıdır, yeni yeni halkların sosyalizm yoluna girişi çağıdır, sosyalizm ve komünizmin dünya çapında zaferi çağıdır. Çağımızın merkezi, milletlerarası işçi sınıfı ve onun başlıca eseri olan dünya sosyalist sistemidir.

Şimdi Sovyetler Birliği Komünist Partisi (SBKP), üçüncü programını, yani komünist cemiyeti kurma programını kabul ediyor. Yeni program, sosyalizm kuruculuğu uygulamasını yaratıcı bir şekilde genelleştiriyor, bütün dünyada inkılapçı hareketin tecrübesini gözönüne alıyor ve partinin kollektif fikrini ifade ederek komünizm kuruculuğunun başlıca vazifelerini ve esas safhalarını belirtiyor.

Partinin yüce gayesi komünist cemiyeti kurmaktır. Bu cemiyetin bayrağında: «Herkesten kabiliyetine göre, herkese ihtiyaçlarına göre» yazılıdır. Partinin: «Her şey insan namına, insanın refahı için» şiarı tamamıyla hayata geçirilecektir.

Proleter enternasyonalizmine sadık olan Sovyetler Birliği Komünist Partisi, daima «Bütün ülkelerin proleterleri, birleşiniz!» diyen savaşı çağrısına uyar. *Parti, Sovyetler Birliğinde komünizm kuruculuğunu, Sovyet halkının yüce enternasyonal vazifesi sayar. Bu vazifeyi bütün dünya sosyalist sisteminin, milletlerarası proletaryanın, bütün insanlığın menfaatlerine uygun görür.*

Komünizm, bütün insanları sosyal eşitsizlikten, baskı ve sömürmenin her çeşidinden, harp dehşetinden kurtarmak gibi tarihi bir vazifeyi yerine getirir ve bütün dünya halkları için *Barış, Ekmek, Hürriyet, Eşitlik, Kardeşlik ve Saadet sağlar.*

KAPİTALİZMDEN KOMÜNİZME GEÇİŞ — İNSANLIĞIN GELİŞME YOLU

I. KAPİTALİZMDEN SOSYALİZME GEÇİŞİN TARİHİ KAÇINILMAZLIĞI

İnsanlığın kapitalizmden sosyalizme geçişinin dünya ölçüsünde tarihi dönümü Oktobr İnkılabı ile başlar. Bu, cemiyet gelişmesinin kanuni sonucudur. Marksizm sosyal gelişmenin objektif kanunlarını keşfetti. Kapitalizme hâs olan ziddiyetleri, bu ziddiyetlerin inkılâpçı bir patlama meydana getirmesinin ve cemiyetin komünizme geçmesinin kaçınılmazlığı gösterdi.

Kapitalizm son sömürücü düzendir. Kapitalizm istihsal kuvvetlerini dev adımları ile geliştirdikten sonra, sosyal ilerleme yolunda büyük bir engel baline geldi. Eğer istihsal kuvvetlerinin ve ilmin muazzam gelişmesi asrı olan XX asır, hâlâ yüzmilyonlarca insanın sefaletini ortadan kaldırmış değilse, yeryüzünde hütün insulara maddi ve mânevi nimetler bolluğu getirmiş değilse, bunun sorunlusu yalnız kapitalizmdir. İstihsal kuvvetleriyle istihsal münasebetleri arasında gittikçe şiddetlenen çatışma, insanlığın önüne kesin bir şekilde şu ödevi koyuyor: Çürümüş kapitalist çemberini parçalamak, insanın yarattığı güçlü istihsal kuvvetlerini serbest bırakmak ve bunları hütün cemiyetin yararına kullanmak.

Kapitalizmin şu veya bu memlekette doğuş ve gelişme şartlarının özellikleri ne olursa olsun, bu düzenin kanunları ve genel hatları her yerde aynıdır.

Partinin Birinci ve İkinci programlarında, kapitalizm ve onun en yüksek safhası olan emperyalizm hakkında yapılan Marksist-Leninist tahlilin doğruluğunu, dünya kapitalizminin gelişmesi ve işçi sınıfının inkılâpçı mücadelesi tamamiyle ispat etti. Bu tahlilin esas hükümleri bu programda da aynen tekrar edilmektedir.

Kapitalizinde esas ve önemli istihsal vasıtaları bir avuç kapitalist ve toprak ağaları sınıfına aittir. Kalkın eziçi çoğunluğu ise, istihsal vasıtalarından yoksun edilmiş ve bu yüzden işgüle-

rini satmak ve kendi emekleriyle eemiyetin hâkim sınıflarının gelir ve zenginliklerini yaratmak zorunda kalmış proleter ve yarı proleterlerden ibarettir. Burjuva devleti, şekli ne olursa olsun, sermayenin emek üzerindeki hâkimiyetini sağlayan bir âlettir.

İri kapitalist istihsalin, yani kâr sağlama, değer fazlasını benimseme gayesi güden istihsalin gelişmesi, küçük müstahsillerin bağımsızlığını elinden almak ve onları kapitale tamamen bağlı kılmak sonucuna götürür. Kapitalizm, kadın ve çocuk emeğini geniş ölçüde istismar eder. Kapitalist gelişmenin ekonomik kanunları, muhakkak çok büyük bir işsizler ordusunun meydana gelmesine sebep olur. Sefaletе düşmüş köylüler ile şehir küçük burjuvazisi bu orduya saflarını durmaksızın büyütür. İşçi sınıfının, bütün emekçilerin istismar edilmesi, sosyal eşitsizlik, zenginlerle fakirler arasındaki mesafe ve milyonları ıstırap ve sefaleti durmadan arttır.

Kapitalizm fabrika ve işletmelere milyonlarca işçiyi toplayıp emek prosesini kümelenirmekle istihsale sosyal mahiyet verir, fakat emeğin sermelerini kapitalistler alır. Kapitalizmin bu ana tezadı, yani istihsalın sosyal mahiyeti ile istihsal neticelerine kapitalistçe el koyma şekli arasındaki ziddiyet, kendisini istihsal anarşisinde ve toplumun alım ve talep kabiliyetinin istihsal artışına nisbetle geride kalmasında gösterir ve zaman zaman başgösteren yıkıcı buhranlara doğru götürür. Buhranlar ve sanayiın durgunluk devreleri de küçük müstahsilleri daha fazla mahveder, üretli emeğin sermayeye bağımlılığını daha fazla arttırır, işçi sınıfının durumunu nisbi olarak, bazan da mutlak surette daha çabuk kötüleştirir.

Burjuva eemiyetine hâs ziddiyetlerin artması ve gelişmesiyle, emekçilerin ve istismar edilen kitlenin kapitalist düzenden memnuniyetsizliği de arttır. Proleterlerin sayısı çoğalır, dayanışması kuvvetlenir ve istisnâreılara karşı mücadeleleri keskinleşir. Aynı zamanda, *kapitalist istihsal münasebellerinin yerini komünist istihsal münasebellerinin alması için, yani proletaryanın sınıf hareketinin şuurlu ifadecisi olan komünist partisinin gayesini teşkil eden sosyal inkılâp için maddi imkân da gittikçe daha çabuk meydana gelir.*

Dünyayı inkılâp yoluyla değiştirmekte harekete getirici baş kuvvet olan işçi sınıfı en sebatlı inkılâpçı sınıftır. Sınıf savaşları boyunca işçi sınıfı teşkilatlanır, meslek birliklerini, siyasi parti-

lerini kurar, kapitalizme karşı ekonomik, politik ve teorik savaş yürütür. Eski cemiyetin inkılâpçı yolla değiştirilmesi ve yeni düzenin kurulması olan tarihi vazifesini gerçekleştirirken, işçi sınıfı, yalnız kendi sınıf menfaatlerinin değil, bütün emekçilerin menfaatlerinin de tercümanı olmaktadır. İşçi sınıfı, kapitalizme karşı mücadele eden bütün kuvvetlerin tabii hegemonu olarak meydana çıkar.

Proletarya diktatorası ve Marksist-Leninist partinin yöneticiliği, sosyalist inkılâbın zafer kazanması ve sosyalizmin kurulması için lüzumlu şarttır. İşçi sınıfının yönetmenliği altında, işçi sınıfı ile emekçi köylü kitlelerinin sağlam birliği proletarya diktatorasının baş prensibidir.

Sermayenin birikmesi ve merkezleşmesi seyri, serbest rekabeti yok ederek, yirminci asrın başlarında, kapitalistlerin kuvvetli tekeleci birlikleri olan sendikaların, kartellerin, tröstlerin kurulması sonucunu doğurdu. Bunlar bütün ekonomik hayatta kesin bir önem kazandı. Banka sermayesi büyük ölçüde birikmiş sanayi sermayesiyle kaynaştı. Yabancı memleketlere sermaye ihracı hızlandı. Nice kapitalist devlet gruplarını içine alan tröstler, artık en zengin memleketler arasında paylaşılmış bulunan dünyayı ekonomik bakımdan taksime başladılar. Kapitalizm sonuncu safhasına, yani tekeleci kapitalizm, emperyalizm safhasına girdi.

Kapitalizmin yeryüzünde az veya çok arzısız yayılması devresi, sıçrayışlı, yıkımlı bir gelişme devresine inkılâb etti. Bu da kapitalizmin ekonomik, siyasi, sınıfi ve millî bütün zıdlarını eşi görülmemiş bir derecede kuvvetlendirdi ve keskinleştirdi. Emperyalist devletlerin, sürüm pazarları, sermaye yatırım sahaları, ham maddé, işgücü ve dünya hâkimiyeti için yürüttükleri mücadele son derece keskinleşti. Emperyalizmin mutlak hâkimiyeti devrinde, bu mücadele, ister istemez yıkıcı harpleri doğuruyordu.

Emperyalizm, çürümekte ve ölmekte olan kapitalizmdir, sosyalist inkılâbın arifesidir. *Dünya kapitalist sistemi, tüm olarak, proletaryanın sosyal inkılâbı için olgunlaşmıştır.*

Gerek umumiyetle dünya kapitalizminin son derecede gelişmesi, gerek serbest rekabetin devlet tekeleci kapitalizmiyle değiştirilmesi, gerek bankalar tarafından, keza kapitalist birlikleri tarafından, istihsal seyrini ve mamullerin dağıtımını sosyal

surette ayarlama cihazı meydana getirilmesi, gerek kapitalist tekellerin büyümesiyle ilgili olarak pahalılığın artması ve sendikaların* işçi sınıfına yaptığı zulmün şiddetlenmesi, işçi sınıfının emperyalist devlet tarafından köle edilmesi, proletaryanın ekonomik ve siyasi mücadelesinin alabildiğine güçleşmesi, gerekse emperyalist harbin doğurduğu dehşetler, felâketler, yıkım, bütün bunlar, kapitalizmin iflâsını ve en yüksek sosyal iktisadiyat tipine geçişi kaçınılmaz hale getirdi.

Emperyalizmin inkılâp yoluyla iflâsı bütün dünyada aynı zamanda olmaz. Emperyalizm safhasında kapitalist memleketlerin gayrimuntazam ekonomik ve siyasi gelişmesi, başka başka memleketlerde inkılâpların başka başka zamanlarda başgöstermesine sebep olur. Yeni tarihî şartlar içinde sosyalist inkılâbı teorisini V. İ. Lenin geliştirdi ve sosyalizmin evvelâ belli bir kapitalist memlekette muzaffer olabileceği ilmini işleyip hazırladı.

Rusya emperyalizm sisteminin en zayıf halkası ve bütün zıddiyetlerinin düğüm noktasıydı. Bununla beraber. Rusyada sosyalizmin zaferi için lüzumlu şartlar da meydanda idi. Rusya işçi sınıfı, dünyada en yüksek inkılâpçılığı, teşkilâtçılığı ile belirgin olup, sınıf mücadelesinde büyük tecrübeye sahipti. Onun yanında, ileri inkılâpçı teori ile silâhlanmış ve sınıf savaşlarında çelikleşmiş Marksist-Leniniist bir parti vardı.

Bolşevik Partisi, işçi sınıfının sosyalizm uğrundaki mücadelesini, bütün halkın barış hareketini, köylülerin toprak mücadelesini, Rusyada ezilen halkların milli kurtuluş mücadelesini bir inkılâp selinde birleştirdi ve bu kuvvetleri kapitalizmi devirmeye yöneltti.

II. OKTOBR İNKİLÂBININ VE SSC BİRLİĞİNDE SOSYALİZMİN ZAFERİNİN EVRENSEL TAHİRÎ ÖNEMİ

Büyük Oktobr İnkılâbı, dünyanın en büyük memleketlerinden biri olan Rusyada emperyalizm cephesini yararak proletarya diktatorasını kurdu, yeni tip devleti, yani sovyet sosyalist devletini, yeni tip demokrasiyi, yani emekçiler demokrasisini yarattı.

İnkılâbın doğurduğu işçi ve köylü hâkimiyeti, Rusyayı kanlı emperyalist harpten çekip çıkardı, memleketi istismarcı sınıf-

*) Kapitalistlerin kurduğu sendikalar (Not çevirenindir.)

ların sürükledikleri milli felâketten ve Rusya halklarını yabancı sermayeye esir olma tehlikesinden kurtardı.

Oktober İnkılâbı, istismar ve sosyal adaletsizlik düzeninin dayandığı ekonomik temeli çökertti. Sovyet hâkimiyeti, sanayii, demiryollarını, bankaları ve toprağı millileştirdi. Bu hâkimiyet, pomeşçiklerin (toprak ağaları) toprak mülkiyetine son verdi ve köylülerin asırlık toprak emelini gerçekleştirdi.

Oktober İnkılâbı, milli ezginin zincirlerini parçaladı, milletlerin, ayrılmak hakkı da dahil olmak üzere, kendi mukadderatını kendileri tayin etme hakkını ilân etti ve bu hakkın gerçekleşmesini sağladı. İstisnarcuların zümre ve sınıf imtiyazlarından eser bırakmadı. Tarihte ilk defa olarak kadını esirlikten kurtardı ve ona erkekle eşit haklar verdi.

Rusyada sosyalist inkılâp, dünya kapitalizminin bütün yapısını temelden sarstı; dünya birbirine karşı olan iki sisteme bölündü.

Milletlerarası alanda ilk defa olarak bir devlet, yüce barış şiarını yükselten bir devlet ortaya çıktı ve bu devlet halklar ve memleketler arası münasebetlerde yeni prensipleri gerçekleştirmeğe başladı. İnsanlık, soyguneu harblara karşı, barış ve halkların güvenliği uğrunda yürüttüğü mücadelede kendisine sağlam bir dayanak buldu.

Oktober İnkılâbı memleketi sosyalizmin yoluna koydu. Sovyet halkının, gecegeçi yol güç ve henüz geçilmemiş bir yoldu. Eski dünyanın gerici kuvvetleri sovyet hâkimiyetini daha beşikteyken boğmak için ellerinden geleni yapıyorlardı. Genç Sovyet Cumhuriyeti, dışardan silâhlı müdahaleye, vatandaş harbine, ekonomik ablokaya ve iktisadi yıkıntıya, suikastlere ve kundakçılıklara, sabotaj ve teröre ve daha birçok güçlüklerle katlanmak zorunda kaldı. Sosyalizm kuruculuğu, memleketin sosyal-ekonomik, teknik ve kültürel geriliği yüzünden alahildiğine güçleşiyordu. Zaferi kazanmış olan işçilerle köylülerin, devlet idaresinde gerekli alışkanlıkları ve yeni ehemiyet kuruculuğunda tecrübeleri yoktu. Sosyalizm kuruculuğunun güçlükleri şundan dolayı da kat kat artıyordu: Sovyetler Birliği hemen hemen otuz yıl boyunca dünyada biricik sosyalist devletiydi, düşman kapitalist çemberinin gaddarca hücumlarına uğruyordu. Bu yüzden de kapitalizmden sosyalizme geçiş devresinde sınıf mücadelesinin keskin bir karakteri vardı.

Leninizine karşı olanlar, Rusyanın sosyalist inkılâp için olgunlaşmadığını, sosyalizmin bir memlekette kurulması mümkün olmayacağını iddia ediyorlardı. Fakat Leninizme karşı olanların yüzleri kara çıktı.

Partiden ve işçi sınıfından akıllıca ve ileriye görür bir siyaset isteniyordu; sarsılmaz bir metanet ve teşkilâtlılık, kendi kuvvetlerine ve halkın gücüne sağlam bir iman isteniyordu. Çok karışık milletlerarası şartlar içinde, nispeten zayıf sanayi temeli üzerinde, ekonomisi harble son derecede harap edilmiş ve ufak emtia istihsalinin çok üstün olduğu bir memlekette sosyalizm kuruculuğunda doğru bir siyaset yürütmek ve bu siyasetin zaferini sağlamak gerekiyordu.

Parti bu tarihi vazifeyi lâyıkıyla yerine getirecek kudrette olduğunu gösterdi. Leninin yönetmenliği altında, Parti memleketi kökten değiştirme plânını, sosyalizmi kurma plânını hazırladı. Lenin, kapitalizmden sosyalizme geçiş devresi boyunca proletarya devletinin güdeceği siyaseti ilmi bir temele dayattı. Lenin, sosyalizma zaferini hedef tutan yeni ekonomi siyaseti (NEP) işleyip hazırladı. Memleketin endüstrileşmesi, köy iktisadiyatının kooperatifleştirilmesi, kültür inkılâbı, Leninin sosyalist cemiyet kuruculuğu plânının esas halkalarıdır.

Parti bu plânı, tereddüt gösterenlere ve teslimcilere, troçkistlere, sağcı oportünistlere, milliyetçiliğe kayanlara ve diğer düşman gruplara karşı çetin bir savaş yürüterek savundu. Parti bütün Sovyet halkını Lenin plânının gerçekleştirilmesi için mücadeleyle kaldırdı.

O zamanlar mesele şuydu: Ya öleceğiz, ya da doludizgin ilerleyip ekonomik bakımdan kapitalist memleketlere ereceğiz.

Sovyet ülkesinin her şeyden evvel *endüstrileştirme* meselesini çözmesi gerekti. Sovyetler Birliği, dışardan yardım olmaksızın, en kısa tarihi süre içinde büyük bir çağdaş sanayi kurdu. Daha beşer yıllık üç plânın (1929—1941) gerçekleştirilmesi sonucunda, Sovyetler Birliği kudretli bir sanayi devleti haline geldi, ekonomik bakımdan kapitalist memleketlere bağımlı olmaktan büsbütün kurtuldu. Sovyet devletinin savunma gücü ölçülemiyecek kadar büyüdü. *Sovyetler Birliğinin endüstrileştirilmesi*, memleketin geriliğine son vermek için gerek kuvvetini, gerekse vasıtalarını esirgemiyen, mahrumiyetlere şuurulu olarak katlanan *işçi sınıfının ve bütün halkın yüce bir kahramanlık hareketiydi.*

Sovyetler Birliği gibi bir memlekette sosyalizmin kaderi, küçük ve dağınık köylü işletmelerinin *sosyalistçe kooperatifleştirilmesi* yoluna geçilmesi gibi çok güç bir meselenin çözümüne büyük ölçüde bağlıydı. Partinin yönetmenliği altında, işçi sınıfının her bakımdan desteği ve yardımıyla köylüler sosyalizm yoluna koyuldular. Milyonlarca ufak özel işletme gönüllü olarak kolhozlarda birleştii. Geniş bir Sovyet devlet çiftlikleri (sovhozlar) ve makina-traktör istasyonları (MTS-ler) ağa meydana getirildi. Sovyet köyünün iri sosyalist iktisadiyatına geçmesi, *köylülerin ekonomik münasebetlerinde, bütün yaşayış şeklinde büyük bir inkılâp* demektii. Kollektifleştirme, köyleri, ağalara kölelikten, sınıflı tabakalaşımadan, yıkımdan ve yoksulluktan ebediyen kurtardı. Asırlardır süregelen köylü meselesi gerçek çözüm şeklini Lenin Kooperatif Plânının esasında buldu.

Sosyalizmi kurma işi geniş halk kitleleri kültürünün yükseltilmesini gerektiriyordu. Bu iş de başarıyla halledildi. Memlekette *kültür inkılâbı* yapıldı. Bu inkılâp emekçi kitleleri mânevi esaretten ve cehaletten kurtardı, onları insanlığın yığıldığı kültür zenginliklerine kavuşturdu. Ahalisinin çoğunluğu okuma-yazma bilmiyen memleket, muazzam bir sıçrayışla ilim ve kültürün zirvelerine yükseldi.

Marks ile Engels tarafından kaçınılmazlığı ilmi surette önceden bildirilen sosyalizm, kuruluş plânı Lenin tarafından çizilen sosyalizm, Sovyetler Birliğinde elle tutulur bir gerçek oldu.

Sosyalizm, istihsal vasıtaları üzerinde özel mülkiyet hâkimiyetini ebediyen yoketti, yani cemiyetin birbirine **düşman** sınıflara ayrılmasına sebep olan kaynağı kuruttu. İstihsal vasıtaları üzerinde sosyalist mülkiyet, cemiyetin sağlanı ekonomik temeli oldu. İstihsal kuvvetlerinin gelişmesi için sonsuz ufuklar açıldı.

Sosyalizm, büyük sosyal meseleyi, yani istismarcı sınıfları ve insanın insanı sömürmesini doğuran sebepleri yoketme meselesini çözdü. Sovyetler Birliğinde iki dost sınıf, işçi sınıfı ile köylüler kaldı. Bununla beraber, bu sınıfların kendileri de değiştii. Sosyalist mülkiyetin iki şeklinin müşterek karakteri, işçi sınıfı ile kolhozcu köylüleri birbirine yaklaştırdı, onların birliğini kuvvetlendirdi, dostluklarını sarsılmaz hale getirdi. Halktan çıkmış ve sosyalizme sadık yeni aydınlar yetişti. Şehirle köy arasında, kafa ile heden cıvığı arasında bir zamanlar mevcut olan tezatlar

yok edildi. İşçilerin, köylülerin, aydınların müşterek hayatı menfaatleri temeli üzerinde Sovyet halkının sosyal-politik birliği kuruldu.

Sovyet ülkesinde sosyalizmin «Herkesten kabiliyetine göre, herkese emeğine göre» prensibi hayata geçirilmiştir. Bu prensip cemiyet üyelerinin kendi emeklerinin neticeleriyle maddi bakımdan ilgilenmelerini sağlar, şahsi menfaatlerle sosyal menfaatlerin en iyi şekilde ahenkleştirilmesine yardım eder ve emek verimliliğinin artırılması, ekonominin ve halkın refah seviyesinin yükselmesi için kudretli bir etken olur. Emekçilerin, sömürücüler için değil, kendileri ve cemiyetleri için çalıştıklarını kavramaları, çabında coşkunluğu, yenilikçilik, yaratıcı teşebbüs heyecanı ve kitlevi sosyalist yarışlarını doğurur. Sosyalizm, emekçi kitlelerin eanli yaratıcılığıdır. Yeni hayat kuruculuğunda halk kitlelerinin aktifliğinin artması, sosyalizmin devrinin kanunudur.

Sosyalizmin gayesi, halkın artmakta olan maddi ve kültürel ihtiyaçlarını, sosyal istihşali durmaksızın geliştirmek ve mükemmelleştirmek suretiyle gittikçe daha tam tatmin etmektir.

Sosyalist cemiyetin hütün hayatı, geniş *demokrasi* temeli üzerine kurulur. Sovyetler, Meslek Birlikleri ve öteki sosyal yığın teşkilâtları vasıtasıyla, emekçiler devlet işleri idaresine, ekonomik ve kültürel kuruculuk meselelerinin halline aktif olarak katılırlar. Sosyalist demokratizm, gerek siyasi hürriyetleri, yani söz, basın, gösteri ve toplantı hürriyetini, seçmek ve seçilmek hakkını; gerekse sosyal hakları, yani çalışmak, dinlenmek, parasız öğrenim ve tıbbî yardım, ihtiyarlık, hastalık, yahut çalışma kabiliyetini kaybetme hallerinde maddi güvenlik haklarını tanıır; bütüen ırk ve milletlere mensup vatandaşlara hak eşitliğini, devlet, iktisat ve kültür hayatının bütüen alanlarında kadınlara erkeklerle eşit haklar sağlar. Sosyalist demokrasi, burjuva demokrasisinden farklı olarak, halkın haklarını yalnız ilân etmekle kalmaz, bu hakların hayata geçirilmesi için reel imkânları da yaratır. Sovyet cemiyeti kişiye gerçek hürriyet sağlanmaktadır. İnsanın istisnadan kurtarılması bu hürriyetin en büyük belirtisidir. Gerçek sosyal adalet her şeyden evvel bundan ibarettir.

Sosyalizm ilmin hızla gelişmesine en elverişli şartları yarattı. Sovyet ilminin başarıları sosyalist düzenin üstünlüğünün parlak bir belirtisi olup, sosyalizm şartları içinde ilmin sınırsız ilerleme imkânlarını ve oynadığı rolün büyüüğünü gösterir. Sosyalizmin zaferini

sağlıyan memleketin, atom enerjisinden ilk olarak barışçı maksatlar için faydalanma devrini ve ilk olarak uzay yolunu açması kanuniyete uygun bir sonuçtur. Dünyamız etrafında dolaştırılan, güneşe gönderilen suni peykler (Sputnikler), kudretli roketler ve ve seyyarelerarası uzay gemileri, atom elektrik santralleri, bir Sovyet vatandaşının insanlık tarihinde ilk defa olarak bir uzay gemisiyle uçarak dünyamızı dolaşmakla kaydettiği eşsiz başarı, üstün gelmekte olan komünizmin yaratıcı kuvvetlerinin sembolü ve bütün insanlığın iftiharı oldu.

Milli meselenin halledilmesi sosyalizmin çok büyük başarısıdır. Yüzden fazla millet ve halkın yaşamakta olduğu Sovyetler Birliği gili bir memleket için bu meselenin özel bir önemi vardır. Sosyalist cemiyette milletlere yalnız siyasi haklarda eşitlik sağlanmakla kalmamış, Sovyet millî devlet sistemi yaratılmış, fakat bu millet ve halkların eski düzenden miras kalmış ekonomik ve kültürel eşitsizlikleri de ortadan kaldırılmıştır. Kardeşçe yardımlaşmaya ve her şeyden evvel büyük Rus halkının yardımına dayanarak, bütün millî Sovyet Cumhuriyetleri kendi çağdaş sanayilerini kurdular, millî işçi sınıfı ve aydın kadrolarını yetiştirdiler, şekil bakımından millî ve öz bakımından sosyalist kültürü geliştirdiler. Geçmişte geri kalmış birçok milletler kapitalist gelişme safhasını atlayarak sosyalizme erdiler. Eşit haklı halkların, gönüllü olarak çok milletli bir tek devlet halinde, yani Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliğinde birleşip toplanmaları, devlet, iktisadiyat ve kültür alanlarındaki kuruculukta sıkı işbirliği yapmaları, kardeşçe dostlukları, kültür ve ekonomilerinin ilerlemesi, Leninci millî siyasetin en önemli sonucudur.

Sosyal gelişmede yeni yolu açmağa teşebbüs ve önyak olma gibi tarihi rolü oynamak Sovyet halkına düştü. Bu hal, Sovyet halkının, hususi gayretler göstermesini, yeni cemiyet kuruculuğu şekil ve metotlarını durmaksızın arayıp bulmasını, bu şekil ve metotları hayatın ateşinde yoklamasını gerektiriyordu. Sovyet devletinin kırk yılı geçen varlığının aşağı yukarı yirmi yılı içinde, Sovyet halkı, kuvvetlerini, emperyalist devletlerin hücumlarını püskürtmeğe ve harblerden harabolmuş halk iktisadiyatını canlandırmağa hasretmek zorunda kaldı. Sovyet düzeni, tarihin bildiği bütün harblerin en ağır olan Büyük Anayurt Harbi yıllarında gayet sert dir imtihandan geçti. Sovyet halkının, bu

harbdeki zaferi, dünyada, sosyalist cemiyetin ileri doğru gelişmesini durdurabilecek kuvvet olmadığını ispat etti.

Sovyet halkının geçtiği yolun verdiği başlıca ibret dersleri nelerdir?

Sovyetler Birliğinin tecrübesi, halkların, sosyalizme, ancak *sosyalist inkılabı ve proletarya diktatorasının gerçekleştirilmesi* neticesinde ulaşabileceklerini gösterdi. Bu tecrübe, sosyalist inkılabı ile sosyalizm kuruculuğunun esas prensiplerinin doğruluğunu tamamiyle ispat etti. Bu prensiplerin, düşman kapitalist çemberi ile kuşatılan Sovyetler Birliğinde sosyalizm kuruculuğunun konkre tarihi şartlarından ileri gelen bazı özelliklerine rağmen, müşterek bir anlam ve önemi vardır.

Sovyetler Birliğinin tecrübesi, insanın insanı sömürmesine, istihsalde anarşiye, ekonomik buhranlara, kitlelerin işsizliğine ve sefaletine son verilip, ekonominin plânlı, sürekli olarak ve hızlı tempolarla gelişmesini, halkın yaşayış seviyesinin mütamadıyen yükselmesini yalnız ve yalnız sosyalizminin sağlayabileceğini ispat etti.

Sovyetler Birliğinin tecrübesi ispat etti ki, işçi sınıfı, yeni cemiyetin yaratıcısı olarak üzerine düşen tarihi ödevi, ancak *proleter olmayan emekçi kitlelerle*, her şeyden evvel köylülerle sağlam birlik kurarak yerine getirebilir.

Sovyetler Birliğinin tecrübesi ispat etti ki, her türlü milli ezginin yok edilmesi için, *hür ve eşit haklı millet ve halkların tek devlette gönüllü olarak birleşmeleri* için bütün imkân ve şartları yalnız sosyalist inkılabın zaferi yaratır.

Sovyetler Birliğini tecrübesi ispat etti ki, *sosyalist devlet*, cemiyetin sosyalistçe yeni baştan kurulması için başlıca vasıtaadır. Bu devlet, kitleleri teşkilatlandırır ve birleştirir, ekonomik ve kültürel kuruculuğu plânlı surette yönetir, halkın inkılâpçı hasarlarının korunmasını sağlar.

Sovyetler Birliğinin tecrübesi ispat etti ki, *sosyalizm ve barış birbirinden ayrılmaz*. Sosyalizmin kudreti barış dâvasına hizmet eder. İnsanı faşizme köle olmaktan Sovyetler Birliği kurtardı. Barışa bekleşim eden ve değişik sosyal düzenli devletlerin barış içinde yanyana yaşamasına dair Leninist prensibi uyulmayan Sovyet devleti, emperyalist saldırganlığına karşı kudretli bir engeldir.

Sovyetler Birliğinin tecrübesi, sosyalist cemiyetin kurulmasında ve gelişmesinde *komünist partisinin kesin rolüne dair*

Marksist-Leninist hükümleri tamamiyle doğruladı. Ancak şaşmaz bir sınıf siyaseti, proleter siyaseti yürüten, ilerici inkılâpçı bir teori ile silâhlanmış ve bir bütün halinde birleşmiş, kitlelerle sımsıkı bağlanmış bir parti bütün halkı teşkilâtlandırabilir ve ona önderlik edip sosyalizminin zaferine doğru götürebilir.

Sovyetler Birliğinin tecrübesi ispat etti ki, *Marksizm-Leninizm prensiplerine, proleter enternasyonalizmi prensiplerine* sadakat göstermek, bu prensipleri sebatla ve sapmaksızın hayata geçirmek, bütün ve her türlü düşmanlara, oportünistlere karşı bu prensipleri savunmak sosyalizmin zaferi için lüzumlu şartlardır.

Dünyanın en büyük inkılâbının tathikati, cemiyetin sosyalistçe yeni baştan kurulması, gelişme ve ilerlemede eşsiz bir seviyeye ulaşması *Leninizmin tarihi doğruluğunu* ispat etti ve sosyal-reformizmin ideolojisine ezici bir darbe indirdi.

Sovyet halkının fedakârca çalışmaları, Sovyetler Birliği Komünist Partisinin teorik ve pratik çalışmaları sonucu olarak, *insanlık, varlığı gerçek bir sosyalist cemiyete ve hayatta denenmiş bir sosyalizm kuruculuğu ilmine kavuştu. Sosyalizmin ana yolu açılmıştır.* Artık nice halklar bu yoldan yürümektedir ve er geç bütün halklar bu yola koyulacaklardır.

III. SOSYALİZMİN DÜNYA SİSTEMİ

Sovyetler Birliği komünizm kuruculuğu meselelerini tek başına değil, sosyalist memleketler kardeş ailesi içinde çözmektedir.

Sovyetler Birliğinin İkinci Dünya Harbinde oynadığı kesici rol sayesinde Alman faşizminin ve Japon militarizminin hezimete uğratılması, Avrupa ve Asyada birçok memleketler halklarının kapitalistler ve pomeşçikler hâkimiyetini devirmeleri için elverişli şartlar yarattı. Arnavutluk, Bulgaristan, Demokratik Alman Cumhuriyeti, Demokratik Viyetnam Cumhuriyeti, Çin, Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti, Polonya, Romanya, Macaristan, Çekoslovakya ve daha önceden Moğolistan Halk Cumhuriyeti halkları sosyalizmi kurma yoluna koyuldular ve Sovyetler Birliğiyle beraber sosyalist cepheyi meydana getirdiler. Yugoslavya da sosyalizm yoluna koyuldu. Fakat Yugoslav yönetmenleri revizyonist siyasetleriyle Yugoslavyayı sosyalist cepheye, milletlerarası komünist hareketine karşı koydular ve Yugoslavya halkının inkılâpçı kazançlarını kaybetmesi tehlikesini yarattılar.

Avrupa ve Asyanın birçok memleketlerindeki sosyalist inkılablar, emperyalizmin mevzilerine yeni bir kudretli darbe indirdi. Çinde inkılâbın muzaffer olmasının bilhassa büyük önemi vardı. Avrupa ve Asya memleketlerindeki inkılablar, dünya tarihinde 1917 Oktobr İnkılâbından sonra en büyük olaylardır.

Böylelikle, cemiyetin siyasi teşkilâtının yeni bir şekli, yani proletarya diktatorasının şekillerinden biri olan *halk demokrasisi* ortaya çıktı. Bu şekil, emperyalizmin zayıflaması ve kuvvetler dengesiinin sosyalizm yararına değişmesi şartları içinde sosyalist inkılâbın gelişmesi özelliğini aksettirir. Aynı ayrı memleketlerin tarih ve millî özellikleri de yine bu şeklin içinde kendi akislerini buldu.

Sosyalizmin dünya sistemi meydana geldi. Bu sistem, hür ve egemen halkların sosyal, ekonomik ve politik topluluğudur. Müsterek menfaat, gaye beraberliği ve milletlerarası sosyalist dayanışmanın kopmaz bağlarıyla birleşmiş olan bu halklar sosyalizm ve komünizm yolunda yürümektedirler.

Halk demokrasisi memleketlerde sosyalist istihsal münasebetleri hâkimdir. Bu memleketlerde kapitalizmin tekrar canlanmasına elverecek sosyal-ekonomik imkânlar yok edilmiştir. Bu devletlerin başarıları, ekonomik gelişme seviyeleri, topraklarının büyüklüğü ve nüfus sayısı ne olursa olsun, bütün memleketlerde gerçek ilerlemenin ancak sosyalizm yoluyla sağlanabileceğini tamamiyle ispat etti.

Sosyalist cephenin birleşmiş kuvvetleri, emperyalist gericilerin tecvüzlerine karşı her sosyalist memleket için sağlam bir garanti-dir. Sosyalist devletlerin bir tek cepheye sınıksız toplanması, bu cephenin gittikçe kuvvetlenen birliği ve durmandan artan kudreti bütün sistemin çerçevesi içinde sosyalizmin ve komünizmin tam zaferini sağlamaktadır.

Sosyalist sisteme dahil memleketler, yüz milyonlarca insanın hayatını değiştirme alanında zengin bir kolektif tecrübe edindiler. Cemiyetin siyasi ve ekonomik teşkilât şekillerine birçok yeni şeyler ve hususiyetler kattılar. Bu tecrübe milletlerarası iakdâpçı hareket için çok kıymetli bir kazançtır.

Sosyalist inkılâbı ve sosyalist kuruculuğu seyrinin, sosyalizm yoluna koyulmakta olan bütün memleketlere hâs bir sıra *esas kanuniyetlere* dayandığını tatbikat doğrulamakta ve bütün Marksist-Leninist partiler itiraf etmektedir.

Dünya sosyalist sistemi, *memleketter arasında yeni tip ekonomik ve siyasi münasebetler sistemidir*. Sosyalist memleketter bir tipten ekonomik temele, yani istihsal vasıtaları üzerinde sosyal mülkiyete; bir tipten devlet düzenine, yani işçi sınıfı başta olmak üzere halk hâkimiyetine; tek ideolojiye, yani Marksizm-Leninizme; emperyalist cephenin teevüzlerine karşı inkılâpçı kazançların ve milli bağımsızlığın korunmasında menfaat müşterekliğine ve komünizmi kurmak olan tek yüce gayeye sahiptirler. Bu sosyal-ekonomik ve siyasi birlik, sosyalist cephe devletleri arasındaki sağlam ve dostça münasebetlerin objektif temelini meydana getirir. Tam hak eşitliği, bağımsızlık ve egemenliğe karşılıklı saygı, kardeşçe yardımlaşma ve işbirliği, sosyalist topluluğa dahil memleketter arasındaki münasebetlerin karakteristik çizgileridir. Sosyalist cephe, yahut — aynı anlamda başka bir deyişle — dünya sosyalist memleketteri topluluğunda, hiçbir memleketin hiçbir çeşit özel hak ve imtiyazı yoktur ve olamaz.

Dünya sosyalist sisteminin teerübesi, kapitalizm yolundan çıkmakta olan memleketter arasında *en sıkı bir birlik* lüzumunu, sosyalizm ve komünizm kuruculuğunda gayretlerinin birleştirilmesi lüzumunu doğruladı. Sosyalizmi, sosyalist memleketterin dünya topluluğundan ayrı ve tek başına kurma yolu teorik bakımdan temelsizdir, çünkü sosyalist cemiyetin objektif gelişme kanunlarına taban tabana zıttır. Bu yol ekonomik bakımdan zararlıdır, zira sosyal emeğin israfı, istihsalin büyüme tempolarının yavaşlaması ve memleketin kapitalist âleme bağımlı duruma düşmesi sonuçlarını doğurur. Bu yol, siyasi bakımdan da gerici ve tehlikelidir, çünkü emperyalist kuvvetlerin birleşmiş cephesi karşısında halkları bir araya toplamaz, bilâkis dağıtır, burjuva milliyetçiliği temayüllerini besler ve netice itibariyle sosyalist kazançların elden kaçırılmasına sebep olabilir.

Sosyalist devletler, yeni cemiyeti kurmakta gayretlerini birleştirmekle, sömürge esaretinden kurtulan memleketterle siyasi, ekonomik ve kültürel işbirliğini aktif surette devam ettirmekte ve genişletmektedirler. Sosyalist devletler, kapitalist memleketterle geniş ölçüde karşılıklı ve elverişli ticaret münasebetleri, kültür bağları kurmaktadır ve kurmaya da hazırdırlar.

Dünya sosyalist sistemi ile dünya kapitalist sistemi taban tabana zıt kanunlara göre gelişmektedirler. Kapitalizmin dünya sistemi kendisini teşkil eden devletler arasında çetin bir mücadele

içinde, kuvvetli memleketlerin zayıflara boyun eğdirmesi ve onları sömürmesi yoluyla, yüz milyonlarca insanın esaret altına alınması ve büsbütün kıtaların emperyalist metropolleri için sömürge peyki haline getirilmesi yoluyla meydana gelmiş ve gelişmişken, dünya sosyalist sistemi egemenlik, tam gönüllülük temeli üzerinde, bu sisteme dahil bütün devletler emekçilerinin hayati menfaatlerine uygun olarak yaratılmakta ve gelişmektedir.

Kapitalizmin dünya sisteminde devletler arasında çatışmalara sebep olan gayrimuntazam ekonomik ve politik gelişme kanunu yürürlükteyken, dünya sosyalist sisteminde bu kanuna taban tabana zıt kanuniyetler yürürlükteyken. Bu kanuniyetler, sosyalist sisteme dahil bütün memleketlerin ekonomisinde sürekli ve plânlı bir yükseliş sağlamaktadır. Kapitalizm dünyasında şu veya bu memlekette istihsalın genişlemesi devletler arasındaki tezatları keskinleştirmekte, rekabet mücadelesini kuvvetlendirmekte; her sosyalist memleketin gelişmesi ise, bir bütün olarak dünya sosyalist sisteminin genel yükselişine ve kuvvetlenmesine doğru götürmektedir. Dünya kapitalizminin ekonomisi ağır tempolarla gelişir, buhranlar ve sarsıntılar geçirirken, dünya sosyalist ekonomisinde süratli ve daimi tempolarla gelişme, bütün sosyalist memleketler iktisadiyatında genel ve sürekli bir kalkınma görülmektedir.

Bütün sosyalist devletler, dünya sosyalist sisteminin kurulması, gelişmesi ve kudretinin artırılması uğrunda kendi paylarına düşeni yapmaktadırlar. Sovyetler Birliğinin var oluşu, halk demokrasili memleketlerde sosyalizm kuruculuğunu önemli derecede kolaylaştırmakta ve süratlendirmektedir. Sosyalist devletlerin Marksist-Leninist partileri ve halkları, bütün dünya sosyalist sistemi başarılarının her memleketin yardımına ve gayretlerine bağlı olduğunu gözönüne almakta ve bu yüzden memleketlerinin istihsal kuvvetlerini her bakımdan geliştirmeyi kendileri için enternasyonal borç saymaktadırlar. Sosyalist devletler arasındaki işbirliği, bu devletlerin her birine kendi kaynaklarından en mâkul ve en tam surette faydalanma, istihsal kuvvetlerini geliştirme imkânını vermektedir. Sosyalist memleketler arasında ekonomik ve ilmi-teknik işbirliği, halk iktisat plânlarının koordine edilmesi, istihsalde ihtisaslaşma ve kooperatifleşme yoluyla *yeni bir halklararası işbölümü tipi* meydana gelmektedir.

Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliğinin ortaya çıkması, daha sonra da sosyalist dünya sisteminin yaratılması, halkların her bakımdan yakınlaşması yolundaki tarihî gelişmenin başlangıcıdır.

Sosyalist devletlerin kardeş ailesinde uzlaşmaz sınıf zıtlarının yok olmasıyla beraber, milletler arasındaki uzlaşmaz zıtlar da ortada kalkmaktadır. Sosyalist topluluğa dahil halkların kültürel yükselmesiyle yanyana, milli kültürler de birbirini gittikçe daha çok zenginleştirmekte, sosyalist cemiyet insanına hâs enternasyonalist vasıflar aktif surette şekillenmektedir.

Dünya sosyalist topluluğu halklarının hayat tecrübesi, onların kardeşçe birlik ve işbirliğinin her memleketin yüce milli menfahterine uygun olduğunu gösterdi. Dünya sosyalist sistemi birliğinin proleter enternasyonalizmi temeli üzerinde kuvvetlenmesi, bu sisteme giren hütün devletlerin bundan böyleki başarıları için mecburi şarttır.

Sosyalist sistemin, bazı güçlükleri yenmesi gerekiyor. Bu güçlükler, daha ziyade, bu sisteme giren memleketlerden çoğunun geçmişteki ekonomik gelişmelerinin orta ve hattâ düşük seviyede olmasından, keza dünya gericiilerinin sosyalizmin kurulmasına hütün kuvvetleriyle engel olmağa çalışmalarından ileri gelmektedir.

Sovyetler Birliğinin ve halk demokrasilerinin tecrübesi, Leninin sosyalizm kuruculuğu devresinde sınıf mücadelesinin kınbolduğuna dair hükmünün doğruluğunu ispat etti. Sosyalist memleketlerde sınıf savaşının genel gelişme eğilimi, sosyalizmin başarıyla kuruluşu şartları içinde sosyalist kuvvetlerin durumunun sağlamlaşması, düşman sınıflar kalıntılarında direnişlerinin zayıflaması sonucuna götürür. Fakat bu gelişme düz bir hat boyunca olmaz. İç ve dış durumdaki şu veya bu değişikliklerle ilgili olarak sınıf mücadelesi ayrı ayrı devrelerde keskinleşebilir. Bu yüzden, halkçı düzeni baltalama ve sosyalist memleketlerin kardeş ailesini parçalama çabasına devam eden iç ve dış düşman kuvvetlerin türlü manevralarını zamanında önleyebilmek için daimi bir uyanıklık göstormek gerekir.

Milletlerarası gericiiliğın ve içerdeki gerici kuvvetler kalıntılarının, sosyalist memleketlerin birliğine karşı kullandıkları başhca politik ve ideolojik silah milliyetçiliktir. Milliyetçilik ve milliyet meselesinde dar görüşlülük belirtileri, sosyalist düzenin

kurulmasıyla otomatik surette ortadan kalkmazlar. Milliyetçilik burafeleri ve bir zamanki milli garaz kahutları, sosyal ilerleme-ye karşı mukavemetin en sürekli ve inatçı, çok çetin ve elâstiki olabileceği alandır.

Komünistler, emekçileri enternasyonalizm ve sosyalist vatan-severliği ruhunda, her türlü milliyetçilik ve şovenlik belir-teleriyle uzlaşmazlık ruhunda terbiye etmeyi kendileri için birinci dereceli vazife bilirlir. Milliyetçilik, sosyalist topluluğun genel menfaatlerine ve her şeyden önce başgöstermekte olduğu mem-leketin halkına zarar getirir; çünkü bu memleketin sosyalist cepheden ayrılışı gelişmesini köstekler, onu dünya sosyalist sisteminin üstünlüklerinden faydalanma inkânından yoksun eder ve milliyetçilik temayüllerinde emperyalist devletlerin kendi gayeleri için faydalanma çabalarını teşvik eder. Milliyet-çilik, ancak ona karşı sistemli ve sürekli savaş yürütülmiyen yerde üstün gelebilir. Marksçı-Leninci enternasyonalist siyaset, uurujuva milliyetçiliği ile şovenlik kahutlarının alt edilmesi uğrunda kesin mücadele, sosyal topluluğun daha da kuvvet-lenmesi için önemli bir şarttır. Komünistler, milliyetçiliğe ve milli egoizme karşı çıkmakla beraber, kitlelerin milli hislerine karşı daima dikkatli davranırlar.

Dünya sosyalist sistemi, kapitalizmle yapılan ekonomik yarışta kesin zafere doğru güvenle yürümektedir. En yakın bir gelecekte, bu sistem, sanayi ve köy iktisadiyatı istihsalı haemi bakımından dünya kapitalist sistemini geçecektir. Dünya sosyalist sisteminin, sosyal gelişme seyri üzerine barış ınırarına, demokrasi ve sosyalizm yararına yapmakta olduğu tesir gittikçe artmaktadır.

Avrupa ve Asyanın uçsuz bucaksız topraklarında hür halk-ların fedakârca emeğiyle yükselmekte olan yeni dünyanın yüce yapısı, yeni cemiyetin ilk şekli, bütün insanlığın geleceğidir.

IV. DÜNYA KAPİTALİZMİNİN BUHRANI

Emperyalizm düşüş ve ölüm devresine girdi. Kaçınılmaz çök-me ve dağılma prosesi kapitalizmi baştan aşağı sardı, onun eko-nomi ve devlet düzenini de, siyaset ve ideolojisini de kapladı. Emperyalizm, insanlığın çoğunluğu üzerindeki hâkimiyetini bir dâba geri dönmeyiş üzere kaybetti. Artık insanlığın tarihî gelişmesinin özünü, esas yönünü ve başlıca özelliklerini dünya

sosyalist sistemi, emiyetin sosyalistçe yeni baştan kurulması uğrunda emperyalizme karşı mücadele eden kuvvetler tâyin etmektedir.

Birinci Dünya Harbi ile Oktobr İnkılabı, kapitalizmin genel buhranının başlangıcıdır. İkinci Dünya Harbi ve birçok Avrupa ve Asya memleketlerinde başgösteren sosyalist inkılablar boyunca kapitalizmin genel buhranının ikinci safhası başladı. Şimdi dünya kapitalizmi bu buhranın yeni safhasına, üçüncü safhasına girmiştir. Bu yeni safhanın bir dünya harbiyle ilgili olarak başlamaması, onun en önemli özelliğidir.

Kapitalizmin genel buhranını ifade eden ana çizgiler şunlardır: Yeni yeni memleketlerin kapitalizmden kopup ayrılmaları; sosyalizmle ekonomik yarışta emperyalizmin mevzilerinin zayıflaması; emperyalizmin sömürge sisteminin parçalanıp çökmesi; devlet tekelei kapitalizminin ve militarizmin gelişmesiyle emperyalizmin zıddiyetlerinin keskinleşmesi; kapitalist ekonominin, kapitalizmin istihsal kuvvetlerinden tamamıyla faydalanmaktaki aezinin artmasında (istihsalin gelişmesinde ağır tempolar, periyodik buhranlar, istihsal gücünden gittikçe daha eksik faydalanma, daimi işsizlik) kendini gösteren istikrarsızlık ve yıkımın şiddetlenmesi; emek ile sermaye arasındaki mücadelenin kuvvetlenmesi; dünya kapitalist iktisadiyatında zıddiyetlerin alabil-diğine keskinleşmesi; politik irticam her bakımdan son derece azıtmaması; birçok memleketlerde burjuva hürriyetlerinden vazgeçilerek, faşist, zalim rejimler kurulması; burjuvazinin siyaset ve ideolojisinde derin bir buhran başgöstermesi. . .

Emperyalizm safhasında *devlet tekelei kapitalizmi* geniş ölçüde gelişir. Tekellerin teşekkül etmesi ve büyümesi, devletin, kapitalistçe tekrar istihsal seyrine mali oligarşi yararına doğrudan doğruya karışması sonucunu doğurur. Burjuva devleti, bu oligarşi menfaatine türlü türlü ayarlama tedbirleri alır, ekonominin ayrı ayrı kollarının devletleştirilmesinden faydalanır. Dünya harpleri ve ekonomik buhranlar, militarizm ve siyasi sarsıntılar, tekelei kapitalizmin devlet tekelei kapitalizmine yükselmesini süratlendirmiştir.

Mali sermayenin baskısı durmaksızın kuvvetlenmektedir. Dev tekeller, sosyal istihsalin çoğunu ellerinde topharak, milletin hayatına hâkim kesilmektedir. Bir avuç milyarder ve milyoner, kapitalist âlemin bütün zenginliğini hiç kontrolsüz el altında

bulundurmakta, koskoea milletlerin hayatını kendi doymaz çikarları hesabına bozuk para gibi kullanılmaktadırlar. Mali oligarşi akla sığmaz servetler yığmaktadır. Devlet, tekelci burjuvazinin işlerini idare komitesine çevrilmiştir. Bütün iktisadi hayatın bürokratlaştırılması almış yürümüştür. Devlet tekelci kapitalizmi, tekelleri zenginleştirmek, işçi hareketini ve milli kurtuluş savaşlarını boğmak, kapitalist düzeni kurtarmak, saldırı-ganlık harbleri tutuşturmak maksadiyle, tekellerin kuvvetini devlet kuvvetiyle bir tek mekanizm halinde birleştirmektedir.

Sağcı sosyalistlerle revizyonistler devlet tekelci kapitalizmini hemen hemen sosyalizm olarak göstermeğe çalışmaktadırlar. Hayat, bu sahtekârlığı açığa vurmaktadır. Devlet tekelci kapitalizmi, emperyalizmin tabiatını değiştirmez. Bu kapitalizm, sosyal istihsal sisteminde esas sınıfların durumunu değiştirmedigi şöyle dursun, emek ile sermaye, milletin çoğunluğu ile tekeller arasındaki uçurunu daha da derinleştirmektedir. Kapitalist iktisadiyatı devlet eliyle ayarlama tecrübeleri, istisaldeki rekabeti ve anarşiyi gideremez, iktisadiyatın emiyet çapında plânlı gelişmesini sağlayamaz, çünkü kapitalist mülkiyet ve ücretli emeğin istismarı istihsalin temeli olarak kalmaktadır. «Buhransız» ve «plânlaştırılmış» kapitalizme dair burjuva teorilerini, çağdaş kapitalist ekonominin tekml gelişme seyri tuzla buz etmiştir. Devlet tekelci kapitalizminin diyalektiği öyledir ki, burjuvazinin ümit bağladığı kapitalizm sistemini kuvvetlendireceği yerde, kapitalizmin zıddiyetlerini daha da keskinleştirir ve onu temelinden sarsar. Devlet tekelci kapitalizmi, sosyalizm için en tam bir maddi temel hazırlığıdır.

Emperyalizmin gelişmesindeki yeni olaylar, kapitalizmin son safhasındaki esas kanuniyetler ve emperyalizmin çürümesindeki hızlanma hakkında Leninin vardığı hükümleri doğruladı. Bununla beraber, bu çürüyüş istihsal kuvvetlerinin boğulması, tam durgunluğu demek değildir, ve ayrı ayrı devrelerde, değişik memleketlerde kapitalist ekonominin gelişmesini inkânsız kılmaz.

Bir bütün olarak kapitalizm, çağdaş istihsal kuvvetlerini gelişmesini gittikçe daha fazla kösteklemektedir. İnsanlık, nükleer enerjiye sahip olmakla, kimyanın gelişmesiyle, istihsalin otomasyonu, ilim ve tekniğin diğer en büyük başarılarıyla ilgili olarak bir ilim—teknik inkılâhı devresine girmektedir. Fakat kapitalizmin istihsal münasebetleri, ilmi—teknik inkılâp

için gayet dardır. Bu inkılâbı yalnız sosyalizm gerçekleştirebilir ve onun neticelerinden cemiyetin menfaatine faydalanabilir.

Tekelci sermayenin hâkimiyeti şartları içinde teknik ilerleme işçi sınıfı aleyhine döner. Tekeller, yeni şekiller uygulanarak işçi sınıfının sömürülmesini şiddetlendirir. Kapitalistçe otomasyon, işçinin ağızından lokmasını çekip alır, işsizliği artırır ve hayat seviyesini düşürür. Teknik ilerleme yeni yeni küçük müstahsil tabakalarını harap eder. Emperyalizm, teknik ilerlemeden, daha ziyade askeri gayeler uğrunda istifade eder. İnsan zekâsının başarılarını insanlığın kendisine karşı çevirir. Emperyalizm var oldukça, insanlık geleceğinden emin olamaz.

Çağdaş kapitalizm pazar meselesini son derecede keskinleştirdi. Emperyalizm bu meseleyi çözmekten âcizdir, çünkü emekçilerin satınalma gücünün istihsal artışıdan geri kalışı emperyalizmin kanunudur. Emperyalizm az gelişmiş memleketlerin sanayi gelişmesini de köstekler. Dünya kapitalist pazarı, daha çabuk gelişmekte olan istihsal imkânlarına bakarak nispeten daralmaktadır. Bu pazar, sayısız gümrük engelleri ve sınırlayıcı setlerle parçalanmış, kapalı malî döviz bölgelerine ayrılmıştır. Emperyalizm cephesinde sürüm pazarları, sermaye yatırım ve ham madde kaynakları için çetin bir rekabet mücadelesi yapılmaktadır. Bu mücadele daha da şiddetlenmiştir, çünkü kapitalizmin hâkimiyet alanı kesin surette daralmıştır.

Tekelci sermaye eninde sonunda burjuva cemiyetinde istihsal gelişmesindeki tempoyu ağırlaştırdı. Bu tempolar birçok memleketlerde nüfus artışı, güç halle geçmektedir. İstihsal güçlerini önemli bir kısmı kullanılmadan kalmaktadır, oysa müesseselerin dışında milyonlarca işsiz vardır. Köy iktisadiyatı istihsalı suu sürette daraltılmaktadır, halbuki dünyada milyonlarca aç vardır. İnsanlar maddi nimetler sıkıntısı çekerken, emperyalizm maddi kaynakları, sosyal emeği harbler hızlandırmak için israf etmektedir.

Büyük bir grup teşkil eden memleketlerde kapitalist düzenin yok edilmesi, dünyanın sosyalist sisteminin gelişip kuvvetlenmesi, sömürge sisteminin çökmeğe yüz tutması ve eski imparatorlukların yıkılması, bağımsızlıklarına kavuşan memleketlerde ekonominin sömürgeci yapısının değişmeğe başlaması, bu memleketlerle sosyalist dünya arasındaki ekonomik münasebetlerin genişlemesi gibi hususlar, dünya kapitalist iktisadiyatının buhranını derinleştirmektedir.

Devlet tekelei kapitalizmi, militarizmi iştirilmedik derecede kuvvetlendirmektedir. Emperyalist devletler barış zamanında da muazzam silâhlı kuvvetler besliyorlar. Askerî masraflar devlet bütçelerinin gittikçe daha büyük bir kısmını yutuyor. Emperyalist devletler, militarist, ordu-polis devletleri haline geliyor. Militarizasyon burjuva cemiyetinin hayatını baştan başa kaplıyor.

Militarizm, tekelei burjuvazinin belli gruplarını zenginleştirerek, milletleri dermansız düşmesine, vergi yükü, birbirini kovalayan iflâslar ve pahalılık yüzünden inliyen halkların yıkıma sürüklenmesine sebep oluyor. Bir neslin hayatında, emperyalizm, insanlığı, kırıp geçiren iki dünya harbinin uçurumuna sürükledi. Birinci Dünya Harbinde emperyalistler on milyon insanı mahvettiler, yirmi milyon kişiyi de sakatladılar. İkinci Dünya Harbi elli milyona yakın insanın hayatına mal oldu. Bu harplerde baştan başa harap edilen memleketler vardı, binlerce şehir ve köy yakılıp yıkıldı, birçok neslin emeğinin semereleri mahvoldu. Emperyalistlerin tasarladıkları yeni harb, insanlığı ölçsüz kurbanlar ve yıkımla tehdit etmektedir. Böyle bir harbe hazırık bile milyonlarca insana ıstırap ve sefalet getirmektedir.

Çağdaş kapitalist devlet, istihsal kuvvetlerinin gelişmesinde ve emeğin sosyalleştirilmesinde ulaşılan teknik ilerlemeyi tekelcerin yararına gaspediyor.

Tekelei burjuvazi sosyal organizimde faydasız bir ur oldu, istihsal seyri için lüzumsuz hale geldi. Büyük kombina ve fabrikaların ücretli direktörler, mühendisler ve teknisyenler idare etmektedir. Tekelciler, proleterlerin ve köylülerin emeğiyle meydana getirilmekte olan milli gelirin bir kısmını hizmetkârlarıyla beraber yutarak tafeyli bir hayat sürmektedirler.

İnkılâp, korkusu, sosyalist memleketlerin başarıları, işçi hareketinin baskısı, burjuvaziyi emek ücretleri, çalışma şartları ve sosyal sigortalar alanında kısmi fedakârlıklar yapmak zorunda bırakır. Fakat artmakta olan pahalılık ve enflasyon bu fedakârlıkları durmaksızın sıfıra indirir. Ücretler işçinin ve ailesinin, cemiyetin gelişmesiyle artmakta olan maddî ve kültürel ihtiyaçlarından geride kahr. Hatta kapitalistçe gelişmiş olan ve küçük bir grup teşkil eden bazı memleketlerdeki hayat seviyesinin nispeten yüksek oluşu, Asya, Afrika, ve Güney Amerika halklarının soyulması temeline, değere eşit olmayan mübadele,

kadın emeği ayırımı, zencilerin ve başka yerlerden gelmiş işçilerin gaddareca ezilmesi temeline, keza aynı memleketlerdeki emekçileri sömürmenin arttıkça artması temeline dayanmaktadır. Herkese iş sağlandığından bahseden burjuva masnlı sadece bir komedyadır, çünkü işçi sınıfı kitlevi işsizlik ve yarım endişesi içindedir. İşçi sınıfının ekonomik savaşındaki şu veya bu başarılarına rağmen, genel olarak kapitalist dünyada işçinin durumu kötüleşmektedir.

Kapitalizmin gelişmesi, ufak köy işletmeciliğinin istikrarı hakkındaki efsaneyi kesin olarak yalanladı. Tekeller köy iktisadiyatında da hâkim oldular. Milyonlarca çiftçi ve köylü topraklarından koğuluyor, işletmeleri ise haraç—mezat satılıyor. Ufak işletme, ancak köylülerin gayet büyük mahrumiyetlere katlanması, ağır emekleri ve açlık pahasına yaşayabilmektedir. Köylüler artmakta olan vergi ve borçların yükü altında inliyorlar. Zirai buhranlar köyleri gittikçe daha fazla batırıyor. Sömürge ve bağımlı memleketlerin köylüleri gayet büyük mahrumiyet ve sefalet içinde kıvrıyorlar. Bu köylüler çifte ezgi, yani çiftlikçilerle tekelci burjuvazinin ezigisi altında sürünüyorlar.

Tekeller, şehirlerdeki küçük mülk sahiplerinin ocaklarını da söndürüyor. El zanaatlarını yıkıyor. Ufak sanayi ve ticaret müesseseleri tekellere tamamiyle bağlı durumdadır.

Kapitalist cemiyette proleterleşmenin kuvvetlenmesi hakkındaki Marksist hükmü hayat tamamiyle doğruladı. Mülklerine el konmuş yığınlar için, mülk sahibi olmanın, istihsal vasıtaları üzerinde inkılâp yoluyla sosyal mülkiyet tesis etmekten, yani bu vasıtaları genel halk mülkiyeti haline getirmekten başka çıkar yolu yoktur.

Kapitalizmin gelişmesindeki eşitsizlik, devletler arasında kuvvetler dengesini değiştirmekte, aralarındaki ziddiyetleri keskinleştirmektedir. Emperyalizmin ekonomik merkezi, bunun arkasından siyasi ve askeri merkezi Avrupadan Amerikaya geçmiş bulunuyor. Askeri kârlar ve silâhlanma yarışları sayesinde semiren Amerikan tekelci sermayesi, en önemli ham madde kaynaklarına, sürüm pazarlarına ve sermaye yatırım sahalarına el koydu, bir nevi sömürge imparatorluğu kurdu, en büyük *dünya istismarcısı* oldu. Amerikan emperyalizmini, sahte hürriyet ve demok-rasi şiarları ardına gizlenerek, gerçekte *dünya jandarması* rolünü oynuyor, gerici diktatörlük rejimlerini ve çürünüş monar-

şileri tutuyor, demokratik ve inkılapçı değişikliklere karşı çıkıyor ve bağımsızlıkları uğrunda savaşan halklara karşı saldırganlıklara girişiyor.

Amerika Birleşik Devletlerinin tekelci burjuvazisi milletlerarası gericiliğin esas dayanağıdır. Bu burjuvazi kapitalizmin «kurtarıcısı» rolünü üzerine aldı. Amerika Birleşik Devletlerinin kodaman sermayedarları emperyalistlerin «mukaddes birliği» ni kurmakta, saldırgan askerî bloklar meydana getirmektedirler. Amerikan askerleri ve askerî üsleri kapitalist âlemin en mühim yerlerini kaplamış bulunmaktadır.

Fakat hayat, Amerika Birleşik Devletleri emperyalizminin dünya hâkimiyeti iddialarının tamamen dipsiz olduğunu gösteriyor. Emperyalizmin, sosyalist ve milli kurtuluş inkılaplarının yoluna set çekmeye muktedir olmadığı meydana çıktı. Amerikan emperyalizminin, atom silâhını kendi tekel altına alma hesapları suya düştü. Amerika Birleşik Devletleri tekelleri, kapitalist dünyasına başlıca ekonomik, malî ve askerî kuvveti olarak kalmasına rağmen, kapitalist âlemi ekonomisinde ulaştığı nispi payı muhafaza edemedi. En kuvvetli kapitalist devlet olan Amerika, kendi en yüksek gelişme noktasını geçti ve başaşağı gitineğe başladı. Büyük Britanya, Fransa, Almanya ve Japonya gibi emperyalist devletler bir zamanki kudretlerini kaybettiler.

Çağdaş dünyanın ana zıddiyeti, yani sosyalizm ile emperyalizm arasındaki zıddiyet, kapitalist âlemini didik didik eden *derin zıddiyetleri* yoketmiyor. Amerika Birleşik Devletlerinin himayesi altında kurulan saldırgan askerî bloklar daimi surette buhran haline düşmektedir. «Birleşme», pazar meselesini yunuşatma şiarlarıyla türeyen milletlerarası devlet tekelci teşkilatları, gerçekte dünya kapitalist pazarını yeniden bölüşmenin yeni şekilleri olup, keskin didişme ve anlaşmazlıklar ocağı haline gelmektedir.

Başlıca emperyalist devletler arasındaki zıddiyetler derinleşmektedir. İkinci Dünya Harbinde yenilen emperyalist devletlerin ekonomilerini kalkındırma işi, eski emperyalist rekabet ve anlaşmazlık ocaklarının canlanmasına ve yenilerinin türemesine sebep olmaktadır. Özellikle İngiliz-Amerikan, Amerikan-Fransız, Fransız-Batı Alman, Amerikan-Batı Alman, İngiliz-Batı Alman, Japon-Amerikan zıddiyetleri ve diğerleri arasındaki zıddiyetler alabildiğine keskinleşmektedir. Emperyalizm cephesinde yeni yeni tezatların başgösterip derinleşmesi kaçınılmazdır.

Amerikan tekelleri ve onların İngiliz, Fransız ortakları, intikamcı, soyguncu gayelerini kabaca ilân eden ve sosyalist devletlerle diğer Avrupa memleketlerine karşı harb hazırlamakta olan Batı Alman emperyalizmine açıktan açığa yardım etmektedirler. Avrupanın göbeğinde, barışı ve bütün halkların güvenliğini tehdit eden tehlikeli bir saldırganlık ocağı tekrar meydana gelmektedir. Uzak-Doğuda Amerikan tekelleri, kendilerine belli ölçüde bağımlı olan Japon militarizmini, yani Asya halklarını ve her şeyden evvel sosyalist devletleri tehdit eden diğer tehlikeli harb ocağını yeniden canlandırmaktadırlar.

Birkaç emperyalist devletin menfaatleri öteki memleketlerin menfaatleriyle, bütün halkların menfaatleriyle bağdaşmıyor. Emperyalist devletlerle, gerek millî bağımsızlığını kazanmış memleketleri, gerekse kurtuluş savaşı yürütmekte olan memleketleri derin ve uzlaşmaz zıtlar birbirinden ayırmaktadır.

Çağdaş kapitalizm, bütün insanlığın hayati menfaatlerine ve ilerici isteklerine düşmandır. Kapitalizm, kendisine hâs olan sömürücülüğü, insanı insanı sömürmesiyle, şoven ve ırkçı ideolojisiyle, ahlâk düşüklüğü, ihtikâr, rüşvetçilik, canilik illetleriyle, cemiyeti, aileyi ve insanı bozmaktadır.

Burjuva düzeni, hürriyet, eşitlik ve kardeşlik üstüne aldatıcı şiarlarla doğdu. Fakat burjuvazi bu şiarlardan ancak feodal aristokrasisini defetmek ve idare başına geçmek maksadıyla faydalandı. Eşitlik yerine, yeni, en derin sosyal ve ekonomik eşitsizlik uçurumu meydana geldi. Burjuva cemiyetinde kardeşlik değil, müthiş bir sınıf savaşı hüküm sürmektedir.

Tekeleci sermaye kendi gerici, antidemokratik özünü gittikçe daha ziyade açığa vuruyor. Demagoji yaparak ilân ettiği öneeki burjuva demokratik hürriyetlerine bile yanaşmak istemiyor. Tarihi gelişmenin şu veya bu safhasında burjuvazinin eşitlik ve hürriyet şiarlarını daha önce yaptığı gibi propaganda etmesi gittikçe daha çok güçleşiyor. Milletlerarası işçi hareketinin yükselmesi, malî sermayenin manevra inkânlarını daraltıyor, ve bu sermaye artık gerek evvelki şiarların yardımıyla, gerekse işçi bürokrasisinin satın alınmasıyla kitlelerin inkılâpçı ateşini söndüremiyor ve aınan vermeden genişleyen antiemperyalist inkılâpçı hareketle başa çıkamıyor.

Başlıca maddî vasıtaları tamamıyla ele geçiren tekeleci sermaye, siyasi hâkimiyeti kimseyle paylaşmadı; kendi diktatorasını,

yani azınlığın çoğunluk üzerinde diktatorasını, kapitalist tekellerin cemiyet üzerinde diktatorasını kurdu. Emperyalizmin ideologları, tekeli sermaye diktatorasını yalancı hürriyet ve demokrasi şiarlarıyla gizlemekte ve emperyalist devletleri «hür dünya» memleketleri ilân ederek, burjuva egemen çevrelerini her türlü diktatoranın düşmanları olarak göstermektedirler. Ashnda ise, emperyalist dünyada hürriyet, yalnız kendi memleketlerinin değil, aynı zamanda tekellerin demir pençesine düşen diğer bütün memleketlerin işçi sınıfını ve emekçi halkını sömürme hürriyeti demektir.

Burjuvazi, kendi seçim sisteminin sözde demokratik karakterini geniş ölçüde reklâm etmekte, helo çok partililiği, çok aday gösterme imkânını övdükçe övmektedir. Ashnda ise, tekelleler, halk kitlelerini, iradelerini belirtmek ve menfaatlerinin gerçek savunucularını seçmek imkânından yoksun etmektedir. Sermaye, basın, radyo, sinema, televizyon gibi güçlü araçları ellerinde bulunduran, sendikalarda ve diğer kitle teşkilâtlarındaki ajanlarından faydalanan tekeller, halk kitlelerini aldatmakta ve kendi adaylarını zorla seçmenlere dayatmaktadırlar. Çeşitli burjuva partileri, egemen burjuvazinin sadeco değişik fraksiyonlarını temsil ederler.

Burjuva diktatorası seçmenlerin iradesini kabaca boğmakta dın kendini göstermektedir. Burjuvazi, emekçilerin Anayasa tarafından verilen haklarını kullanarak yasama organlarına menfaatlerini savunacak önemli sayıda temsileci seçebileceklerini görünce, seçim sisteminin küstahça bozar, parlâmentoda emekçi temsilecilerin sayısını keyfi olarak sınırlandırır.

Emekçi kitleler, budanmış demokratik haklarını da kullanmağa, menfaatlerini korumağa ve tekellerin zorbalığına son vermeğe çalıştıkları zaman, malî oligarşi halkın gazabından kurtulmak için son çare olarak faşist rejim kurmaya başvurur, orduya, polise ve jandarmaya bel bağlar. Alçak Alman ve İtalyan faşizmi ezilmiş olduğu halde, faşist rejimi bazı memleketlerde hâlâ tutunmakta ve birçok memleketlerde yeni şekillerde dirilmektedir.

Bu suretle, dünya emperyalist sistemi derin ve keskin zıddiyetler içinde paramparça olmaktadır. Emek ile sermaye arasındaki uzlaşmaz zıt, tekeller arasındaki zıddiyetler, militarizmin artması, sömürge sisteminin çökmesi, emperyalist memleketler arasındaki

zıddiyetler, genç milli devletler ile eski sömürgeci devletler arasındaki anlaşmazlıklar ve zıddiyetler, en önemlisi, dünya sosyalizminin durdurulmaz şekilde büyümesi emperyalizmin temellerini sarsmakta, yıkmakta ve onu zayıflayıp mahvolmağa doğru götürmektedir.

Tekeleci burjuvazi, tarihi gelişmenin önü alınmaz seyri karşısında çekirdeksel silâhla dahi kendisini koruyamaz. İnsanlık, kapitalizmin gerçek çehresini gördü. Yüzmilyonlarca insan, kapitalizmin ekonomik anarşi ve periyodik buhranlar düzeni, müzmin işsizlik ve kitlevi sefalet düzeni, istihsal kuvvetlerinin insafsızca israfı düzeni, daima harb tehlikesi taşıyan düzen olduğunu görmektedir. İnsanlık, tarihçe ömrünü yaşamış olan kapitalizm sisteminine müsamaha etmek istemiyor ve müsamaha etmeyecektir.

V. İŞÇİ SINIFININ MİLLETLERARASI İNKİLÂPÇI HAREKETİ

İşçi sınıfının milletlerarası inkılâpçı hareketi evrensel tarihi zaferler sağladı. Bu hareketin *esas başarısı dünya sosyalist sistemidir. Zafere ulaşan sosyalizm, kendi örneğiyle, kapitalist dünyası emekçilerinin fikirlerine inkılâpçılaştırıcı tesir göstermekte, emperyalizme karşı savaşta onlara ilham vermekte ve bu savaş şartlarını büyük ölçüde kolaylaştırmaktadır.*

Kapitalist cemiyetin bağrında, sosyalizmin zaferini sağlayacak sosyal kuvvetler doğmakta, çoğalmakta ve çelikleşmektedir. Dünya sahnesine, milletlerarası proletaryanın yeni müfrezesi, yani Asya, Afrika ve Güney Amerikanın kurtulmuş, bağımlı ve sömürge memleketlerinin genç işçi hareketi çıktı. Marksist-Leninist partiler kuruldu ve büyüdüler. Bu partiler otoriteleri gittikçe artan, kamu oyu tarafından benimsenen milli kuvvet haline gelmekte ve emekçilerin geniş tabakalarına öncülük etmektedirler.

Milletlerarası inkılâpçı hareket, emperyalizme ve onun işçi sınıfı suflarındaki yardımcılarına karşı mücadelede çok büyük tecrübeler edindi. Bu hareket, ideoloji bakımından daha da olgunlaştı, büyük bir teşkilâtlı kuvvet oldu ve hamlecî bir savaş ruhu kazandı. Büyük emekçi kitlelerini birleştiren sendika hareketinin rolü arttıkça arttı.

Kapitalist sistem memleketleri, sınıf savaşlarıyla mütemadiyen sarsılmaktadır. Kendi iktisadi ve siyasi menfaatlerini savunan işçi sınıfının savaşçı çıkışları genişledikçe genişlemektedir. İşçi sınıfı ve emekçiler, burjuvazinin sınıf hâkimiyetini defalarca tehlikeye düşürmüşlerdir. Mali oligarşi kendi hâkimiyetini korumağa çabalarken, baskı metotlarıyla birlikte, işçi sınıfını ve onun teşkilâtlarını dağıtmak için, millî ve milletlerarası çapta meslek birliği hareketini parçalamak için türlü usullere başvurur. Meslek birliklerinin, kooperatiflerin ve diğer teşkilâtların başındakileri parayla satın almağa çalışır; işçi bürokrasisini artırarak, ona sanayide, belediye organlarında, devlet cihazında geliri yerler sağlar. Komünistlere ve işçilere karşı kanunlar, komünist partilerinin yasak edilmesi, komünistlerin ve diğer ilerici işçilerin yığınla işten kovulması, müesseselerde kara listeler hazırlanması, memurların «güvenilir» olup olmadığının yoklanması, demokratik basın üzerinde polis baskısı, grevlerin silâhlı kuvvetler yardımıyla bastırılması gibi hareketlerin hepsi, emperyalist burjuva hükümetlerinin kendi diktatörlüklerini korumak için kullandıkları daimi metotlardır.

Bazı kapitalist memleketlerin gerici kuvvetleri, artık demokrasi ve sosyalizmin sağlamlaşmakta olan kuvvetlerine karşı koyabilecek durumda değildirler. Kapitalist devletlerin mücadele ve rekabeti, sosyalizmin ve işçi hareketinin artan kuvvetleri karşısında bu devletlerin bir dereceye kadar birleşmesine engel olmaz. Emperyalistler, sadece sosyalist memleketlere karşı değil, inkılâpçı işçi hareketine ve millî kurtuluş hareketlerine karşı da gerici birlikler kuruyor, karşılıklı anlaşmalarla birbirlerine bağlanıyor, askerî bloklar ve üsler meydana getiriyorlar. Birçok Avrupa devletlerinin gerici burjuvazisi, barış zamanında kendi memleketlerinin kapılarını yabancı askerlere açmış bulunuyor.

Burjuvazi, Oktobr İnkılâbından ve sosyalizmin zaferlerinden kendine göre ibret dersleri çıkarmağa çalışıyor. Kapitalist düzenin marazlarını ve kusurlarını gizlemek için yeni usuller kullanıyor. Bütün bu usuller, kapitalist memleketlerde inkılâpçı kuvvetlerin faaliyetlerini güçleştirmekle beraber, emekle sermaye arasındaki zıddiyetleri zayıflatamaz.

Şimdi dünyada işçi hareketi için daha elverişli bir durum yaratılmıştır. SSC Birliğinin ve bütün dünya sosyalist sisteminin

başarıları, dünya kapitalizmi buhranının derinleşmesi, komünist partilerinin kitleler arasında nüfuzunun artması ve reformizmin ideoloji bakımından iflâsı gibi olaylar sınıf savaşı şartlarını emekçiler yararına esaslı surette değiştirmiştir. Hattâ reformizmin hâlâ kuvvetli mevzilere sahip olduğu memleketlerde bile, işçi hareketiude sola doğru önemli bir kayma vardır.

Yeni tarihî durumda, birçok memleketlerde işçi sınıfı kapitalizmi yıkmazdan önce bile, burjuvaziye, basit reformlar çerçevesini aşan bazı tedbirleri gerçekleştirmeye zorlayabilir. Bu gibi tedbirlerin, gerek işçi sınıfı için, gerek onun inkılâbı zafere ulaştırma ve sosyalizm yolundaki savaşının bundan böyle de gelişmesi için, gerekse milletin çoğunluğu için hayati önemi vardır. İşçi sınıfı demokratik ve barışsever kuvvetleri birleştirmek suretiyle, idareci çevreleri yeni dünya harbi hazırlığına son vermeye, bölge harpleri tutuşturmanın vazgeçmeye, ekonomiden barışçı maksatlar için istifadeye mecbur edebilir. İşçi sınıfı, emekçileri, geniş halk kitlelerini birleştirerek, faşist irticâcın hücumuna püskürtebilir, barışı, millî bağımsızlığı, demokratik hakları hedef tutan genel millî programın gerçekleştirilmesi ve halkın hayat şartlarının bir dereceye kadar iyileştirilmesi sonucuna ulaşabilir.

İşçi sınıfının baş düşmanı kapitalist tekellerdir. Bu tekeller, aynı zamanda köylülerin, zanaatkârların ve şehirlerdeki diğer ufak mülk sahiplerinin, memur ve aydınlar çoğunluğunun, hattâ orta halli kapitalistlerin bir kısmının da baş düşmanıdır.

İşçi sınıfı esas darbeyi kapitalist tekellere yöneltmektedir. Tekellerin sınırsız hâkimiyetinin yok edilmesinde milletin bütün esas tabakalarının hayati menfaati vardır. Bu, mali oligarşinin ezgisine karşı çıkan hütün demokratik hareketlerin *tekellere karşı* kudretli bir *akım* halinde birleştirilmesine imkân verir.

Proletarya, müttefiklerinin yalnız bugünkü menfaatlerini değil, yarıncı menfaatlerini de gözeterek tekellerin mutlak hâkimiyetine karşı savaş programını ortaya koymaktadır. Halk için en elverişli şartlar içinde geniş bir millileştirme uğrunda savaşmaktadır. Köylülerin köklü ziraat reformları yapılması isteğini desteklemekte, «toprak işliyonindir» şiarının gerçekleştirilmesi uğrunda savaşmaktadır.

Proletaryanın, halkın diğer tahakları ile birlikte, geniş demokrasi uğrunda kesin bir mücadele yürütmektedir. O, demokratik

hürriyetleri ortadan kaldırımağa, parlâmentonun yetkilerini sınırlamağa, tekellerin kayırdıkları kiniselerin şahsi hâkimiyetini kurmak maksadiyle anayasaları değiştirmeğe, parlâmentarizmden faşizmin şu veya bu şekline geğmeğe çalışan mali oligarşinin tutumuna karşı kitleleri aktif m¼cadeleye seferber etmektedir. İşçi sınıfının b¼t¼n emekçilerle birliği bu m¼cadelede pekleşir. İşçi sınıfı, esas m¼ttelefii olan köyl¼leri, derebeyi artıklarına ve tekellerin egemenliğine karşı m¼cadelede birleştirir. Kapitalizm tarafından proleter durumuna d¼ř¼r¼lm¼ř ve sosyal hayatın değiştirilmesi zaruretini kavramış bulunan geniş memur-¼cretli tabakaları ile aydınlaraın önemli bir kısmı da işçi sınıfının m¼ttelefii olurlar.

Tekellere karşı genel demokratik savaş, sosyalist inkılâbı uzaklaştırmaz, yakınlaştırır. *Demokrasi için savaş sosyalizm ¼grundaki savaşın böl¼nmez parçasıdır.* Demokratik hareket ne kadar derin olursa, kitlelerin siyasi şuur seviyesi o nişpette yükselir; bu kitleler kendilerine gerçek hürriyet ve refah yolunu anenk sosyalizmin açabileceğini o derecede daha açık gör¼rler. Bu savaş boyunca, sağei sosyalist, reformist hayaller darınadağın olur, sosyalist inkılâbın siyasi ordusu meydana gelir.

Sosyalist inkılâplar, antiemperyalist milli kurtuluş devrimleri, demokratik halk devrimleri, geniş köyl¼ hareketleri, halk kitlelerinin faşist ve diğer zorba rejimleri devirme savaşı, milli ezgiye karşı genel demokratik hareketler, b¼t¼n bunlar kapitalizmin temelini sarsan ve yıkan d¼nya ölç¼s¼nde tek bir devrimci akım halini alır.

Her memlekette proletarya inkılâbı d¼nya sosyalist inkılâbının bir kısmı olarak, o memleketin işçi sınıfı ve halk kitleleri tarafından yapılır. İnkılâp ışımlamayla olmaz. Halka dışardan da dayatılamaz. İnkılâp kapitalizmin derin iç ve milletlerarası ziddiyetleri neticesinde bařg¼sterir. Zafere ulaşan proletarya, kendi zaferini baltalamadan, bir yabancı halka zorla hiçbir hazar bahtiyarlık dayatmağa kalkışamaz.

Sovyetler Birliği Kom¼nist Partisi, diğer Marksist-Leninist partilerle birlikte, b¼t¼n memleketlerin halklarını sınısıkı birleşmeğe, b¼t¼n iç kuvvetlerini seferber etmeğe, aktif harekete ve d¼nya sosyalist sisteminin g¼c¼ne dayanarak, inkılâba kalkan herhangi bir memleket halkının işlerine emperyalistlerin karışmasını önlemeğe veya buna kesin olarak karşı koymağa, böylelikle

de emperyalistlerin aksi — inkılâp ihracına meydan vermemeğe çağırmanı kendisi için enternasyonal ödev bilir. Eğer emekçiler, memleketlerinin millî egemenliğini savunarak, topraklarındaki yabancı askerî üslerin kaldırılması ve memleketlerinin saldırgan askeri bloklardan çıkınası uğrunda savaşılırsa, aksi-inkılâp ihracı daha kolay önlenecektir.

Komünistler inkılâp yolunun mutlaka devletler arasında harblerden geçtiğini hiçbir zaman iddia etmemişlerdir ve etmiyorlar. Sosyalist inkılâp mutlaka harbe bağı değildir. Emperyalistlerin açtığı iki dünya harbinin sosyalist inkılâplaşla bitmesine rağmen, inkılâplar harb olmadan da tamamiyle mümkündür. İşçi sınıfının yüce amaçları, dünya harbi olmadan da gerçekleştirilebilir. Şimdi bunun için her zamankinden daha elverişli şartlar vardır.

İşçi sınıfı ve onun öncüsü Marksist-Leninist partiler, sosyalist inkılâbı *barış yoluyla* gerçekleştirmeye çalışmaktadırlar. Bu yol, işçi sınıfının ve bütün halkın menfaatlerine, memleketin genel millî menfaatlerine uygundur.

Bugünkü şartlarda birçok kapitalist memleketlerde işçi sınıfı, öncü müfrezesinin yönetmenliği altında, işçi ve halk cephesi temeli, aynı zamanda muhtelif parti ve sosyal teşkilâtların uzlaşma ve mümkün olan diğer siyasi işbirliği şekilleri temeli üzerinde halkın çoğunluğunu birleştirmek, vatanş harbi olmadan devlet hâkimiyetini ele almak ve başlıca istihsal vasıtalarının halkın eline geçmesini sağlamak imkânına maliktir. İşçi sınıfı, halkın çoğunluğuna dayanarak, ve kapitalistlerle, büyük çiftlikçilerle uzlaşma siyasetinden vazgeçmiyen oportünist elemanları kesinlikle reddederek, halk düşmanı gerici kuvvetleri bozguna uğratmak, parlâmentoda ezici çoğunluk kazanmak, onu burjuvazinin sınıf menfaatlerine hizmet eden bir vasıta olmaktan çıkarıp emekçi halka hizmet eden bir vasıta haline getirmek, parlamento dışı yığın savaşını genişletmek, gerici kuvvetlerin mukavemetini kırmak ve sosyalist inkılâbın barış yoluyla gerçekleştirilmesi için gereken şartları yaratmak imkânına da sahiptir. Bütün bunlar, aneak derin sosyal reformlar, barış ve sosyalizm uğrunda, işçilerin, köylü yığınlarının ve şehirli orta tabakaların iri tekeli kapitale. gericiliğe karşı sınıf savaşımını geniş ölçüde ve durmadan gelişmesi yoluyla mümkün olacaktır.

Sömürücü sınıflar halka karşı zora başvurdıkları takdirde, *sosyalizme barışçı olmıyan yolla geçme* imkânı da gözönünde bulundurulmalıdır. Leninizmin gösterdiği, tarihi tecrübenin doğruladığı gibi, egemen sınıflar iktidardan gönüllü olarak vazgeçmezler. Böyle şartlarda sınıf savaşının şiddet derecesi ve şekilleri, proletaryadan ziyade, gerici çevrelerin halkın büyük çoğunluğunun iradesine karşıkoyuş kuvvetine, sosyalizm için savaşın şu veya bu merhalesinde bu çevrelerin zor kullanıp kullanılmıyacağına bağlı olacaktır. Her memlekette sosyalizme şu veya bu yolla reel geçiş imkânı belirli tarihten şartlara bağlıdır.

Sosyalizmin kuvvetlerinin gittikçe daha fazla artması, işçi hareketinin kuvvetlenmesi ve kapitalizmin mevzilerinin zayıflaması şartlarında, Marks ile Leninin önceden görerek söyledikleri gibi, bazı memleketlerde burjuvazi için esas istihsal vasıtalarının kendisinden satın alınmasına yanaşmanın, proletarya için ise böyle bir «satın almaya» rıza göstermenin elverişli olacağı bir durumun meydana gelmesi de hesap dışı değildir.

İşçi sınıfının inkılâbın zaferi uğrındaki savaşının başarısı, işçi sınıfı ile partisinin, savaşın *bütün şekillerini* — barışçı olan ve olmıyan, parlâmenter ve parlâmento dışı yolları — ne derecede kavrayacaklarına ve bir savaş şekline ötekine beklenmedik bir zamanda ve en büyük süratle geçmeğe ne nispette hazır bulunacaklarına bağlı olacaktır. Sosyalist inkılâbın bütün memleketlere hâs esas kanunîyetleri umumi olduğu halde, tarihten olarak meydana gelmiş millî özelliklerin ve geleneklerin çeşitliliği inkılâp seyrininin spesifik şartlarını doğurur, proletaryanın iktidara gelme şekillerini ve tempolarını çeşitlendirir. Bu, birçok memleketlerde proletarya diktatorası uğrındaki mücadeleden gelişmesinde *geçiş basamakları* olması imkân ve zaruretine, sosyalizmi kuran cemiyetin siyasi teşkilât *şekillerinin çeşitliliğine* dayanır. Fakat kapitalizmden sosyalizme geçiş hangi şekilde yapılırsa yapılsın, bu aneak inkılâp yoluyla mümkündür. Sosyalizmi kurma devresinde yeni, halkçı devlet hâkimiyeti şekilleri ne kadar çeşitli olursa olsun, mahiyetleri birdir ve bu da gerçek demokrasi, emekçiler demokrasisi olan *proletarya diktatorasıdır*.

Burjuva cumhuriyeti, hattâ bunun bütün halk, bütün millet veya sınıf dışı irade adına şiarlarla takdis ettikleri en demokratiği bile, gerçekte, istihsal vasıtaları üzerinde özel kapitalist mülkiyetinin varlığından ötürü, düpedüz burjuva diktatorasıdır:

emekçilerin büyük çoğunluğunun bir avuç kapitalist tarafından sömürülmesine ve ezilmesine yarıyan bir makinedir. Kendi devletin sınıfı özünü gizliyen burjuvazinin aksine olarak, işçi sınıfı devletin sınıfı karakterini gizlemez.

Proletarya diktatorası, ezici çoğunluğun azınlık üzerinde diktatorasıdır; bu diktatora sömürücülere karşı, halkların ve milletlerin ezilmesine karşı, insanın insanı her türlü sömürmesinin yokedilmesine doğru yöneltilmiştir. Proletarya diktatorası yalnız işçi sınıfının menfaatlerini değil, bütün emekçi halkın menfaatlerini ifade etmektedir; onun esas özü zorbalık değil, yaratıcılıktır, yeni sosyalist cemiyeti kurmaktır, inkılâbın sağladıklarını sosyalizm düşmanlarından korunaktır.

İşçi sınıfının evrensel tarihi ödevinin yerine getirilmesi için önemli şart, onun saflarında *parçalanmayı önlemektir*. Harekette beraberliği gerçekleştiren sınıksız birleşmiş işçi sınıfının alamıyacağı hiçbir emperyalizm kalesi yoktur. Komünist partileri, sadece barış savaşında, emekçilerin hayat şartlarını iyileştirme, onların demokratik huk ve hürriyetlerini koruma ve genişletme savaşında değil, hâkimiyeti ele geçirme ve sosyalist cemiyeti kurma mücadelesinde de sosyaldemokrat partilerle işbirliği taraftarıdır.

Komünistler, aynı zamanda, sosyal-demokratizmin ideolojik görüşlerini ve sağcı-oportünist tutumlarını tenkit ediyor ve onun açıktan açığa burjuvazi tarafına geçen, işçi sınıfının geleneksel sosyalist isteklerine sırt çeviren sağcı liderlerinin içyüzünü de meydana çıkarıyorlar.

Komünist partileri dünya inkılâpçı hareketinin öncüsüdürler. Bu partiler Marksizm-Leninizmin hayatîyetini ispat ettiler, ilmi komünizmin yüce ideallerini yalnız propaganda etmekle kalmayıp, hayata geçirmeğe de muktedir olduklarını gösterdiler. Milletlerarası komünist hareketi, artık gericiliğin birleşmiş kuvvetlerinin sarsamayacağı kadar güçlüdür.

Komünist hareketi çeşitli oportünist akımlara karşı savaşta büyümekte ve çelikleşmektedir. Çağdaş şartlarda, komünist hareketinde esas tehlike, burjuva etkisinin belirtisi olan revizyonizm ve sağcı oportünizmdir. Marksizmden yüz çevirmelerini, cemiyetin ve sınıf mücadelesinin en yeni gelişme şartlarını gözünde bulundurmak bahaasıyla perdeliyen revizyonistler, aslında komünist hareketinde burjuva-reformist ideolojisinin taşı-

ycısı rolünü oynuyorlar. Onlar Marksizm-Leninizmin inkişâpçı özünü koparıp atmağa, işçi sınıfının ve emekçi halkın sosyalizme inanemı baltalamağa, işçileri ve emekçileri enperyalizme karşı mücadelede silâsızlandırmağa ve dağıtmağa çabalyorlar. Revizyonistler, sosyalist inkişâbın ve proletarya diktatorasının tarihî zaruretini, Marksist-Leninist partinin yönetici rolünü inkâr ediyor, proleter enternasyonalizminin temellerini baltalyor, milliyetçiliğe doğru kayıyorlar. Revizyonizm ideolojisi en tam belirli örneğini Yugoslav Komünistler Birliğinin programında bulmuştur.

Başka bir tehlike de dogmatizm ve sekterliktir. Bunlar, inkişâpçı teorinin yaratıcı olarak geliştirilmesine taban tabana zıttır ve komünistlerin geniş halk kitlelerinden kopmalarına, ayrı düşmelerine sebep olur, onları inkişâpçı savaşta pasifliğe mahkûm eder veya solculara hâs maceracı hareketlere doğru iter, değışmekte olan şartları dürüst değerdendirmelerine, beliron yeni imkânlardan işçi sınıfı ve bütün demokratik duvvetler yararına faydalanmalarına engel olur. Dogmatizm ve sekterlik de, kendilerine karşı sistemli ve sürekli bir savaş yürütülmezse, bir partinin gelişmesinin şu veya hu safasında baş tehlike olabilir.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi, revizyonizme, dogmatizme ve sekterliğe karşı, Leninizmden her türlü uzaklaşmaya karşı amansızca savaşmanın, milletlerarası komünist hareketinin birliğini bundan böyle de kuvvetlendirmek, sosyalist eepheyi sağlanılaştırmak için kaçınılmaz bir şart olduğu kanısındadır.

Komünist partileri bağımsızdırlar ve kendi ülkelerinin belirli şartlarına göre siyasetlerini hazırlarlar. Onlar, aralarındaki münasebetleri, hak eşitliği ve proleter enternasyonalizmi prensipleri üzerine kurarlar. Bu partiler, tek milletlerarası emek ordusunun bölünmez birlikleri olmaları itibariyle, faaliyetlerini gönüllü ve şuurlu surette ahenleştirirler. Bütün diğerkomünist partileri gibi, Sovyetler Birliği Komünist Partisi de, emperyalizme karşı, barış, demokrasi ve sosyalizm uğrındaki savaşın yüklediği genel ödevler üstüne kardeş partiler tarafından elbirliği ile yapılan değerdendirmelere ve çıkarılan sonuçlara, komünist partilerinin milletlerarası müşaverelerinde kabul edilen Benanname ve Bildiri'ye titizlikle riayet etmeyi kendisinin enternasyonal borcu sayar.

Marksizm-Leninizm ve proleter enternasyonalizmi prensipleri temeli üzerinde komünist hareketinin birliğini kesinlikle savun-

mak, bu birliği baltalayabilecek her haagi bir harekete meydan vermemek, milli bağımsızlık, demokrasi ve barış için, sosyalist inkılabı meselelerini başarıyla çözmek için sosyalizm ve komünizm kuruculuğu için yürütölen savaşta zafere ulaşmanın kesin şartıdır.

SBKP, bundan böyle de, bütün memleketler komünistlerinin yüce ordusunun saflarında birliği ve yekpareliği kuvvetlendirmeğe gayret edecektir.

VI. MİLLİ KURTULUŞ HAREKETİ

Dünya coşkun milli kurtuluş inkılapları devrini yaşamaktadır. Emperyalizmin halkların çoğunu milli bağımsızlık ve hürriyetten yoksun etmiş, amansız sömürge esareti zincirine vurmuşken, *sosyalizmin ortaya çıkması ezilen halkların kurtuluş devrinin başlangıcı olmuştur.* Önüne geçilmez milli kurtuluş inkılapları dalgası sömürge sistemini silip süpürmekte, emperyalizmin temellerini çöktürmektedir. Eski sömürge ve yarı sömürgelerin yerinde artık genç egemen devletler meydana geldi ve gelmektedir. Bu devletlerin halkları gelişmelerinin yeni devresine girdiler. Onlar, yeni hayatın yaratıcıları, milletlerarası siyasete aktif olarak katılan elemanlar ve emperyalizmi yıkmayı hedef edinen inkılapçı bir kuvvet olarak ayağa kalktılar.

Fakat savaş henüz sona ermiş değildir. Sömürgecilik zincirlerini koparan halklar kurtuluőa çeşitli derecelerde ulaşabildiler. Birçokları milli devletler kurduktan sonra, ekonomik bağımsızlığa ulaşmağa ve siyasi bağımsızlığı sağlamağa çalışıyorlar. Şeklen başına buyruk, aslında ise siyasi ve ekonomik bakımdan yabancı tekelere bağımlı durumda olan memleketlerin halkları, emperyalizme ve aşırı emperyalizmin taraftarı gerici rejimlere karşı savaşıyorlar. Sömürge esareti zincirlerini henüz koparıp atamamış halklar, yabancı kölecilere karşı krahramanca bir savaş yürütüyorlar.

Genç egemen devletler, ne emperyalist devletler sistemine, ne de sosyalist devletler sistemine giriyorlar. Fakat onların büyük çoğualuğu, dünya kapitalist iktisadiyatında özel bir yer tutmalarına rağmen, henüz kapitalist ekonomi âleminde kurtulmuş değildirler. Bunlar, dünyanın kapitalist tekel tarafından hâlâ sömüröl-

mekte olan kısmını teşkil ederler. Bu memleketler emperyalizme ekonomik bağılılığa son vermedikçe, «dünya köyü» rolünü oynayacak, yarı sömürge istismarı için bir alan olarak kalacaklardır.

Dünya sosyalist sisteminin var oluşu ve emperyalizmin zayıflaması, kurtulan memleketler halkları önünde, millî uyanışa, asırlardan beri süregelen geriliği ve yoksulluğu yoketmeğe, bağımsızlığa kavuşmağa doğru ufuklar açmaktadır.

Milletin menfaatleri, sömürgecilik kalıntılarının yokedilmesini, emperyalist hâkimiyetinin kökünden kazanmasını, yabancı tekel-lerin mevzilerinden atılmasını, millî sanayiîni kurulmasını, derebeylik münasebetleri ve kalıntılarının ortadan kaldırılmasını bütün köylülerin iştirakiyle ve onların yararına köklü zirai reformlar yapılmasını, bağımsız, barışsever bir dış siyaset güdülmesini, sosyal hayatın demokratikleştirilmesini, politik bağımsızlığın kuvvetlendirilmesini gerektirir. Milletın bütün vatan-sever ve ilerici kuvvetleri genel millî meselelerin halledilmesiyle menfaatleri bakımından ilgilidirler. Onların birleşmesi ancak bu temel üzerinde mümkündür.

Yabancı kapital, ancak antiemperyalist siyaset yürüten vatan-sever demokratik kuvvetlerin geniş çaptaki birliği karşısında geriliyecektir. Feodalizmin etmeleri ancak genel demokratik hareketin baskısı altında dağıtılabilir. İstihsal kuvvetlerinin gelişmesini köstekliyen Ortaçağ kalıntılarını ancak derin zirai reformlar ve geniş köylü hareketi silip süpürebilir ve Asya, Afrika, Güney Amerika halkları önünde bu derecede kesinlikle duran geçim meselesini halledebilir. Siyasi bağımsızlık, ancak demokratik hak ve hürriyetlerini kazanan ve devlet idaresine aktif olarak katılan halk tarafından sağlanma bağlanabilir.

Genel millî meselelerin halli için esas şart, emperyalizme karşı sistemli ve sürekli bir savaş yürütülmesidir. Emperyalizm, eski sömürgeleri ve yarı sömürgeleri kapitalist ekonomi sisteminde tutmağa, bu sistemde onların hukuk eşitsizliğini devam ettirmeğe uğraşiyor. *Çağdaş sömürgeciliğin esas dayanağı Amerika Birleşik Devletleri emperyalizmidir.*

Emperyalistler, halklar üzerinde sömürgecilik istismarını yeni metotlar ve şekillerle muhafaza etmeğe çalışıyorlar. Kurtuluşun kavuşan memleketleri kendi hâkimiyetleri altında tutmak, onların kazandığı bağımsızlığa bir şekilden ibaret bırakmak

veya bu memleketleri bağımsızlıktan yoksun etmek maksadiyle bütün vasitalardan (sömürgecilik harbleri, askerî bloklar, suikastler, terör, yıkıcı faaliyetler, ekonomik baskı, adam satın alma) faydalanıyorlar. «Yardım» maskesi altında bu memleketlerde eski mevzilerini korumağa ve yenilerini ele geçirmeğe, sosyal dayanaklarını genişletmeğe ve millî burjuvaziyi kendi taraflarına çekmeğe, askerî dikta rejimleri türetmeğe, idare başına kendi kuklalarını getirmeğe çalışıyorlar. Millî ve kabile düşmanlığı gibi zehirli bir silâhtan istifade ederek, millî kurtuluş hareketi saflarını parçalamaya uğraşıyorlar. Yerli sömürücü sınıfların gerici çevreleri, emperyalizmin müttefiği olarak hareket ediyorlar. Böylelikle, genç egemen devletlerin ve bütün bağımlı memleketlerin önünde duran genel millî dâvaların çözümünü yolu üzerinde emperyalizmin baş düşman ve başlıca engel olarak kalmaktadır.

Millî kurtuluş inkılabı sadece siyasî bağımsızlık kazanmakla tamamlanmış olmuyor. İnkılâp, sosyal ve ekonomik hayatta derin değişikliklerle geliştirilmezse, millî uyanışın en önemli meselelerini çözmezse, bu bağımsızlık hayal olur ve sallantıda kalır.

Bu inkılabı sonuna kadar vardırarak uğrunda, millî menfaatlar ve sosyal ilerleme uğrunda en sistemli ve sürekli olarak savaşan işçi sınıfıdır. Sanayiî gelişmesiyle bu sınıf da sayıca artacak ve sosyal-politik hayatta daha büyük rol oynayacaktır. İşçi sınıfıyla köylülerin birliği, derin demokratik değişikliklerin, ekonomik ve sosyal ilerlemenin gerçekleştirilmesi yolunda başarılı savaş için başlıca şarttır. Bu birlik geniş bir millî cephenin özü olmalıdır. Millî burjuvazinin antiemperyalist ve antifeodal savaşa katılma derecesi, işçi sınıfının köylülerle birliğinin sağlanmasına çok bağlıdır. İşçi sınıfı, köylüler, millî burjuvazi ve demokrasiden yana aydınlar millî cepbede birleşirler.

Uyanan halkların kurtuluş savaşı birçok memleketlerde milliyetçilik bayrağı altında yürütülmektedir. Marksist-Leninistler ezgi altındaki milletlerin milliyetçiliği ile ezen milletlerin milliyetçiliğini bir tutmazlar. Ezilen milletin milliyetçiliğinin zulme karşı yönetilmiş *genel demokratik bir özü* vardır. Komünistler belli bir devre için bu milliyetçiliği tarihî bakımdan haklı sayar ve desteklerler. Bu milliyetçilik, ezilen halkların emperyalist zulmünden kurtulma, millî bağımsızlık ve millî uyanış gayretlerini ifade eder. Bununla beraber, ezilen milletin milliyetçiliğinde

başka bir yön. yani gerici sömürücü elebaşlarının ideolojisini ve menfaatlerini ifade eden yön de vardır.

Milli burjuvazi tabiatı itibariyle iki yüzlüdür. Bugünkü şartlar içinde, sömürge, eski sömürge ve bağımlı memleketlerde emperyalist çevrelerle bağlı olmayan milli burjuvazinin, antiemperyalist ve antifeodal inkılâbın esas ödevlerinin gerçekleşmesinde objektif olarak menfaati vardır. Bundan ötürü, onun ilerici rolü ve bütün milleti ilgilendiren en önemli meselelerin halline katılma kabiliyeti henüz tükenmemiştir.

Fakat emekçiler ile varlıklı sınıflar nrasındaki zıddiyetler kuvvetlendikçe ve memleket içinde sınıf mücadelesi keskinleştiğçe, milli burjuvazi emperyalizm ve iç irtica ile uzlaşmaya gitgide daha büyük ölçüde meyyleder.

Kurtulan memleketlerin gelişme seyri çetin ve çok safhali olabilir. Kurtulmuş memleketlerde, çeşitli tariht ve sosyal-ekonomik şartlar yüzünden, kitlelerin inkılâpçı yaratıcılığı bu memleketlerin sosyal ilerleme yolunca gelişme şekil ve tempo-larına kendinden pek çok şeyler katar.

Sömürgecilik boyunduruğundan kurtulan memleketlerin hangi yola, kapitalist gelişme yoluna mı, yoksa kapitalist olmayan gelişme yoluna mı koyulacakları, bu memleketlerin halkları önünde duran esas problemlerden biridir.

Kapitalizm onlara ne verebilir?

Kapitalizm halk için ıstıraplar yoludur. Kapitalizm ekonominin hızla gelişmesini, sefaletin yokedilmesini sağlamıyacak, sosyal eşitsizlik derinleşecektir. Köyün kapitalistçe gelişmesi köylüleri daha çok yıkıma sürükleyecektir. İşçiler ise, ya kapitalistlerin zenginleşmesi için dayanılmaz şartlar altında çalışmaya mahkûn olacak, ya da sürünen işsizler ordusu saflarını dolduracaklardır. Küçük burjuvazi iri kapitalle rekabet mücadelesinde ezilecektir. Kitleler kültür ve eğitim nimetlerinden yine yoksun kalacaklardır. Aydınlar kendi kabiliyetlerini satınak zorunda kalacaklardır.

Sosyalizm halklara ne verebilir?

Sosyalizm, halkların kurtuluş ve bahriyarlık yoludur. Sosyalizmi ekonomi ve kültürün hızla gelişmesini sağlar. Geri kalmış memleketi yüzyıllar zarfında değil, bir neslin hayatı süresince sanayi ülkesine çevirir. Plânlı sosyalist ekonomisi, mahiyeti itibariyle, yükseliş ve serpilip gelişme ekonomisidir. İnsanın insanı sömürme-

sinin ortadan kaldırılması sosyal eşitsizliğe son verir. İşsizlik tamamıyla yok olur. Sosyalizm bütün köylülere toprak sağlar, iktisadiyatı geliştirmelerinde onlara yardım eder, gönüllülük prensibi üzerinde onların emek gayretlerini kooperatiflerde birleştirir, modern köy intisadiyatı tekniğini ve ziraat ilmini onların emrine verir. Böylelikle, köylülerin emeği daha verimli olur, toprak ise daha bol ürün verebilir. Sosyalizm, işçi sınıfına ve bütün emekçilere yüksek bir maddi ve kültürel hayat seviyesi sağlar. Halk kitlelerini cehalet ve karanlıktan kurtarır, çağdaş kültüre kavuşturur. Aydınların önünde halkın mutluluğu için geniş yaratıcılık ufukları açılır.

Hangi yolu seçecekleri halkların kendi iç işidir. Dünya sahnesinde şimdiki kuvvet dengesi şartları ve dünya sosyalist sistemi tarafından yapılabilecek büyük yardımın reel imkânları içinde, eski sömürgelerin halkları bu meseleyi kendi menfaatlerine çözebilirler. Onların hangi yolu seçeceği sınıf kuvvetlerinin dengesiye bağlı olacaktır. Kapitalist olmanın gelişme yolu, işçi sınıfının, halk kitlelerinin, bütün demokratik hareketin savaşıyla sağlanır ve milletin ezici çoğunluğunun menfaatlerine cevap verir.

İktisadi bakımdan az gelişmiş memleketlerin halkları için, *millî demokratik devlet* kurma ve geliştirme yolunda geniş ufuklar açılmaktadır. Millî demokratik devletin siyasi temeli, tam millî bağımsızlık, geniş demokrasi ve antiemperyalist, antifeodal, demokratik inkılabın sonuna kadar vardırılması uğrunda savaşan bütün ilerici, yurtsever kuvvetlerin blokudur.

Halk kitlelerinin, sınıfı ve millî şuurunun gittikçe artması, sosyal gelişmenin şimdiki devresinin karakteristik vasfıdır. Emperyalistler, millî egemenlik fikrini soysuzlaştırmak, onu asıl özünde yoksun etmek, ve millî egoizmi körüklemekte, millî üstünlük ruhu aşulamakta, millî zıtları keskinleştirmekte kullanmak için ısrarla çalışmaktadırlar. Demokratik kuvvetler ise, halkların eşitliği namına, karşılıklı güven, dostluk, yardımlaşma ve daha sıkı temas kurma namına, sosyal ilerleme yararına olarak millî egemenlik ülküsünü kuvvetlendirmektedirler. Demokratik anlamıyla millî egemenlik ülküsü, gittikçe daha çok kökleşmekte, gittikçe daha büyük önem kazanmakta, cemiyetin ilerici gelişmesi için önemli bir faktör olmaktadır.

Komünist partileri, antiemperyalist, antifeodal, demokratik inkılâpların sistemli ve sürekli olarak sona vâdirlmesi, millî demokratik devlet kurulması ve sosyal ilerleme uğrunda aktif olarak savaşmaktadırlar. *Komünistlerin gayeleri milletin yüce menfaatlerine uygundur.* Gerici çevrelerin antikomünizm bandırası altında millî cepheyi parçalama tecrübeleri ve komünistlerin takip edilmesi, millî kurtuluş hareketini zayıflatmakta, halkların millî menfaatlerine aykırı gelmekte, ulaşılan başarılarına kaybedilmesi tehlikesini yaratmaktadır.

Millî devletler, dünya sahnesine gittikçe daha aktif müstakil kuvvet olarak çıkmaktadırlar. Umumiyetle objektif olarak, bu devletler, *ilerici, inkılâpçı ve antiemperyalist kuvvetlerdir.* Sömürge ezgisinden kurtulmuş memleketlere ve halklara, zamanımızın esas problemi olan yeni dünya harbinin önlenmesi meselesinin çözümünde önemli bir rol oynamak düşmektedir. Emperyalizmin çapulculuk harpleri körüklemek için bu memleketlerin insan ve enerji kaynaklarından istediği gibi faydalanabildiği zamanlar geçmiştir. Artık bu memleketler halklarının, gerek gerici çevrelerin ve sömürgecilerle bağlı çevrelerin mukavemetini kırarak, gerekse millî burjuvazinin tereddütlerini bertaraf ederek kendi kaynaklarını genç güvenlik hizmetine verebilecekleri, barışın yeni kalesi olabilecekleri zaman gelmiştir. Kendi esas menfaatleri, bütün halkların menfaatleri bunu gerektirir.

Kurtulan memleketlerin halkları ile sosyalist devletler halklarının gayrelerinin herb tehlikesine karşı savaşta birleştirilmesi genel barışın muazzam bir faktörüdür. İnsanlığın üçte ikisinin iradesini ve kuvvetini ifade eden bu kudretli cephe, emperyalist saldırganları gerilemeye mecbur edebilir.

Sosyalist memleketler, kurtuluşları uğrunda savaşan veya emperyalist boyunduruğundan kurtulmuş olan halkların samimi ve sadık dostlarıdır, ve onları her bakımdan desteklemektedirler. Sosyalist memleketler, sömürge ezgisinin bütün şekillerinin ortadan kaldırılması taraftarıdır ve sömürge imparatorluklarının harabeleri üzerinde meydana gelmekte olan devletlerin ege-menliğinin kuvvetlenmesine her vasıtayla yardım etmektedirler.

SBKP, sömürge ve yarı sömürge boyunduruğunu silkip atan halklarla kardeşçe birliği, milletlerarası siyasetinin köşe taşlarından biri saymaktadır. Bu birlik, dünya sosyalizmiyle dünya

milli kurtuluş hareketinin hayati menfaat müşterekliği üzerine kurulmuştur. SBKP, milli bağımsızlıklarını kazanma ve kuvvetlendirme yolunda yürüyen halklara, sömürge sisteminin tamamıyla yokedilmesi uğrunda savaşan bütün halklara yardım etmeyi kendisi için enternasyonal ödev saymaktadır.

VII. BURJUVA VE REFORMİST İDEOLOJİYE KARŞI SAVAŞ

Çağımızda iki ideoloji, yani komünizm ideolojisi ile burjuva ideolojisi arasında çetin bir savaş yürütülmektedir. Bu savaş, kapitalizmden sosyalizme geçiş tarihi seyrinin insanlığın manevi hayatına yansımalarıdır.

Yeni tarihi devir, proletaryanın inkılâpçı dünya görüşüne gerçek bir zafer kazandırmıştır. Marksizm-Leninizm, ilerici insanlığın düşüncelerine hâkim olmuştur.

Burjuva ilimleri ve ekolleri, tarihi yoklamaya dayanmamışlardır. Onlar, hayatın ortaya koyduğu meselelere ilmi cevap veremediler ve veremezler. Burjuvazi artık halk kitlelerini kendi peşine takabilecek fikirler ortaya atacak durumda değildir. Kapitalist memleketlerinde gittikçe daha fazla insan burjuva dünya görüşüyle ilgilerini kesmektedirler. *Burjuva ideolojisi derin bir buhran geçirmektedir.*

Sayısız çok büyük insan kitlelerinin şuurdaki inkılâpçı dönüm, bileşik ve sürekli bir oluşmadır. Dünya sosyalist sistemi ne kadar çok zaferler kazanırsa, dünya kapitalizminin buhranı ne kadar çok derinleşirse, sınıf savaşı ne kadar çok keskinleşirse, Marksist-Leninist fikirlerin halk kitlelerini komünizm uğrunda savaşta sınıksız birleştirip seferber etme rolü o kadar çok artmaktadır. İdeolojik savaş, proletaryanın sınıf savaşının çok önemli bölünmez parçasıdır.

Emperyalist irtica, komünizmi ve onun asil fikirlerini karalamağa, kapitalizmi savunmağa çalışırken, kitleler üzerinde ideolojik etki yapmak için bütün vasıtaları seferber etmektedir. Emperyalizmin esas ideolojik-politik silâhı antikomünizmdir. Antikomünizmin başlıca özü de, sosyalist düzene karşı iftiralar savurmaktan, komünist partilerinin siyasetleri, anaçları ve Marksizm-Leninizm teorisi üzerinde sahtecilik yapmaktan ibarettir. Emperyalist irtica, antikomünizmin sahte şiarları altında,

ilerici ve inkılâpçı olan her şeyi kovuşturur, suçlandırır, emekçilerin saflarını parçalamağa, proletaryanın mücadele iradesini felce uğratmağa çalışır. Şimdi sosyal ilerlemenin bütün düşmanları, yani mali oligarşi ve militaristler, faşistler ve gerici din adamları, sömürgeciler ve toprak ağaları, emperyalist irticanın bütün ideolojik ve politik yordakçıları bu kara bayrak altında birleşmişlerdir. Antikomünizm, burjuva ideolojisinin son kertesine varan çöküntüsünü yansılamaktadır.

Burjuva düzeninin savunucuları kitleleri mânevi esaret altında tutmak maksadiyle, burjuva düzeninin sömürücü tabiatını örtbas eden ve kapitalizmi güzel göstermeğe çalışan yeni yeni «teoriler» uyduruyorlar. Bu cümleden olarak, güya çağdaş kapitalizmin kendi mahiyetini değiştirdiğini, «halk kapitalizmi» olduğunu ve bu «halk kapitalizmde» mülkiyetin herkese «dağıldığını», kapitalin «demokratikleştiğini», sınıfların ve sınıf zıtlarının kaybolduğunu, «gelirlerin eşitleştiğini» ve iktisadi buhranların bertaraf edildiğini iddia ediyorlar. Gerçekte ise, çağdaş kapitalizmin gelişmesi, kapitalist cemiyette gelişmelerin ve uzlaşmaz zıtların keskinleştiği ve sınıf savaşının şiddetlendiği hakkındaki Marksist-Leninist nazariyenin doğruluğunu tasdik etmektedir.

Burjuva düzeninin savunucuları bu düzene «genel refah devleti» adını vermektedirler. Onlar, güya kapitalist devletin tekellere karşı durduğuna, sosyal ahenge ve genel refaha ulaşabileceğine dair hülyalar yaymaktadırlar. Fakat halk kitleleri, burjuva devletinin tekeller elinde bir alet olduğuna, göklere çıkarılan «refah» ın da mali sermaye kodamanları için refah, yüz milyonlarca emekçi için ise dert ve acı olduğuna kendi tecrübeleriyle inanmaktadırlar.

Antikomünizm «nazariyecileri» emperyalist memleketlere «hür dünya» diyorlar. Gerçekte ise «hür dünya» sömürücülük ve haksızlık dünyasıdır; insanlık haysiyetini ve milli şerefi çiğneme dünyasıdır; cehalet ve siyasi irtica dünyasıdır; militarizmin azıtması ve emekçiler üzerinde kanlı bir ezgi dünyasıdır.

Tekelci kapital, aşırı şovinizm ve ırkçılık ideolojisi olan faşist ideolojiyi doğurur. İktidarda faşizm, mali sermayenin en gerici, en şovinst, en emperyalist elemanlarının açık teröreü diktatorasıdır. Faşizm, işçi sınıfının partilerini tecrit ve mahvederek proletaryanın kuvvetlerini parçalayıp dağıtmak ve ayrı

ayrı ezmek, sonra da diğer demokratik parti ve teşkilâtların hepsini yoketmek, halkı kapitalist tekelleri siyasetinin kör bir aleti haline getirmek için her yerde ve dnima küstah antikomünizmle işe başlar. Faşizm, darbelerini, her şeyden evvel, işçi sınıfının ve bütün emekçilerin menfaatlerinin en sistemli, sürekli, en çetin ve satın alınmaz savunucuları olan komünist partilerine karşı yönelir.

Emperyalist irtica, milliyet ve ırk anlaşmazlıklarını körüklemek, nice milliyetlere ve ırklara tüm olarık baskı yapmak (antisemitizm*, zencilere ve az gelişmiş memleketler halklarına karşı ırk ayrımcılığı), emekçilerin sınıf şuurunu körletmek, proletnyaya ve müttefiklerini sınıf savaşından uzaklaştırmak için şovinizm ve ırkçılıktan geniş ölçüde istifade eder.

Emperyalizmin politik ve ideolojik deposunda Klerikalizm** gittikçe artın bir önem kazanmaktadır. Klerikalizm kiliseden ve onun dal budak salmış ağından istifade etmekle yetinmiyor. Onun, şimdi birçok kapitalist memleketlerde idare başında bulunan büyük siyasi partileri vardır. Klerikalizm, kendi sendikalarını, kadın, gençlik ve diğer teşkilâtlarını kurmak suretiyle, işçi sınıfının saflarını, emekçilerin saflarını parçalamaktadır. Tekeller, emekçilerin dinî hislerini, onların taassup ve kör inançlarını istismar eden kleriknl parti ve teşkilâtları parayla cömertçe beslemektedirler.

Burjuva ideolojisinin neveleri ve şekilleri, emekçileri aldatına metot ve vasıtaları çok çeşitlidir. Fakat bunların mahiyeti birdir, yani yıkılıp gitmekte olan kapitalist düzeni savunmaktan ibarettir. Tekellerin hâkimiyetini fikir bakımından esaslandırmak, istismarı haklı çıkarmak, sosyal mülkiyeti ve kolektivistizm lekelemek, militarizmi ve harbleri övmek, sömürgeciliği ve ırkçılığı haklı göstermek, halklar arasında düşmanlık ve nefret körüklemek gibi fikirlerin hepsi, çağdaş burjuvazinin politik ve ekonomik teorilerinin, felsefesinin ve sosyolojisinin, ahlak ve estetiğinin özünü teşkil eder.

Antikomünizm, gericiğin Asya, Afrika ve Güney Amerika memleketlerinin demokratik kuvvetlerine karşı mücadelede

*) Antisemitizm: Yahudi düşmanlığı. (N. ç.)

**) Klerikalizm: Dinin ve din adamlarının gerici politik maksatlarla kullanılması akımı. (N. ç.)

kullandığı esas silâh haline gelmektedir. Emperyalist ideoloji ile, sömürgeci esaretinden kurtulmuş memleketlerdeki feodal, aşırı emperyalist elemanların ve gerici burjuva gruplarının ideolojisi antikomünizmde birleşmektedir.

Bu memleketlerdeki halk düşmanı çevreler, milliyetçiliğin genel demokratik özünü zayıflatıp gerici yönünü şişirmeğe, milletin demokratik kuvvetlerini itercek sıradan çıkarmağa, sosyal ilerlemeyi önlemeğe ve ilmi sosyalizmin yayılmasına engel olmağa çabalyorlar. Bu çevreler, aynı zamanda «milli tipte sosyalizm» teorileri ortaya atıyor, sosyalizm hakkında küçük burjuva hayallerinin düpedüz bir çeşidinden ibaret olan sosyal-felsefi doktrinler propaganda ediyor, sınıf savaşını tanımıyorlar. Bu teoriler halk kitlelerini şaşırtıyor, milli kurtuluş hareketinin gelişmesini kdestekliyor, onun kazançlarını tehlikeye düşürüyor.

Sömürge esaretinden kurtulmuş memleketlerde, milli demokratik ve antiemperyalist fikirler geniş ölçüde yayılmaktadır. Komünistler bu fikirlerin diğer taraftarlarıyla birlikte, emperyalizme ve iç irticaa karşı bir savaş yürütmeden milli bağımsızlığın ve sosyal ilerlemenin sağlanabileceği hakkındaki hayallerin asılsızlığı hususunda kitleleri sabırla aydınlatmakta, şovinizme karşı, keza dikta rejimlerini ve demokrasinin çiğnenmesini haklı çıkaran gerici ideolojinin diğer belirtilerine karşı aktif olarak savaşmaktadırlar. Aynı zamanda, komünistler, kitleleri ilmi sosyalizm bayrağı altında sımsıkı birleştirerek, sosyalist ideolojinin temsilcileri olarak ortaya çıkmaktadırlar.

Çağdaş, sağcı sosyaldemokrasi, işçi hareketi içinde, burjuvazinin en önemli ideolojik ve politik dayanağı olarak kalmaktadır. Sağcı sosyaldemokrasi eski oportünist fikirleri «en yeni» burjuva teorileriyle eklektik* şekilde birleştirmektedir. Sosyaldemokrasinin sağ kanadı, Marksizmanden büsbütün kopmuş ve demokratik sosyalizmin dedikleri şeyi ilmi sosyalizme karşı koymuştur. Sözdemokratik sosyalizm taraftarları, burjuva cemiyetinde menfaatleri çarpışan sınıflar ve sınıf savaşı olduğunu inkâr ediyor, proleter inkılâbı zaruretine karşı, istihsal vasıtaları üzerindeki özel mülkiyetin yokedilmesine karşı ateş püskürüyorlar. Onlar, güya kapitalizmin değişerek sosyalizme çevrilmekte olduğunu iddia ediyorlar.

*) Eklektik: Muhtelif ve hattâ birbirine zıt felsefelerden prensipsiz ve mekanik olarak alınmış fikirleri toplıyan felsefe metodu. (N. ç.)

Sağcı sosyalistler, sosyal reformları sosyalist inkılâba karşı koymaktan başhyarak, işi ta devlet tekelci kapitalizmini savunmaya kadar götürdüler. Onlar evvelee proletaryaya, inkılâpçı Marksizm ile aralarındaki anlaşmazlığın, işçi hareketinin son gayesinden ziyade, bu son gayeyi gerçekleştirme vasıtalarıyla ilgili olduğunu telkin ediyorlardı. Şimdi sosyalizmandan açığa açığa yüz çeviriyorlar. Geçmişte, sağcı sosyalistler, sınıf savaşının proletaryaya diktatorasına kadar götürülmesi zarureti reddederlerdi. Bugün ise, sadece sınıf savaşını değil, burjuva eemiyetinde menfaatleri taban tabana zıt sınıfların varlığını da inkâr etmektedirler.

Tarilî tecrübe, sosyaldemokratizmin gerek ideolojisinin, gerekse siyasetinin iflâs etmiş olduğunu gösterdi. Reformist partiler, iktidara geldikleri hallerde bile, tekele burjuvazinin hâkimiyetine dokunmayan kısmî reformlar yapmakla yetinmektedirler. Antikomünizm, sosyal reformizmi ideolojik-politik bakımdan çıkmaza sokmuştur. Bu, sosyaldemokratizmin buhran geçirmesinin esas sebeplerinden biridir.

Marksizm-Leninizm gittikçe yeni yeni zaferler kazanmaktadır. Bu zaferleri kazanmasının sebebi, işçi sınıfının, insanlığın barışa, hürriyete, ileriliğe ean atan büyük çoğunluğunun hayati menfaatlerini, kapitalizme son vermeğe gelen yeni eemiyetin ideolojisini ifade etmesidir.

VIII. BARIŞ İÇİNDE YANYANA YAŞAMA VE DÜNYA BARIŞI İÇİN SAVAŞ

SBKP-nin dış siyaset alanındaki çalışmalarının ana gayesi, Sovyetler Birliğinde komünist cemiyetini kurmak ve dünyaya sosyalist sisteminin gelişmesi için barışçı şartlar sağlamak, bütün barışsever halklarla birlikte insanlığı yıkıcı bir dünya harbine sürüklenmekten kurtarmaktır.

SBKP-ne göre, dünyada genel barış kornyup sağlamlaştırabilecek kuvvetler meydana gelmiştir ve bu kuvvetler büyünmektedir. Devletler arasında, prensip bakımından, yeni münasebetler kurma imkânları yaratılmaktadır.

Emperyalizm, devletler arasında efendilik-uşaklık ve güçlünün güçsüzü ezmesi münasebetlerinden başka münasebetler tanımaz. Milletlerarası münasebetleri dikta ve tehdit, zorbalık ve keyfi

hareketler üzerinde kurar. Saldırganlık harblerine, milletlerarası meseleleri çözünek için tabii bir vasıta olarak bakar. Emperyalist devletler için diplomasi, daima kendi iradelerini öteki halklara dayatma, harbler hazırlama âletiydi ve böyle bir âlet olarak da kalmaktadır. Emperyalizmin mutlak hâkimiyeti devresinde, harb ve barış meselesi, halklardan tamamıyla gizli tutularak, mali-sanayi oligarşisi tarafından kararlaştırılırdı.

Emperyalizmin aksine olarak, sosyalizm, *yeni tip milletlerarası münasebetler* ileri sürer. Sosyalist devletlerin, barış prensiplerine, halkların hak eşitliğine, kendi mukadderatlarını kendileri tayin etme hakkına, bütün memleketlerin bağımsızlık ve egemenliğine saygıya dayanan dış siyaseti, keza sosyalist diplomasiinin dürüst, hümanist metotları dünya durumuna gittikçe artan bir etki yapmaktadır. Artık milletlerarası münasebetlerde emperyalizmin hâkim rol oynayamaz olduğu ve sosyalist sistemin gittikçe daha büyük rol oynadığı, milli bağımsızlıklarına kavuşmuş devletlerin ve kapitalist memleketlerdeki halk kitlelerinin dünya siyasetinde etkilerinin pek çok arttığı bu zaman ve şartlar içinde, sosyalizmin ortaya koyduğu yeni prensiplerin, saldırgan emperyalist siyaseti prensiplerine üstün gelmesi için reel imkânlar yaratılmaktadır. Tarihte ilk defa olarak, sadece büyük devletlerin değil, küçük devletlerin de, bağımsız gelişme yoluna koyulmuş memleketlerin de, barış istiyen bütün devletlerin de, kuvvetleri ne olursa olsun, bağımsız bir dış siyaset takip edebilecekleri bir durum yaratıldı.

Zamanımızın esas meselesi harb ve barış meselesidir. Harb tehlikesinin biricik kaynağı emperyalizmdir. Emperyalist cephe insanlığa karşı en korkunç bir cinayet, yani nice memleketlerin görülmedik şekilde ve baştanbaşın yıkımına, halkların tüm olarak kırılmasına sebep olabilecek termo-nükleer bir dünya harbi hazırlıyor. Barış ve harb meselesi yüz milyonlarca insanın ölüm-kalım meselesi oldu.

Halklar, emperyalistleri vaktinde dizginlemek, onları ölüm silâhını kullanma imkânından mahrum etmek için bütün gayretlerini birleştirmelidirler. *Esas olan, termo-nükleer harbi önlemek, onun patlamasına imkân vermemektedir.* Ve şimdiki nesil bunu yapabilecek durumdadır.

Sovyet devletinin kuvvetlenmesi, dünya sosyalist sisteminin kurulması, harbleri cemiyetin hayatından atmak hususunda insanlığın asırlardan beri beslediği emellerin gerçekleştirilmesi

yolunda atılan tariht adımlardır. Dünyanın sosyalist bölümünde menfaatleri harblere bağı sınıflar ve sosyal gruplar yoktur. İlim ve tekniğin birçok önemli alanlarında kapitalizmi geçen sosyalizm, emperyalist saldırganlığı gemlemek için barışsever halkların eline kudretli maddi vasıtalar verdi. Kapitalizmin kendi hâkimiyetini ateş ve kılıç kuvvetiyle yaymasına karşılık, sosyalizmin kendi ideallerini yaymak için harblere ihtiyacı yoktur. Onun silâhı, cemiyeti teşkilatlandırmakta, devlet düzeninde, ekonomide, hayat seviyesini ve mânevi kültürü yükseltmede eski düzenden üstünlüğüdür.

Sosyalist sistem, yeryüzünde bütün barışsever kuvvetleri tabii olarak çeken bir merkezdir. Onun dış siyaset prensipleri, gittikçe daha fazla milletlerarası takdir ve destek kazanmaktadır. Yeryüzünde geniş bir *barış bölgesi* meydana geldi. Bu bölgeye, sosyalist memleketlerle birlikte, sosyalist olmıyan ve şu veya bu sebepten harb istemiyen büyük bir grup devlet de girmektedir. Bu devletlerin dünya siyaseti sahnesine çıkmaları, kuvvetler dengesini barış yararına esash surette değiştirdi.

Tarafsızlık siyaseti güden ve saldırgan askerî bloklara girinenin doğuracağı tehlikeden kendilerini korumağa çalışan memleketlerin sayısı artmaktadır.

Bu yeni tariht devirde, milletlerarası meselelerin çözümüne halk kitlelerinin aktif olarak müdahale imkânları son derece artmıştır. Halklar, barış ve harb meselesinin çözümünü işini gittikçe daha aktif olarak kendi ellerine almaktadırlar. Kitlelerin harbe karşı çeşitli şekiller alan hareketleri, barış savaşında olağanüstü önemi olan bir faktördür. Bu genel halk savaşının muazzam taşkilâtçı kuvveti, emperyalist harblerine karşı en amansız, en sistemli ve sebatlı savaşçı olan milletlerarası işçi sınıfıdır.

Kudretli sosyalist cephenin, sosyalist olmıyan barışsever devletlerin, milletlerarası işçi sınıfının ve barış dâvasını savunan bütün kuvvetlerin birleşik gayretleriyle *dünya harbi önlenabilir*. Sosyalizm kuvvetlerinin emperyalizm kuvvetlerinden, barış kuvvetlerinin harb kuvvetlerinden üstünlüğünü artması sonucunda, sosyalizmin yeryüzünde henüz tam zaferinden önce, dünyanın bir kısmında kapitalizm hâlâ varken bile, cemiyetin hayatından dünya harbini söküp atmak için reel imkânlar ortaya çıkacaktır. Sosyalizmin bütün dünya ölçüsünde zaferi, her türlü harbin sosyal ve milli sebeplerini kesin olarak ortadan kaldırır.

çaktır. *Komünizmin tariht vazifesi harbleri yoketmek, yeryüzünde ebedi barış kurmaktır.*

Sürekli barış sağlamanın radikal yolu, milletlerarası sıkı kontrol altında genel ve tam silâhsızlanmadır. Emperyalizm, halkların sırtına iştirilmedik derecede ağır silâhlanma yükü yükledi. Sosyalizm, insanlığı, millî zenginliklerin bu mânasız israfından kurtarmayı, insanlık önünde boynunun borcu sayıyor. Böyle bir meselenin hallinin insanlık için tariht önemi olacaktır. Halklar aktif ve kesin bir savaşa emperyalistleri silâhsızlanmaya mecbur edebilirler ve etmelidirler.

Sosyalizm, insanlığa, dünyanın iki sisteme bölünmüş olduğu şartlarda devletler arasındaki münaseliyetler için biricik akıllıca prensibi, yani V. I. Lenin tarafından, değişik sosyal düzenli devletlerin barış içinde yanyana yaşaması hakkında ileri sürülen prensibi teklif etmiştir.

Sosyalist devletler ile kapitalist devletlerin barış içinde yanyana yaşaması, insan cemiyeti gelişmesinin objektif zaruretidir. *Harb milletlerarası anlaşmazlıkların çözümü için bir vasıta olamaz ve olmamalıdır.* Tarih meseleyi ancak şöyle koymuştur: Ya barış içinde ynyana yaşama, ya da yıkım harbi. Eğer emperyalist saldırganlar buna kulak asmayarak yeni bir dünya harbi tutuşturma cesareti gösterirlerse, halklar kendilerini yıkım harblerine sürükliyen bir düzenc daha fazla göz yummayacaklardır, emperyalizmi silip süpürecek ve gömeceklerdir.

Barış içinde yanyana yaşama, devletler arasındaki tartışmah meseleleri çözme vasıtası olarak harbtten vazgeçmeyi, bu meseleleri konuşmalar yoluyla çözmeyi; devletler arasında hak eşitliği, karşılıklı anlaşma ve güven gözetmeyi; birbirlerinin menfaatlerine karşılıklı saygı göstermeyi, işişlerine karışmamayı, her halka kendi memleketine ait bütün meseleleri başlıbaşına çözme hakkını tanımayı, bütün memleketlerin egemenliğine ve toprak bütünlüğüne titizlikle saygı göstermeyi, tam eşitlik ve karşılıklı fayda temeli üzerinde ekonomik ve kültürel işbirliğini geliştirmeyi gözönünde tutar.

Barış içinde yanyana yaşama, kapitalizm ile sosyalizm arasında milletlerarası çapta barışçı yarışmanın temelini teşkil eder ve onlar arasındaki sınıf savaşının özel bir şeklidir. Barış içinde yanyana yaşama siyasetini sistemli ve devamlı olarak yürüten sosyalist memleketler, kapitalizmle yarışta dünya sosyalist

sisteminin mevzilerini dırmaksızın kuvvetlendirmeğe çalışmaktadırlar. Barış içinde yanyana yaşama şartları içinde, kapitalist memleketlerin işçi sınıfının savaşı için daha elverişli imkânlar yaratılır, sömürge ve bağımlı memleketler halklarının kurtuluşları uğrunda savaşı kolaylaştırılır. Barış içinde yanyana yaşama prensibini desteklemek, burjuvazinin, bir termo-nükleer harbin kapitalist cemiyetindeki hâkim sınıflara da acımayacağı anlıyan kısmının menfaatlerine de uygundur. Barış içinde yanyana yaşama siyaseti, iri tekellerin elebaşları ve harbçiler hariç, bütün insanlığın hayati menfaatlerine uygundur.

Sovyetler Birliği, değişik sosyal düzenli devletlerin barış içinde yanyana yaşaması prensibini sebatla savunmuştur ve savunacaktır.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi, milletlerarası münasebetler alanında aşağıdaki ödevleri ileri sürer:

— Dünya harbini önlemek ve cemiyetin hayatından harbin tamamıyla atılmasına imkân verecek şartları yaratmak için, diğer sosyalist memleketler, barışsever devletler ve halklarla birlikte bütün vasitalardan faydalanmak.

— Sağlam milletlerarası münasebetler kurma siyaseti yürütmek, birbirlerine karşı kurulmuş harbçi blokların dağıtılması, «soğuk harbe» son verilmesi, halklar arasında düşmanlık ve nefret propagandasından vazgeçilmesi, başka memleketler topraklarındaki bütün yabancı hava, deniz, roket v. s. askerî üslerin ortadan kaldırılması için savaşmak.

— Milletlerarası sıkı kontrol altında genel ve tam silâhsızlanma uğrunda savaşmak.

— Milli bağımsızlıklarını kazanmak ve kuvvetlendirmek için savaşan Asya, Afrika ve Güney Amerika devletleri ile, barışın korunması uğrunda savaşan bütün halklar ve devletlerle kardeşçe dostluk ve sıkı işbirliği münasebetlerini artırmak.

— Barışın sağlanması yararına olarak, bütün kapitalist memleketlerle, bu arada Birleşik Amerika, İngiltere, Fransa, Federal Almanya, Japonya, İtalya ile münasebetleri iyileştirip geliştirmek için aktif, sistemli ve sürekli bir siyaset yürütmek.

— Emperyalistlerin harb siyasetine karşı savaşan milletlerarası işçi sınıfının bütün müfreze ve teşkilâtlarının savaşı dayanışmasını kuvvetlendirmeğe her bakımdan yardım etmek.

— Harbe karşı savaşan bütün kuvvetleri sımsıkı birleştirme siyasetini sebatla hayata geçirmek. Harbi önlemeğe çalışan bütün

teşkilâtlar ve partiler, tarafsızlık ve pasifizm* hareketleri, barıştan ve memleketler arasındaki münâsebetlerin normalleştirilmesinden yana olan burjuva çevreleri Sovyetler Birliği tarafından anlayışla karşılanacak ve destekleneceklerdir.

— Ticaret, kültürel bağlar, ilim ve teknik alanlarında milletlerarası işbirliğini geliştirmek.

— Barışı bozmağa çalışan saldırgan çevrelere karşı titiz bir uyanıklık göstermek, harb maceralarına önyak olanların içyüzünü vaktinde açığa vurmak, sosyalist yurdumuzun ve bütün sosyalist cephenin güvenlik ve dokunulmazlığının sağlanması için gerekli bütün tedbirleri almak.

SBKP ve bütün Sovyet halkı, bütün ve her çeşit çapulculuk harblerine karşı, bu cünleden olarak kapitalist devletler arasındaki harblere karşı, halkların kurtuluş hareketini boğmaya yöneltilmiş olan bölge harblerine karşı bundan böyle de savaşacaklar ve ezilen halkların kutsal savaşını, emperyalizme karşı yaptıkları haklı kurtuluş harblerini desteklemeyi kendileri için borç bileceklerdir.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi, barış ve halklar arasında dostluk bayrağını yüksek tutacaktır.

* Pasifizm: Her türlü harbe, bu arada haklı harblere de pasif bir şekilde karşı olan burjuva barışseverlik akımı. (N. Ç.)

KOMÜNİZM CEMİYETİ KURUCULUĞUNDA SOVYETLER BİRLİĞİ KOMÜNİST PARTİSİNİN ÖDEVLERİ

KOMÜNİZM- BÜTÜN İNSANLIĞIN AYDIN GELECEĞİ

Komünizmin cemiyeti kuruculuğu Sovyet halkının doğrudan doğruya pratik ödevi oldu. Sosyalizmin gelişip yükselerek komünizme geçişi objektif bir kanundur. Bu geçiş Sovyet sosyalist cemiyetinin bütün önceki gelişmesiyle hazırlanmıştır.

Komünizm nedir?

Komünizm, istihsal vasıtaları üzerinde tek genel halk mülkiyetine dayanan, cemiyetin bütün üyelerine tam sosyal eşitlik sağlayan sınıfsız sosyal düzendir. Bu düzende, insanların her bakımdan gelişmesiyle yanyana, devamlı gelişme halindeki ilim ve teknik temeli üzerinde istihsal kuvvelleri de büyüyecektir. Toplumun bütün servet kaynakları dolgun bir sel gibi akacak ve «Herkesten kabiliyetine göre, herkese ihtiyaçlarına göre» diyen yüce prensip gerçekleşecektir. Komünizm, hür ve şuurlu emekçilerin yüksek derecede teşkilâtlandırılmış cemiyetidir. Komünizmde cemiyetin kendi kendini idaresi gerçekleşecek, cemiyetin selâmeti için verilen emek herkesin birinci dereceli hayati ihtiyacı ve kavranılmış bir zaruret olacak, herkesin kabiliyetlerinden halkın yararına en büyük ölçüde faydalanılacaktır.

Yüksek komünist şuurluluğu, emekseverlik ve disiplin, sosyal menfaatlere sadakat, komünizm cemiyeti insanının değişmez vasıflarıdır.

Komünizmin, süratli ilmi-teknik ilerleme temeli üzerinde sosyal istihsalin durmaksızın gelişmesini ve emek verimliliğinin artmasını sağlar, insanı en mükemmel ve güçlü tekniğe kavuşturur, insanların tabiat üzerindeki hâkimiyetini kat kat yükseltir ve onlara tabiatın kör kuvvetlerini gittikçe daha çok ve daha tam idare etme imkânları verir. Cemiyet ekonomisinin tümünün plânlı teşkilâtlandırılması en yüksek derecesine ulaşır, cemiyet üyelerinin artan ihtiyaçlarını gidermek için gerekli maddi zengin-

likler ve işgücü kaynaklarından en tesirli ve mâkul şekilde istifade edilmesi sağlanır.

Komünizmde sınıflar olmayacak, köy ile şehir arasındaki sosyal-ekonomik ve kültürel yaşayış farkları ortadan kalkacaktır; istihsal kuvvetlerinin gelişme seviyesi ve emeğin karakteri, istihsal münasebetleri şekilleri, yaşayış şartları ve halkın refah derecesi bakımlarından köy şehrin seviyesine yükselecektir. Komünizmin zaferiyle, insanların istihsal faaliyetlerinde kafa ve beden emeği organik bir şekilde birleşecektir. Aydınlar ayrı bir sosyal tabaka olmaktan çıkacak, beden emeği işçileri kültürel-teknik seviyeleri bakımından kafa emekçileri seviyesine yükseleceklerdir.

Böylelikle, komünizm, cemiyetin sınıflara ve tabakalara ayrılmasına son verecektir. Oysa, ilk çağlar hariç, bütün insanlık tarihi, sınıflı cemiyet tarihidir. Bu tarih boyunca birbirine karşı sınıflara bölünme, insanın insanı sömürmesine, sınıf savaşlarına ve milletler ile devletler arasında uzlaşmaz zıtlara sebep olmuştur.

Komünizm toplumunda bütün insanların durumları eşit, istihsal vasıtalarıyla münasebetleri aynı, emek ve dağıtım şartları eşit olacak, sosyal işlerin idaresine faal olarak katılacaklardır. Sosyal ve kişisel menfaatlerin birliği temeli üzerinde, kişi ile toplum arasında ahenkli münasebetler gelişip sağlamlaşacaktır. İnsanların büyük ölçüde ve en çeşitli talepleri, her bakımdan gelişmiş insanın sağlam ve mâkul ihtiyaçlarını ifade edeceklerdir.

Komünist istihsalin gayesi, cemiyete daimi bir ilerleme sağlamak, cemiyetin her üyesine, artan ihtiyaçlarına, şahsi talep ve zevkine göre maddi ve kültürel nimetleri sunmaktır. İnsanların ihtiyaçları sosyal fonlar tarafından giderilecektir. Özel ihtiyaç maddeleri cemiyetin her üyesinin tamamen malı olacak ve emrinde bulunacaktır.

Mükemmel teşkilâtlı istihsale ve gelişmiş tekniğe dayanan komünizm cemiyeti, emeğin karakterini değiştirir, fakat cemiyet üyelerini emekten serbest bırakmaz. Bu cemiyet hiç de anarşi, tembellik ve aylaklık topluluğu olmayacaktır. Çalışma kabiliyeti olan herkes sosyal emeğe katılacak ve cemiyetin maddi-mânevi zenginliklerinin mütemadiyen artmasını sağlayacaktır. Emeğin karakterinin değişmesi, teknik donatımın artması, cemiyetin bütün üyelerinin şüurluluk seviyesinin yükselmesi sonucu olarak,

cemiyetin selâmeti için kabiliyetlerine göre gönüllü çalışma duygusu gelişecektir.

Komünist istihsalî yüksek bir teşkilât, intizam ve disiplin seviyesi ister. Bunlar, zorlamayla değil, sosyal ödevi anlamakla sağlanır ve komünist cemiyetin bütün yapısı gereğince kararlaşır. Komünist cemiyette emek ve disiplin insana bir yük olmayacak, çalışmaya sadece yaşama vasıtası olmaktan çıkacak, gerçek yaratıcılık ve sevinç kaynağı olacaktır.

Komünizm, sosyal hayatın yüksek teşkilât şeklidir. Bütün istihsal özkokleri, kendi kendini idare eden bütün istihsal halkaları, plânlı şekilde teşkilâtlandırılmış bir genel ekonomi ve sosyal emeğin tek ritmi içinde birbirleriyle ahenkli surette bağlanacaklardır.

Komünizmde, milletler, iktisadî, siyasi ve mânevi menfaatlerinde tamamen beraberlik, kardeşçe dostluk ve işbirliği temeli üzerinde birbirlerine gittikçe daha çok ve her bakımdan yaklaşacaklardır.

Komünizm, hür insanın en iyi ahlâkî vasıflarının, istidat ve kabiliyetlerinin çiçek açtığı ve tamamıyla helirdiği düzendir. Aile münasabetleri maddî kaygılardan tamamen temizlenecek ve bütünü karşılıklı sevgi ve dostluk duyguları üzerine kurulacaktır.

Parti, komünizm cemiyeti kuruculuğunun başlıca ödevlerini tayin ederken, V. İ. Leninin şu dâhiyane formülünü kılavuz tutmaktadır: «Komünizm, Sovyet hâkimiyeti zait bütün memleketin elektrikleştirilmesidir.»

SBKP, ilmi komünizmin partisi olarak, gelişmenin zarurî merhalelerini atlayıp geçmemeyi, ulaşılanla yetinmemeyi, ileriye yürüyüşü durdurmamayı gözönünde tutarak, komünizm kuruculuğu ödevlerini maddî ve mânevi şartların hazırlanıp olgunlaşmasına göre öne koyuyor ve yerine getiriyor. Komünizmin kuruculuğu ödevleri, birbiri ardınca gelen merhaleler içinde gerçekleştirilir.

İçinde bulunduğumuz on yıl (1961—1970) zarfında Sovyetler Birliği, komünizmin maddî-teknik temelini yaratarak adam başına istihsal bakımından kapitalizmin en kuvvetli ve en zengin memleketi Amerika Birleşik Devletlerini geçecek, emekçilerin maddî refahı ve kültür-teknik seviyesi önemli derecede yükselecek, herkesin maddî ihtiyaçları giderilecek; bütün kolhoz ve sovhozlar yüksek verimli ve yüksek gelirli işletmelere çevrilecek; Sovyet insanlarının elverişli mesken ihtiyaçları genel olarak tat-

min edilecek; ağır beden emeği ortadan kalkacak; SSCB en kısa işgünü uygulayan memleket olacaktır.

İkinci on yıllığın (1971-1980) sonlarında komünizmin bütün halka maddi ve kültürel nimetler bolluğu sağlıyacak maddi-teknik temeli atılmış olacak; Sovyet cemiyeti ihtiyaçlara göre paylaştırma prensibinin hayata geçirilmesine tamamen yaklaşıacak ve tek genel halk mülkiyetine tedricen geçiş sağlanacaktır. Böylelikle *SSC Birliğinde komünist cemiyet genel hatlarıyla kurulmuş olacaktır.* Komünist cemiyetin tamamen kurulması işi daha sonraki devrede sona erdirilecektir.

Komünizmin muhteşem yapısı, Sovyet halkının, yani işçi sınıfının, köylülerin ve aydınların sebatlı çalışmasıyla yükselmektedir. Onların emeği ne kadar başarılı olursa, komünist cemiyeti kurmak olan yüce gayeye de o kadar çabuk ulaşılacaktır.

I. PARTİNİN, İKTİSADİ KURUCULUK, KOMÜNİZMİN MADDİ-TEKNİK TEMELİNİN YARATILIP GELİŞTİRİLMESİ ALANLARINDAKİ ÖDEVLERİ

Partinin ve Sovyet halkının başlıca ekonomik ödevi, yirmi yıl zarfında *komünizmin maddi-teknik temelini* yaratmaktır. Bu da şu demektir: Memleketi tamamen elektrikleştirmek ve bu temel üzerinde halk iktisadiyatının bütün kollarında sosyal istihsalin tekniğini, teknolojisini ve teşkilatını mükemmelleştirmek; istihsal ameliyelerini makineleştirmek ve gittikçe daha tam otomasyona ulaşmak; halk iktisadiyatında kimyayı geniş ölçüde uygulamak; istihsalin yeni, ekonomik etkili kollarını, yeni enerji nevi ve materyallerini her bakımdan hızla geliştirmek; tabii kaynaklardan ve emek ihtiyaçlarından etraflı ve rasyonel olarak istifade etmek; ilim ile istihsalin organik surette birleştirmek ve ilmi-teknik ilerlemede süratli tempolar sağlamak; emekçilerin kültür-teknik seviyesini yükseltmek; komünist düzenin zaferi için en önemli şart olan emek verimliliği bakımından, en gelişmiş kapitalist memleketlere nazaran büyük bir üstünlük kazanmak.

Bütün bunların sonucunda, SSCB, güç bakımından eği görülmedik istihsal kuvvetlerine sahip olacak, en gelişmiş memleketlerin teknik seviyelerini geçecek ve adam başına istihsalde dünyada birinci yeri alacaktır. Bu da, sosyalist cemiyet münasebetlerinin tedricen komünist münasebetleri haline almasına, cemi-

yetin ve bütün yurttaşların ihtiyaçlarını bol bol gidermeğe imkân verebilecek şekilde istihsalin geliştirilmesine temel vazifesi göre-
cektir.

Kapitalizmden farklı olarak, plânlı sosyalist iktisat sistemi, teknik ilerlemenin süratlendirilmesi işini çalışma kabiliyetinde olan bütün yurttaşlara iş sağlanmasıyla birleştirir. Otomasyon ile komple makineleştirme sosyalist emeğini tedricen komünist emeğine yükselmesinde maddi temel vazifesi görür. Teknik ilerleme, bütün emekçilerin bir hayli daha yüksek istihsal kültürüne, daha yüksek meslek ve genel eğitim seviyesine ulaşmalarını gerektirecektir. Sovyet insanının çalışma şartlarının kökten iyileştirilip kolaylaştırılmasında, işgününün kısaltılmasında ve yaşayışın mutullaştırılmasında, ağır beden emeğinin ve daha sonra da her türlü vasıfsız emeğin ortadan kaldırılmasında yeni tekniğin gelişmesinden faydalanılacaktır.

Cemiyetin komünizmin tam zaferine doğru gelişmesiyle birlikte, maddi-teknik temel de durmaksızın geliştirilip mükemmel-
leştirilecektir. İlim ve tekniğin gelişme seviyesi, istihsal seyrinin makineleştirilmesi ve otomasyonu seviyesi durmaksızın yüksel-
tilecektir.

Komünizmin maddi-teknik temelini yaratılması işi büyük sermaye yatırımları yapılmasını gerektirecektir. Mesele, bu yatırımlardan en mâkul ve tasarruflu surette, azami netice elde edilecek ve zaman kazanılacak şekilde faydalanılmaktan ibarettir.

1. Sanayiinin kuruculuğun, ulaştırmanın gelişmesi ve komünizmin istihsal kuvvetlerinin yaratılmasında bunların rolü

Komünizmin maddi-teknik temelini yaratmak, SSCB sanayiini teknik bakımdan dünyanın en mükemmel ve kudretli sanayiine çevirmek için, ağır endüstrinin bundan böyle de geliştirilmesi
gerekir. Bu temel üzerinde, halk iktisadiyatının bütün öteki kolları: köy iktisadiyatı, tüketim malları sanayi, kuruculuk, ulaştırma ve aynı zamanda insanların yaşayışına doğrudan doğruya hizmet eden ticaret, sosyal besleme, sağlık koruma, mesken ve komünal işletmeciliği gibi kollar teknik bakımdan yeni baştan donatılacaktır.

Sovyetler Birliğinde teknik ilerlemenin ve memleketin ekonomik gücünün temeli olan birinci sınıf ağır endüstri yaratılmıştır.

SBKP ağır sanayiın daha da büyümesi ve teknik bakımından ilerlemesi için bundan böyle de yorulmaksızın çalışacaktır. Ağır sanayiın baş ödevi, memleketin savunma ihtiyaçlarını tamamen karşılamak; halkın ihtiyaçlarını, Sovyet insanının hayati taleplerini daha iyi ve tam olarak gidermeğe yarar tüketim maddeleri istihlal eden halk ekonomisi kollarının ve ülkenin istihlal kuvvetlerinin gelişmesini sağlamaktır.

SBKP, bunları gözönünde bulundurarak, *sanayi mamulleri hacminin* şu ölçülerde artırılmasını ister:

Önümüzdeki 10 yıl zarfında aşağı yukarı iki buçuk defa artırlacak ve ABD-nin sanayi istihsal seviyesi geçilecektir.

20 yıl zarfında en az altı defa artırlacak ve ABD-nin sanayi istihsalinin şimdiki genel hacmi çok geride bırakılacaktır.

Bu amaçla, 10 yılda sanayide *emek verimliliği* iki defadan fazla, 20 yılda ise dört-dört buçuk defa artırılmalıdır. 20 yıl sonra, Sovyet sanayiinde emek verimliliği, Amerikadaki emek verimliliğinin şimdiki seviyesini iki defa geçecek, SSC Birliğinde işgününün kısaltılması sebebiyle de, saat başına istihlal bakımından, Amerika çok daha geride bırakılacaktır.

Sanayimin böyle entansif gelişmesi onun *yapısında* büyük ilerici değişiklikler yapılmasını gerektirecektir. En büyük teknik ilerleme sağlanan yeni kolların rolü bilhassa artmaktadır. Daha az etkili yakıt ve enerji, ham madde ve materyal nevilerinin yerlerini, gittikçe daha çok etkili olanlar alacak, böylelikle bunlardan komple faydalanma imkânı da arttıkça artacaktır. Sentetik materyallerin, madenlerin ve yeni vasıflı bileşimlerin nisbi payları da çok artacaktır. Otomasyon ve elektronik tekniğine bağlı yeni tip makine, âlet ve cihazlar süratle ve geniş ölçüde hazırlanacak, tathik edilecektir.

Komünizm cemiyeti ekonomisi kuruculuğunun belkemiği olan elektrikleştirme, halk iktisadiyatının bütün kollarının gelişmesinde, bütün çağdaş tekaik ilerlemenin sağlanmasında yönetici rol oynuyor. Bunun için *elektrik enerjisi* istihsalinde en yüksek gelişme temposu sağlamak lâzımdır. Memleketin elektrikleştirilmesi plânı şunları gözönüne almaktadır: Başlamış olan on yıl boyunca sanayide emeğin elektrikle donatımını üç defaya yakın artırmak; çok elektrik enerjisi yutan istihsalleri ucuza elektrik enerjisi kullanmağa dayanarak genişletmek; ulaştırmanın, köy iktisadiyatının, şehir ve köy halkının yaşayışının kitlevi

surette elektrikleştirilmesini gerçekleştirmek . . . İkinci on yılda bütün memleketin elektrikleştirilmesi, ana hatlarıyla, bitirilmiş olacaktır.

Yıllık elektrik enerjisi istihsalinin, birinci on yılın sonuna doğru hemen hemen 900—1000 milyar, ikinci on yılın sonlarında ise 2700—3000 milyar kilovatsaati bulması lâzımdır. Bunun için iki on yıllık zarfında elektrik santrallerinin güçlerini buna göre artırmak, yüzbinlerce kilometre tutarında yüksek voltajlı ana hat ve memleketin bütün bölgelerinde taksim şebekeleri kurmak gerekecektir. SSC Birliğinde, yeter derecede elektrik gücü ihtiyatlarına sahip, Doğu bölgelerinden memleketin Avrupa kısmına elektrik enerjisi aktarılmasına elverişli ve diğer sosyalist memleketlerin enerji sistemleriyle bağlı tek elektrik enerjisi sistemi kurulacaktır.

Atom enerjisi istihsalinin ucuzlamasıyla, atom elektrik santralleri kuruculuğu, özellikle diğer enerji kaynakları yeter olmayan bölgelerde geniş ölçülerde alarak, atom enerjisinden halk ekonomisinde, tababette ve ilimde barışçı gayeler için daha çok faydalanılacaktır.

Çağdaş sanayiın esasını teşkil eden *metal ve yakıt* istihsalinin daha da süratle artırılması, şimdiye kadar olduğu gibi, halk iktisadiyatı ödevlerinin en önemlilerinden biri olacaktır. 20 yıl zarfında demir-çelik sanayii yılda hemen hemen 250 milyon ton çelik elde etmeğe imkân sağlayabilecek bir seviyeye erişecektir. Çelik istihsalini, bu sürede teknik ilerlemenin ulaşacağı seviyeye göre, halk iktisadiyatının artan ihtiyaçlarını tamamiyle gidermelidir. Özellikle, hafif, renkli ve nadir madenlerin istihsalini süratlendirilecek, alüminyum istihsalini ve onun elektrikleştirilmede, makine endüstrisinde, kuruculukta ve günlük yaşayışta kullanılışı önemli derecede artacaktır. Kimya sanayiinde hain madde olarak gittikçe daha fazla kullanılan tabii gaz ve petrol istihsalini öncelikle geliştirme politikası güdülecektir. Kömür, gaz ve petrol istihsalini halk iktisadiyatının bütün ihtiyaçlarını tamamiyle gidermelidir. Madeni yakıt çıkarmakta en ileri ve tutumlu usuller geniş ölçüde tatbik edilecektir.

En büyük ödevlerden biri de *kimya* sanayiini etraflı surette geliştirmek, halk zenginliğinin artırılması imkânlarını, yeni, daha mükemmel ve ucuz istihsal vasıtaları ve tüketim malları istihsalini imkânlarını büyük ölçüde genişleten çağdaş kimyanın

başarılarından halk iktisadiyatının bütün kollarında tam olarak faydalanmaktadır. Madenin, kerestenin ve diğer materyallerin yerini, gitgide daha ucuz, pratik ve hafif sentetik materyaller alacaktır. Madeni gübreler ve bitkilerin korunması için gerekli kimyevi maddeler istihsalı de kesin olarak artacaktır.

Makine endüstrisini geliştirmenin, yürüyen şeritler ve makineler, otomatik, telemekanik, elektronik vasıtalar, dakik aletler istihsalini etraflı olarak hızlandırmanın, bütün halk iktisadiyatının teknik bakımdan yeni baştan donatılmasında birinci derecede önemi vardır. Yüksek teknik özellikler sağlayacak, böylelikle ham madde ve enerji masraflarını azaltacak, emek verimliliğini artıracak makinelerin konstrüksiyonu süratle geliştirilecektir. Halk iktisadiyatının her çeşit modern makinelere, torna ve cihazlara, keza yedek parça ve aletlere olan ihtiyaçları tamamiyle karşılanacaktır.

Makine inşaatının geliştirilmesi esası üzerinde, birinci on yılda sanayide, köy iktisadiyatında, kuruculukta, ulaştırmada ve komünal iktisadiyatta komple makineleştirme gerçekleştirilecektir. Komple makineleştirme sayesinde elle yüklenme ve boşaltma işleri ortadan kaldırılacak ve esas istihsal işleri ile yardımcı istihsal işlerinde ağır çalışma olmayacaktır.

Yirmi yıl boyunca istihsalde kitlevi ölçüde komple otomasyon gerçekleştirilecektir. Bunun için gittikçe daha yüksek teknik-ekonomik netice sağlayan atelyelere ve otomat-müesseselere doğru geçilecektir. Çok mükemmel otomatik yönetim sistemleri meydana getirilip uygulanmasına hız verilecektir. Sanayiın, yapı endüstrisinin ve ulaştırmanın istihsal işlerinde, ilmi araştırmalarda, plân ve proje-yapı hesaplamalarında, hesap verme ve yönetim işleri alanlarında, kibernetik, elektronik hesap makineleri ve idare edici cihazlar geniş ölçüde kullanılacaktır.

Muazzam ölçülerde esaslı kuruculuk işleri, *yapı endüstrisinin ve yapı malzemesi sanayiinin* hızla geliştirilmesini, teknik bakımdan mükemmelleştirilmesini ve halk ekonomisinin ihtiyaçlarını sağlayabilecek seviyeye çıkarılmasını ister. Bu amaçla, inşaat vadelerinin azami ölçüde kısaltılması, maliyetini düşürülmesi ve sistemli endüstrileşme yoluyla yapı işleri kalitesinin yükseltilmesi, geniş ölçüde tek tip projelere göre baştanbaşa takılı evler, donatım ve sanayi istihsal elemanları kuruculuğuna geçme işinin tezelden bitirilmesi gerekir.

SBKP, bütün gücü ile tüketim malları istihsalinin hızla artırılmasını sağlamağa çalışacaktır. Sovyet insanların ihtiyacılarını etraflı surette gidermek, ahalinin yaşayış ve kültürüne hizmet eden müessese ve daireler kurmak ve bunları dayayıp döşemek için sanayiın gittikçe artan kaynaklarından daha büyük ölçüde istifade edilmelidir. Hafif endüstri ve gıda endüstrisinin bütün kollarını hızla geliştirmekle beraber, ağır sanayi mamulleri içersinde tüketim mallarının payı da artırılabacaktır. Halkın günlük yaşayışına hizmette elektrik enerjisinden ve tabii gazdan daha geniş ölçülerde istifade edilecektir.

Halk iktisadiyatının gelişmesi *her türlü ulaştırmanın da* süratle geliştirilmesini istiyecektir. Ulaştırma alanında en önemli ödevler: yol inşaatı işlerini genişletmek ve halk iktisadiyatı ile ahalinin her türlü taşıma ihtiyaçlarını tamamiyle gidermek; demiryollarını ve öteki ulaştırma yollarını teknik bakımdan daha da donatmak; demiryolları, deniz ve nehir yolları ulaştırma araçlarında sürati önemli derecede artırmak; tek ulaştırma ağının bölünmez parçaları olarak bütün ulaştırma nevelerini koordine bir şekilde geliştirmek, boru ile ulaştırmanın nisbî payını da arttırmaktır.

SSCB nin Avrupa kısmında yurtiçi esas su yollarını tek derin su şebekesi sistemi birleştirecektir.

Memleketin her tarafı modern yollar ağı ile kaplanacaktır. Memlekette otomobil sayısı, yük ve yolcu taşıma ihtiyacını tam olarak giderecek dereceye çıkarılacak, kiralık araba istasyonları ağı çok genişliyecektir. Hava seferleri yığınla yolcu taşıy hale getirilecek ve memleketin bütün bölgelerini kaplıyacaktır.

En yeni tepkili teknik her şeyden evvel hava ulaştırmasında, keza uzayın fethedilmesi çalışmalarında daha süratle geliştirilecektir.

Bütün *haberleşme* vasıtaları (posta, radyo ve televizyon, telefon ve telgraf) daha da geliştirilecektir. Memleketin bütün bölgeleri iyi ve dayanıklı bir irtibata kavuşturulacak ve karşılıklı olarak bağlı televizyon istasyonları ağı ile kaplanacaktır.

Hızlandırılmış komünizm kuruculuğu sanayiın gittikçe daha rasyonel surette *bölgelere ayrılmasını* gerektirmektedir. Bu, sosyal emekten tasarruf yapılmasını, bölgelerin her yönde gelişmesini ve işletmelerin belli ihtisaslara kuvvet vermesini sağlayacak, büyük şehirlerde haddinden fazla nüfus yığılmasını önliyecek, şehir ile köy

arasındaki esaslı farkların ortadan kaldırılmasına, memleketin çeşitli bölgelerinin iktisadi gelişme seviyelerinin bundan böyle de eşitlenmesine yardım edecektir.

Vakit kazanmak maksadiyle, her şeyden evvel, süratle faydalanılmağa elverişli ve halk iktisadiyatı bakımından en fazla gelir sağlayacak tabii kaynaklara el atılacaktır.

Uralın doğusunda, bitmez tükenmez tabii zenginlikleri, ham madde ve enerji kaynakları olan bölgelerde sanayi büyük ölçülerde geliştirilecektir.

Önümüzdeki 20 yıl zarfında aşağıda sayılan işlerin gerçekleştirilmesi sağlanacaktır: Sibiry ve Kazakistanda ucuz kömür yataklarından, Angara ve Yenisey nehirlerinin su-enerji ihtiyatlarından faydalanmak yoluyla yeni enerji merkezleri yaratılması ve burada çok elektrik enerjisi harcıyan büyük istihsal işletmeleri teşkilâtlandırılması; yeni zengin maden, petrol ve kömür yataklarından istifade edilmesi, birçok yeni makine inşaat merkezleri kurulması; Volgaboyu, Ural, Kuzey Kafkas ve Orta Asya bölgelerinde enerji, petrol, gaz ve kimya sanayiinin süratle yükselmesi, maden cevheri kaynaklarının işletilmesi . . . Uralda ve Ukraynada mevcut eski metalürji merkezlerinin geliştirilmesiyle yanyana olarak, Sibiryada ülkenin üçüncü metalürji merkezi inşaatının tamamlanması ve Kurks gayritabii mîknatıs bölgesinde demir madenlerini işletme temeli üzerinde, biri SSCB-nin Merkezi Avrupa kısmında, diğeri Kazakistanda olmak üzere iki yeni metalürji merkezi daha meydana getirilmesi . . . Sovyet insanı, tarımda sulama ve kurak bölgelere su sağlama amacıyla bazı kuzey nehirlerinin akış yönünü değiştirmek ve bunların dolgun sularını maksada göre ayarlamak gibi cesaretli plânları da hayata geçirebilecektir.

SSCB-nin Avrupa kısmında, ülke nüfusu esas kütlesinin toplandığı ve sanayi istihsalini genişletmek için büyük imkânların bulunduğu bölgelerde ekonomi bundan böyle de hayli geliştirilecektir.

İlmi-teknik ilerlemenin azami surette süratlendirilmesi bütün halkın son derece önemli bir ödevidir. Bu ödev, yeni teknik vasıtaların tasarlanması ve bunların istihsalde tatbiki vadelerinin kısaltılması uğrunda gün be gün savaş yürütmeyi gerektirir. Yeni ve teknik bakımdan mükemmel vasıtalar yaratılması ve bunların tatbiki işinde, halk iktisat sovyetlerinin, müesseselerin,

sosyal teşkilâtların, bilginlerin, mühendislerin, kurucuların, işçilerin ve kolhozcuların teşebbüslerini etraflıca geliştirmek lâzımdır. Yeni teknik istihsalini benimsemeye başlıyan ve bundan ustalıkla faydalanan müesseseleri, atelyeleri, sovhozları, kolhozları, brigatları ve emek yenilikçilerini, kitlevi icatçılık ve rasyonalizatörlük hareketini maddi ve mânevi bakımdan teşvik etmenin birinci derecede önemi vardır.

Parti, komünizm cemiyeti kuruculuğunda *ilmin rolünün* ilerlerde *de kuvvellenendirilmesine*, istihsal kuvvetlerinin gelişmesinde yeni imkânlar açan araştırmaların teşvikine, en yeni ilmi-teknik başarıların geniş ölçüde uygulanarak süratle benimsenmesine, tecrübe işlerinin ve bu cümleden olarak doğrudan doğruya istihsalle yapılan tecrübelerin kesinlikle artırılmasına, ilmi-teknik enformasyonda ve yerli-yabancı bütüna öncü tecrübelerin öğrenilmesi ve yayılması için çalışan tekmil sisteminde örnek olacak bir organizasyon sağlanmasına her bakımdan yardım edecekler. İlim tamamıyla doğrudan doğruya istihsal kuvveti olacaktır.

Bütün istihsal kolları ve nevelerinde *teknolojinin devamlı olarak mükemmelleştirilmesi*, bunların gelişmesi için zaruri şarttır. Teknik ilerleme, insan emeğini hafifletmeğe, istihsal işlemlerini daha entansif ve süratli yürütmeğe, bunlarda dakikliği son derece yükseltmeğe, sanayiin kitlevi mamullerini standardize etmeğe, fasilasız ve konveyr istihsal usulünü azami ölçüde uygulayıp benimsemeye imkân verecektir. Mekanik işleme şekillerini kimyevi metotlar, teknolojik surette kullanılan elektrik enerjisi, elektrokimya v. s. tamamlayacaklar ve gerekli hallerde onların yerini alacaklar; istihsal teknolojisinde radyoelektronik, yarı nâkiller ve ultra-ses gittikçe daha büyük yer tutacaktır. Teknik bakımdan mükemmel yeni müesseseler kurma işi, mevcutların rekonstrüksiyonu, yenilenmesi ve teknik donatılarının modernleştirilmesiyle beraber yürüyecektir.

İhtisastlaştırma ve kooperatifleştirmenin gelişmesi, keza aynı cinsten müesseselerin maksada uygun şekilde bağlanıp ahenkleştirilmesi, teknik ilerlemenin ve sosyal emeği rasyonel şekilde teşkilâtlendirmenin en önemli şartlarından biridir. Aynı tip mamuller istihsalı, daha ziyade, ihtisastlaştırılmış büyük müesseselerde, bunların bölgelere en rasyonel surette taksimi gözönüne alınarak teksif edilmelidir.

Yeni teknik ve işgününün kısaltılması, *emeğin teşkilâtlendirmesinde daha yüksek basamağa geçilmesini* gerektirir. Emek

verimliliğini artırmak ve malların maliyet değerini ucuzlatmak için her müessesede teknik ilerlemeden ve istihsalin daha iyi teşkilâtlandırılmasından tam olarak faydalanılmalıdır. Bu, emek verimliliğinin emek ücretine kıyasla daha yüksek bir hızla artmasını, emek normlarının tesbitinde dikkatli davranılmasını, iş zamanı kaybının önlenmesini ve bütün istihsal halkalarında işletme hesabının uygulanıp benimsenmesini ister.

Teknik ilerlemeyle ilgili olarak, sanayide ve halk iktisadîyatının diğer kollarında çalışan işçilerin ehliyetini sistemli surette artırma işi büyük önem kazanır. Makineleştirme ve otomasyon işlemleri esnasında şu veya bu istihsal kolundan serbest bırakılarak başka işlere geçen emekçileri plânlı bir hazırlık ve öğrenimden geçirmek, onlardan rasyonel surette faydalanmak lâzımdır.

Bugün mevcut müesseseler daha mükemmel olacak ve komünizm cemiyeti müesseseleri haline getirilecektir. Bu değişimin karakteristik çizgileri şunlar olacaktır: İstihsal işlerinin gitgide daha tam otomasyonu ve bunun yönetim ile kontrol alanında uygulanmasına bağlı olarak, yani teknik, istihsalde yüksek teşkilâtlılık ve yüksek kültür; işçilerin kültür-teknik seviyesinin yükselişi, kafa ve kol emeğinin gittikçe daha büyük ölçüde bağdaşması, müessese kollektifinin kadrosunda mühendis-teknisyen işçiler nispi payının büyümesi; deneme-araştırma işlerinin genişletilmesi ve müesseselerin ilmi enstitülerle bağlantısının kuvvetlenmesi; yarışın gelişmesi, ilmi başarıların, emeğin teşkilâtlandırılmasında ve emek verimliliğinin yükseltilmesinde en iyi örneklerin geniş ölçüde uygulanıp benimsenmesi; müessese idaresine emekçi kollektiflerinin geniş ölçüde katılması ve komünist emeği şekillerinin yayılması. . .

2. Köy ekonomisinin ve köyde sosyal münasebetlerin gelişmesi

Güçlü bir sanayiün yanı sıra, yükselen, her bakımdan gelişmiş ve yüksek gelirli bir köy ekonomisi yaratılması komünizmi kurmanın zaruri şartıdır. Parti köy ekonomisi istihsal kuvvetlerinin güçlü yükselişini teşkilâtlandırmaktadır. Bu yükseliş, birbirine sıkı sıkıya bağlı iki ana ödevin gerçekleştirilmesine hâkim verecektir: a) Halk için yüksek kaliteli yiyecek maddeleri ve sanayi için ham maddeler bolluğuna ulaşmak; b) Sovyet köyünün tedricen komünist sosyal münasebetlerine geçişini sağ-

lamak ve şehir ile köy arasındaki farkları esas itibariyle ortadan kaldırmak . . .

Köy ekonomisini yükseltmenin ve memleketin artmakta olan köy ekonomisi mamulleri ihtiyaçlarını gidermenin başlıca yolu etraflı makineleştirme ve sistemli *entansifleştirmedir*. Bu da, ilme ve öncü teerübeye dayanarak bütün kolhoz ve sovhozlarda ziraat ve hayvancılık ürünleri miktarını yükseltmek, bütün bitkilerin verimini kesinlikle arttırmak, emek ve para sarfiyatında azamî tasarruf gözeterek hektar başına daha çok gelir alınaktır. Bu temel üzerinde, cemiyetin ihtiyaçlarına uygun olarak, köy ekonomisi mamullerinde aralıksız bir artış sağlamak zaruridir. Köy ekonomisi, teknik donatım ve istihsalin teşkilâtlandırılması bakımından sanayiî seviyesine yaklaşacak; köy ekonomisi emeği sanayi emeğinin bir şekli haline gelecek, köy ekonomisinin tabiat âfetlerine bağlılığı önemli derecede azalacak ve daha sonra da bu bağlılık asgariye indirilecektir.

Uyandırılmış kiraç toprakların işlenip verimli hale getirilmesi, yeni büyük sovhozlar kurulması, MTS — lerin* yeni baştan teşkilâtlandırılması ve istihsal vasıtalarının kolhozlara satılması, yeni plânlama sisteminin tatbiki, köy emekçilerinin maddî ilgi ve istifadelerinin artırılması gibi işlerin hepsi, köy ekonomisinin gelişmesinde önemli bir merhaleydi.

Parti, bundan sonra da, ham ve çorak toprakların işlendiği bölgelerde köy ekonomisinin gelişmesi üzerinde büyük bir dikkatle duracaktır.

Herde, köy, komünizme doğru sosyâlist işletmeciliğin her iki şeklinin, yani kolhozların ve sovhozların geliştirilmesi ve tekemmül ettirilmesi yolundan yürüyecektir.

Kolhoz düzeni, Sovyet sosyâlist cemiyetinin ayrılmaz bir parçasıdır. Bu, V. İ. Lenin tarafından gösterilen, tarihin yoklamasından geçen ve köylülerin özelliklerine uygun olan yoldur, onların tedricen komünizme geçmeleri yoludur.

Kolhoz şekli köyde çağdaş istihsal kuvvetlerinin gelişme seviyesine ve ihtiyaçlarına tamamen uygundur. Bu şekil, yeni tekniği ve ilmin başarılarını semereli şekilde tatbik etmeğe, işgücü kaynaklarından rasyonel olarak istifade etmeğe imkân verir. Kolhoz, köylülerin şahsi menfaatlerini sosyal menfaatlerle, bütün

*) MTS: Makine—Traktör İstasyonları (N. ç.)

halkın menfaatleriyle bağdaştırır, istihsal sonuçlarında kişisel faydayı kolektif fayda ile birleştirir. Köylülerin emek verimliliğinin yükselmesine dayanarak, gelirlerini ve refahlarını artırmak için geniş imkânlar yaratır. Kolhoz düzenindeki imkân ve üstünlüklerden azami ölçüde istifade etmek lâzımdır. Teşkilât karakteri ve gittikçe daha çok gelişecek demokratik esaslarıyla bir sosyal işletme şekli olan kolhoz, istihsalin bizzat kolhozcu kitleler tarafından yönetilmesini, onların yaratıcı teşebbüslerinin genişlemesini, kolhozcuların komünizm ruhunda terbiye edilmelerini sağlar. Kolhoz, köylüler için komünizm okuludur.

Kolhoz düzeninin ekonomik yükselişi, kolhoz mülkiyetinin tedricen genel halk mülkiyetine yaklaşması şartlarını, gelecekte ise genel halk mülkiyetiyle tek komünist mülkiyetinde birleşmesi şartlarını yaratmaktadır.

Köyde öncü sosyalist işletmeler olan *sovhozlar*, köy ekonomisinin gelişmesinde gittikçe daha büyük rol oynamaktadırlar. Sovhozlar, sosyal istihsalin ilme dayanan, tasarrufa elverişli ve öncü metotlarla yönetimi bakımından, yüksek emek kültürü ve verimliliği bakımından kolhozlara örnek olmak durumundadırlar.

SBKP, *işçi sınıfı ile kolhozcu köyülerin sarsılmaz birliğini* bundan böyle de kuvvetlendirmenin, Sovyetler Birliğinde komünizm kuruculuğu için kesin politik ve sosyal-ekonomik önemi olduğunu gözönünde tutmaktadır.

a) Köy ekonomisi mahsulleri bolluğu yaratmak

Bütün halkın ve halk ekonomisinin köy ekonomisi mahsulleri ihtiyaçlarını tamamiyle gidermek maksadıyla, *köy ekonomisi mahsulleri genel hacmini* 10 yılda aşağı yukarı iki buçuk defa, 20 yılda ise üç buçuk defa arttırma ödevi ortaya konmaktadır. Köy ekonomisi mahsulleri istihsalindeki yükseliş, artmakta olan talebin üstünde olmalıdır. Sovyetler Birliği ilk on yılda esas köy ekonomisi mahsullerinin adam başına istihsalinde Amerika Birleşik Devletlerini geçecektir.

Hububat istihsalinin hızla yükselişi bütün köy ekonomisinin daha da geliştirilmesinde ana halkadır ve hayvancılığın süratle gelişmesi için temeldir. Genel hububat istihsalı 20 yılda iki defadan fazla, verimliliği ise iki kat artacaktır. Buğday, mısır ve bakliyat istihsalı önemli derecede yükselecektir.

Hayvancılık hızlı tempolarla gelişecektir. Hayvancılık inamulleri istihsal hacmi şöyle: Et ilk 10 yılda üç defaya yakın, 20 yılda ise hemen hemen dört defa; süt ilk 10 yılda iki defadan fazla, 20 yılda ise aşağı yukarı üç defa artacaktır. Hayvan ürünleri istihsalinin tasarlanan derecede artması, hayvan ve kümes hayvanları genel sayısını çoğaltmak, cinslerini iyileştirmek ve verimliliklerini yükseltmek yoluyla, her şeyden evvel mısır, şeker pancarı, yemlik bakliyat ve diğer bitkilerden sağlam bir hayvan yemi stok temeli yaratmakla sağlanacaktır.

Köy ekonomisinde *emeğin verimliliği* 10 yıl zarfında en az iki buçuk defa, 20 yılda ise beş-altı defa artacaktır. Köy ekonomisi emeği verimliliğinin hızla artması, — tempolarının sanayi istihsalindekinden daha yüksek olması — köy ekonomisinin sanayiden geri kalmasına son verilmesini sağlayacak ve onu kömünizm cemiyeti iktisadiyatının adamakıllı gelişmiş kolu haline getirecektir.

Köy ekonomisi emeğinin verimliliğini yükseltme işi, bu ekonomi kolunun daha da makineleştirilmesi, *komple makineleştirmenin* uygulanması ve otomasyon vasıtalarından istifade edilmesi, her bölgenin şartlarına uygun ve yüksek teknik ekonomik vasıflı makineler sistemlerinin tıbbikatta benimsenmesi temeli üzerinde sağlanacaktır.

Parti, köy ekonomisinin süratle *elektrikleştirilmesi* işini en önemli ödevlerden biri sayar. Bütün sovhöz ve kolhozlara, istihsal ve günlük yaşayış ihtiyaçları için devlet enerji sistemlerinden ve kurulacak köy elektrik santrallerinden elektrik enerjisi sağlanacaktır.

Köy ekonomisini teknik bakımdan yeni baştan donatım işi, emeğin ve istihsalin teşkilatlandırılmasında en ilerici şekiller ve metotlarla, köy ekonomisi istihsalinde çalışanların *kültür-teknik seviyesinin azami ölçüde yükseltilmesiyle* bağdaştırılmalıdır. Kolhoz ve sovhözlerde, yeni tekniği benimseyen ve köy ekonomisi için özel bilgilere sahip kalifiye işçiler sayıca gittikçe daha çok olacaktır. Köy ekonomisi makinelerini titizlikle kullanmak, onlardan yüksek verim elde edecek şekilde faydalanmak büyük bir önem taşır.

Dayanıklı, yüksek ve daimi surette artan miktarda mahsul alınmasını sağlamak, köy ekonomisini tabii afetlerin zararlı tesiri-riaden, özellikle kuraklıktan kurtarmak ve toprağın bereketlili-

ğini kesin olarak artırmak, aynı zamanda hayvancılığın süratle yükseltmek için şu tedbirlerin alınması gereklidir:

— Köy ekonomisinin ilmi esaslara dayanarak tabii-iktisadi bölge ve kesimlere taksiminin sağlanması, daha derin ve sürekli olarak *ihtisaslaştırılması*, köy ekonomisi mamullerinden hangileri için daha iyi şartlar varsa ve hangileri masraftan en büyük tasarruf sağlanmasına elverişliyse, o nevelerin istihsalinin öncelikle geliştirilmesi.

— Bütün kolhoz ve sovhozlarda, topraktan en semereli şekilde istifadeyi ve köy ekonomisi kollarını ekonomik bakımdan elverişli surette bağdaştırmayı, zayıf verimli ve az değerli bitkiler yerine yüksek verimli ve değerli önem verilerek ekilir arazide en iyi bünyeye ulaşmayı sağlayan *ziraat ve hayvancılıkta ilmi tedbirler sisteminin* yerli şartlar ve her işletmenin ihtisaslaştırılması gözönüne alınarak uygulanıp benimsenmesi; her kolhoz ve sovhozun rasyonel ekim münavebeleri yapmakla, ekimde yalnız eins tohumlar kullanmakla agroteknikğin ilerici metotlarını pratik olarak benimsiyeceği bir duruma ulaşılması; bütün bölgelerde yem stokları bakımından sağlam bir temel meydana getirilmesi zooteknikğin öncü başarılarının kolhoz ve sovhozlarda yayılması.

— Köy ekonomisinde sistemli ve etraflı şekilde *kimyanın uygulanması*; madeni gübrelerle, muzır otlarla, bitki ve hayvan hastalıklarıyla, zararlı böceklerle mücadele için gerekli kimyevi ve biyolojik araçlara olan ihtiyaçların tamamiyle giderilmesi; bütün kolhoz ve sovhozlarda mahalli gübrelerden en iyi faydalanmanın sağlanması.

— Biyolojik ilminin başarılarından, özellikle toprağın verimliliğini artırmakta gittikçe daha büyük önem kazanan mikrobiyolojiden geniş ölçüde istifade edilmesi.

— Kurak bölgelerde milyonlarca hektar yeni toprağı devamlı sulamak, suya kavuşturmak ve sulamaya dayanan mevcut ziraati geliştirmek için geniş bir *sulama kuruculuğu* programı uygulanması; koruyucu orman kuşakları yetiştirme, su hazneleri kurma, otlaklara su tedariki ve haddinden fazla sulak yerlerde meliorasyon işlerinin genişletilmesi; su ve rüzgürların sebep olduğu erozyona karşı sistemli bir savaş yürütülmesi; orman, su ve diğer tabii zenginlikleri koruma, bunlardan rasyonel şekilde faydalanma, onları canlandırma ve çoğaltma işlerine büyük önem verilmesi. . .

Parti köy ekonomisi ilminin gelişmesine yardım edecektir. Bilgilerinin yaratıcı gayretlerini, köy ekonomisinin yükseltilmesiyle ilgili esas meselelerin işlenip hazırlanmasına doğru yönelecek, ilmin başarılarının ve öncü istihsal tecrübesinin ziraatte ve hayvancılıkta pratik olarak tatbikine ve geniş surette yayılmasına ulaşmak için savaşıacaktır. İlim enstitüleri ve tecrübe istasyonları köy ekonomisi yönetiminde önemli birer halka, bilginler ve uzmanlar ise köy ekonomisi istihsalinin doğrudan doğruya teşkilâtçıları olmalıdırlar. Her eyalette veya aynı tip eyalet bölge gruplarında, kendi büyük işletmeleri ve modern maddi-teknik bazları olan ilmi köy ekonomisi merkezleri bulunmalı, bunlar kolhoz ve sovhozlar için her bölgenin özelliklerine uygun tavsiyeler işleyip hazırlamalıdırlar. Köy ekonomisiyle meşgul olan ilim enstitüleri ve öğretim müesseseleri öncelikle köy bölgelerinde bulunmalı, köy ekonomisi istihsalıyla doğrudan doğruya bağlı olmalı ve böylelikle öğrenciler okuyup çalışabilmeli ve çalışıp okuyabilmelidirler.

b) Komünizm yolunda kolhoz ve sovhozlar. Köyde sosyal münasebetlerin değişmesi

Kolhoz ve sovhozların gelişmesinin ekonomik temeli, bunların istihsal kuvvetlerinin durmaksızın artması ve bu kuvvetlerin en iyi şekilde kullanılması, istihsal teşkilâtlandırma ve işletmecilik metotlarının iyileştirilmesi, emek verimliliğinin boyuna yükseltilmesi, «iyi çalışanlara, daha iyi neticeler elde edenlere daha fazla emek ücreti» prensibinin titizlikle uygulanmasıdır. Bu temel üzerinde, kolhoz ve sovhozlar, kendi istihsal münasebetleri, emeğin karakteri, emekçilerin refah ve kültür seviyesi bakımından komünist müessesesi tipine gittikçe daha çok yaklaşacaktır.

Partinin kolhozlar konusundaki siyaseti, kolhoz ve kolhozcuların kendi emeklerinin neticeleriyle bağlı menfaatlerini bütün halkın menfaatleri ile ahenkleştirme esasına dayanmaktadır. Devlet, kolhoz düzeni istihsal kuvvetlerinin büyümesine, bütün kolhozların ekonomik kalkınmalarına yardım edecek; aynı zamanda, komünizm cemiyeti kuruculuğuna kolhozcu köylülerin katılma payının artmasını gözetecektir.

Devlet, kolhozların modern makine tekiği, yedek parça, kimyevi maddeler ve diğer istihsal vasıtaları ihtiyaçlarının

tamamen karşılanmasını sağlayacak, yüzbinlerce yeni kalifiye işçi yetiştirecek, kolhozların kendi kapital yatırımının genişletilmesiyle yanyana olarak köyde devlet yatırımlarını hissedilir derecede arttıracaktır. Köye gönderilen sanayi malları miktarı da kat kat artacaktır.

Kolhoz ve kolhozcuların devletle bağdadıkları mukavelelerden doğan mükellefiyetlerini eksiksiz olarak yerine getirmeleri, onların bütün halk iktisadiyatının gelişmesine katılmalarının değişmez prensibidir.

Devlet satınalma sistemi, kolhoz ekonomisinin etraflı surette yükseltilmesi esası üzerinde, devlete teslim edilen köy ekonomisi mamullerini miktarca artırmak ve kalitece iyileştirmek gayesine yöneltilmelidir. Devlete satılacak mamullerin plânlştırılması işi kolhozların istihsal plânlarıyla ahenkleştirilmeli ve bununla beraber, köy ekonomisi istihsalini doğru şekilde bölgeleştirme ve ihtisaslaştırmanın menfaatleri ciddi olarak gözönünde bulundurulmalıdır.

Köy ekonomisi mamullerini satınalma fiyatları ve köye verilen istihsal vasıtalarının fabrika fiyatları hususunda yürütülen siyaset, sanayide olduğu gibi, köy ekonomisinde de geniş ölçüde yeniden istihsalin menfaatlerini ve kolхозlarda lüzumlu birikmelerin yaratılmasını gözönünde bulundurmalıdır. Satınalma fiyatlarının seviyesi, kolhozları emek verimliliğini yükseltmeğe ve istihsal masraflarını azaltmağa teşvik etmelidir, çünkü kolhozların gelirlerini yükseltmenin temeli köy ekonomisi mamullerinin artırılması ve maliyet fiyatlarının azaltılmasıdır.

Gelirlerin taksiminde *birikme ve tüketimin* doğru şekilde ahenkleştirilmesi, kolhozların başarıyla gelişmeleri için şarttır. Kolhozlar istihsal, sigorta, kültür ve geçim sosyal fonlarını durmaksızın genişletmezlerse, gelişemezler. Aynı zamanda, emek verimliliğinin artmasına göre, kolhozcuların sosyal işletmeden beledikleri gelirin çoğaltılması ve onların hayat seviyesinin yükseltilmesi her kolhoz için mecburi kaide olmalıdır.

Kolхозlarda emek normu ve ödeme metotlarını tekemmül ettirmenin, işletmede en iyi sonuçlar elde edildikçe emeği ilâveten ödeme ve diğer maddî teşvik şekilleri uygulamanın büyük önemi vardır. Bütün kolhoz sistemi çapında «aynı emek için aynı ücret» prensibini daha sistemli tatbik etmek maksadiyle, değişik bölgelerde, keza bölgelerin kendi içinde tabii-ekonomik şartları

başka başka olan kolhozların gelirlerini yükseltmek için gittikçe eşitlenen ekonomik şartların yaratılmasını sağlamak lâzımdır. Her kolhozun istihsal faaliyeti işletme hesabı prensibine dayanmalıdır.

Parti, teşkilâtçılık işleri ve ekonomi politikası tedbirleriyle, en yakın yıllarda zayıf ekonomili kolhozların geriliğinin tamamıyla önelemesi ve bütün kolhozların yüksek gelirli, ekonomik bakımdan kudretli hale gelmesi için çalışacaktır. Parti, kolhoz kadrolarını yorulmaksızın takviye ve terbiye etmeyi, kolhoz demokrasisinin gitgide ve daha da genişlemesini, kolхозlarda kolektif yönetimin prensibinin gelişmesini sağlamayı kendisine ödev edinmektedir.

Kolhozların gelişmesiyle, onların esas istihsal fonları da büyüyecektir. Bu fonlarda modern teknik vasıtalar üstün bir yer tutacaktır.

Kolhozların iktisadi yükselişi *kolhoz-ıçî münasebetlerin* mükemmelleşmesine, istihsalın daha yüksek derecede kolektifleştirilmesine, emeği normlandırma, teşkilâtlandırma ve ödemenin, devlet müesseselerinde ulaşılan seviye ve şekillere yaklaşmasına, emeği her ay garantili olarak ödeme usulüne geçilmesine, sosyal hizmetlerin (içtimai yemekhaneler, çocuk bahçeleri ve kreşleri, yaşayış hizmetleri müesseseleri v. s.) daha da genişletilmesine imkân verecektir.

Belli bir merhalede kolhozların sosyal iktisadiyatı öyle bir gelişme seviyesine erişecektir ki, o zaman artık kendi kaynakları ve ihtiyatlarıyla kolhozuların bütün ihtiyaçlarının giderilmesi mümkün olacaktır. Bu esas üzerinde, şahsî yardımcı işletme iktisadi bakımdan tedricen lüzumsuz olacaktır. Kolhozların sosyal işletmesi kolhozuların şahsî yardımcı işletmesinin yerini tamamen alabileceği ve kolhozcular şahsî işletmeye sahip olmanın elverişsizliğine inandıkları zaman, bu işletmelerden gönüllü olarak kendileri vazgeçeceklerdir.

İstihsal kuvvetleri büyüdükçe kolhozlararası istihsal bağları gelişecek, işletmenin sosyalleştirilmesi seyri artık tek tek kolhozlar çerçevesinden çıkacaktır. Elbirliği ile birkaç kolhoz için müesseseler ve kültür-yaşayış kurunları meydana getirilmesi, devlet-kolhoz elektrik santralleri, köy ekonomisi mamullerini ilk ağızda işlemek, muhafaza etmek ve taşımak için müesseseler, çeşitli yapı işleri, yapı malzemesi, esas parçaları v. s. müesseseleri

kurulması pratiği teşvik edilmelidir. Sosyal zenginlik arttıkça, kolhozlar, bütün halkın istifadesi için müesseseler, kültür-yaşayış kurumları, yatılı okullar-yurtlar, kulüpler, hastaneler, istirahat evleri kurulmasına gittikçe daha büyük ölçüde katılacaklardır. Gönüllülüğe dayanılarak ve gereken ekonomik şartlar mevcut oldukça devam ettirilmesi gereken bütün bu işler, kolhoz-kooperatif mülkiyetine tedricen genel halk mülkiyeti karakteri verecektir.

Sovhozlar büyük bir gelişme yolu geçeceklerdir. Bu yol, mamul istihsalini durmaksızın artırmak ve kalitelerini iyileştirmek, emek verimliliğinin yüksek tempolarla artması için savaşmak, mamullerin maliyet fiyatlarını durmadan azaltmak ve istihsalin rentabilitesini yükseltmektir. Bu yol, sovhozların ekonomik bakımdan maksada uygun surette ihtisaslaştırılmasını gerektirir. Şehir halkına yiyecek maddeleri sağlanmasında sovhozların rolü büyüyecektir. Sovhozlar, makineleştirilmiş ve iyi teşkilâtlandırılmış birinci dereceli hububat, pamuk, et, süt, yapağı, sebze, meyva ve diğer mamuller fabrikaları olmalı, tohum istihsalini ve damızlık hayvancılığı azami ölçüde geliştirmelidirler.

Sovhozların maddi-teknik temeli genişleyip mükemelleşecek, onlarda maddi ve kültürel hayat şartları şhrinkine yaklaşacaktır. Sovhozların yönetimi gittikçe daha demokratik esaslar üzerine kurulmalı; işletme, kültür ve geçim meselelerinin çözümünde işçi ve memur kolektiflerinin, genel toplantıların ve istihsal müşaverelelerinin rolü artırılmalıdır.

Kolhoz ve sovhozların bundan sonraki gelişme seyriinde, onların gerek birbirleriyle, gerekse yerli sanayi müesseseleriyle istihsal bağları sağlamlaşacak, muhtelif istihsal işlerini elbirliği ile teşkilâtlandırma pratiği genişleyecektir. Bu iş, yıl boyunca işgücünden ve istihsal kaynaklarından daha muntazam ve dolgun faydalanılmasını sağlayacak, sosyal emeğin verimliliğini arttıracak, halkın maddi ve kültürel hayat seviyesinin yükseltilmesine yardım edecektir. Ekonomik bakımdan maksada uygun oldukça, tedricen ziraat-sanayi birlikleri meydana getirilecektir. Bu birliklerde, köy ekonomisi ve sanayi müesseselerinin rasyonel surette ihtisaslaştırılması ve kooperatifleştirilmesi şartları altında, köy ekonomisi mamulleri istihsalı ile bu mamullerin sanayi tarafından işlenmesi organik olarak bağdaştırılacaktır.

Kolhoz ve sovhozlarda istihsalin gelişmesi ve sosyal münasebetlerin mükemmelleşmesiyle köy ekonomisi daha da yükselecektir. Bu da, komünist istihsal ve bölüşme şekillerine geçmeğe imkân verecektir. Ekonomik şartları bakımından kolhozlar köy ekonomisinde genel halk müesseseleri ile eşit hale gelecektir. Kolhozlar, yüksek derecede gelişmiş, makineleştirilmiş işletmelere çevrilecektir. Yüksek emek verimliliği sayesinde, bütün kolhozlar ekonomik bakımdan güçlü olacak, kolhozcular tüm refah içinde yaşayacak ve ihtiyaçları büsbütün kolhozların sosyal işletmesi tarafından giderilecektir. Kolhozcular yemekhane, fırın, çamaşırhane, çocuk bakımevleri, çocuk bahçeleri, kulüp, kütüphane ve stadyum gibi sosyal hizmetlerden istifade edeceklerdir. Kolhozcuların emeği genel halk müesseselerindeki gibi ödenecek, kolhozlar ve devlet hesabına her türlü sosyal sigortadan (emeklilik, izin v. s.) faydalanacaklardır.

Kolhoz köyleri, yavaş yavaş, elverişli evleri, komünal hizmetleri, sosyal müesseseleri, kültür ve sağlık merkezleri ile şehir tipinde ve ölçüsünde meskûn yerlere çevrileceklerdir. Nihayet, köy ahali si kültür ve yaşayış şartları bakımından şehir ahali siyle denkleşecektir.

Şehir ile köy arasındaki sosyal-ekonomik ve kültür-yaşayış farklarının ortadan kaldırılması, komünizmin kurulmasının en büyük sonuçlarından biri olacaktır.

3. Halk ekonomisinin yönetimi ve plânlaşırma

Komünizmin maddi-teknik temelini yaratılması, işletme yönetiminin ve plânlaşırmanın durmaksızın tekemmül ettirmesini gerektirir. Plânlaşırmanın ve işletme yönetiminin bütün halkalarında, başlıca dikkat materyal, işgücü ve finans kaynaklarından, tabii servetlerden en mükül ve semereli şekilde faydalanmağa, lüzumsuz masraf ve ziyanlardan kaçınmağa doğru yöneltilmelidir. Cemiyetin yararına olarak en az masrafla en büyük neticelere ulaşmak iktisadi kuruculuğun kesin kanunudur. Halk iktisadiyatında yönetimi mükemmelleştirmekle yanyana, idare mekanizması her bakımdan daha basit ve masrafı daha az hale getirilmelidir.

Yukardan aşağıya plânlı yönetim, yeni tekniğin hızla geliştilmesine ve uygulamayı benimsenmesine yöneltilmelidir. Halk

ekonomisinin bütün kollarında istihsal vasıtalarının kullanılmasında ilme dayanan ilerici normatiflerin tekemmül ettirilmesi ve bunların titizlikle korunması zaruridir.

Parti, *sermaye yatırımlarının etki derecesini* yükseltmeğe, esash işlerin en faydalı ve ekonomik yönlerini seçmeğe, sermaye yatırımına sarfedilen her rubleden en büyük verim artışı sağlamağa, bu yatırımların kendi kendini ödemesi vadelerini kısaltmağa ön plânda önem vermektedir. Esash masrafların da bünyesini boyuna iyileştirmek ve bu masrafların içinde donatım malzemesi ile makinelerin payını arttırmak gerekmektedir.

Büyük yatırımları önemli alanlara teksif etmek, esash masrafların parçalanıp dağılmasından kaçınmak, kurulmakta olan müesseselerin faaliyete geçirilmesi müddetlerini kısaltmak ekonominin plânlaştırılmasında ve teşkilâtlandırılmasında kesin şart olmalıdır.

Mamullerin kalitesini devamlı olarak yükseltmek ekonomiyi geliştirmenin emrettiği bir ihtiyaçtır. Sovyet müesseselerinin istihsal ettiği malların kalitesi, en iyi kapitalist müesseselerindekinden hayli yüksek olmalıdır. Bunun için, sosyal kontrolü de içine alan geniş bir یرaat sistemi tatbik etmek; plânlaştırmada, müesseselerin işini değerlendirmede, sosyalist yarışında kalite ölçülerinin rolünü arttırmak lâzımdır.

Komünizm kuruculuğu, halk iktisadiyatında merkezileştirilmiş devlet yönetimini sağlamlaştırmak ve mükemmelleştirmekle yanyana, yönetimin demokratik esaslarının etrafı surette geliştirilmesini gözönünde bulundurur. Mahalli organların ve müesseselerin ekonomik bağımsızlığı ve hakları tek bir halk ekonomisi plânı çerçevesi içinde ilerde de genişletilecektir. Müesseselerden başlayarak, aşağıdan verilen tasarılar ve teklifler, plânlaştırma işinde gittikçe daha büyük rol oynamalıdır.

Merkezileştirilmiş plânlı yönetin, başlıca olarak, aşağıdan gönderilen teklifleri en büyük ölçüde gözönünde bulundurmakla halk iktisat plânlarının en önemli rakamlarını hazırlama ve bunların gerçekleştirilmesini sağlama işi üzerinde; mahall müesseseler ve organlarca tertip edilen plânların koordinasyonu ve birleştirilmesi işi üzerinde; ilim ve tekniğin başarılarını ve öncü tecrübeyi yayma işi üzerinde; teknik ilerleme, sermaye yatırımı, istihsalin bölgeleştirilmesi, emeğin ödenmesi, fiyatlar, maliye alanlarında tek devlet siyaseti yürütme işi üzerinde ve

hesap vermede, istatistikte tek sistemin gerçekleştirilmesi üzerinde ağır basmalıdır.

Halk ekonomisinin gelişmesinde *oranlılık* gözetmekte titiz davranmak lâzımdır. Ekonomik nispetsizlikler başgöstermesini zamanında önlenmeli, bunun yansırsa, ekonomik gelişmenin sürekli ve yüksek tempoları için, müesseselerin durmaksızın çalışması için halkın refahının ardı arası kesilmeden yükselmesi için gerekli şart olarak yeter ölçüde ekonomi ihtiyatları sağlanmalıdır.

Halk ekonomisinin gittikçe daha büyük ölçüler alması, ilim ve tekniğin hızla gelişmesi, plân, tasarı, hesap verme ve istatistik işleri ilmi seviyesinin yükseltilmesini gerektirir. Plânların ilmi-teknik ve ekonomik bakımdan daha sağlam esaslandırılması onlara daha büyük istikrar kazandıracaktır. Bu istikrar, aynı zamanda, plânların, gerçekleştirilmemiş işlemleri süresince gecikmeden düzeltilmesini ve tamamlanmasını gözönünde tutar. Plânlama devamlı olmalı, yıllık ve uzun vadeli plânlar organik olarak birbirine bağlanmalı ve bunlar için maddî, malî ve teknik kaynaklar sağlanmalıdır.

Sıkı ve sistemli disiplin gözetmek, gün be gün kontrol yapmak, dar görüşlü unsurların ekonomik hayatta mahallilik ve daire menfaati gözetme tutumunu tamamen kenara atmak komünizmi başarıyla kurmanın zaruri şartıdır.

Ekonominin yönetimde *mahalli organların* rolünü ve sorumluluğunu bundan böyle de arttırmak lâzımdır. Ekonomi yönetiminin birçok fonksiyonlarının Cumhuriyetler Birliği organlarından Cumhuriyetler organlarına, ve sırasıyla Cumhuriyetlerden eyaletlere, eyaletlerden bölge organlarına devredilmesine ilerde de devam edilmelidir. İstihsal kuvvetlerinin şimdiki gelişme seviyesine uygun ve sanayi ile kuruculuğun yönetiminde en hayati teşkilât şekli olan halk iktisat sovyetlerinin çalışmaları iyileştirilmelidir. Ekonomik idari bölgeler içinde halk iktisat sovyetlerinin işini mükemmelleştirmekle yanyana olarak, iktisadi organların faaliyetlerinin koordinasyonuna da hız verilecektir. Bundan maksat, Ural, Volgaboyu, Batı Sibirya, Doğu Sibirya, Uzak-Doğu, Kafkas, Baltık, Orta Asya v. s. gibi büyük ekonomik bölgelerde iktisadiyatın plâna uygun komple gelişmesini daha iyi teşkilâtlandırmaktır.

İç ihtiyatları seferber etmek, büyük yatırımlardan, istihsal fonları ve malî tahsisattan daha semereci surette faydalanmak

için, devletin plânlı ödevleri temeli üzerinde *müesseselerin* operatif bağımsızlığını ve *teşebbüsünü* genişletmek gerektir. Çağdaş tekniği uygulayıp yerleştirme ve istihsal gücünden en dolgun faydalanma yolunda müesseselerin rolü ve ilgisi artırılmalıdır.

Müesseseleri ve kolhozları doğrudan doğruya yöneten, istihsalin teşkilâtı ve idaresiyle uğraşan kadroların seçilmesi, yetiştirilmesi ve ileri sürülmesi iktisadiyatın yönetiminde kesin bir önem taşır. Maddî değerlerin yaratıldığı alan, cemiyet hayatının esas alanıdır. Bundan dolayı, istihsal müesseselerinde yönetmenlik işine en iyi kadroların gönderilmesi lâzımdır.

Merkezde ve taşrada iktisat plânlarının hazırlanmasına ve yerine getirilmesine, işçi ve memurların emekleriyle ilgili meselelerin halledilmesine, iktisadi yönetim ve müesseseler idare organlarının teşkiline *Meslek Birliklerinin* doğrudan doğruya ve en aktif surette katılmaları gittikçe daha fazla genişletilmelidir. Müesseselerin faaliyetiyle ilgili meselelerin hallinde işçi ve memur kolektiflerinin rolünü arttırmak gerekir.

Komünizmin kuruluşu seyrinde, ekonomi yönetimi, istihsalde yüksek ölçülerin maddî ve mânevi teşvikine dayanacaktır. Çalışmaya sevkeden maddî ve mânevi teşviklerin doğru dürüst ahenkleştirilmesi, komünizm uğrunda savaşta büyük bir yapıcı kuvvettir. Komünizme doğru ne kadar yaklaşırsak, çalışma aşkı veren mânevi teşviklerin önemi, ulaşılan başarıların cemiyet tarafından takdir edilmesi, genel halk dâvası için herkesin sorumluluk duygusu da o kadar çok artacaktır.

Merkozi ve mahalli teşkilâtların, müesseselerin ve kolhozların işlerini plânlaştırma ve değerlendirme sistemi, onlarda daha yüksek plân ödevleri başarmak ve öncü istihsal tecrübesini azami derecede yaymak ilgisi uyandırmalıdır. Bilhassa istihsalin miktar ve kalite ölçülerini yükseltmek için yeni imkânlar arayıp bulma ve bu imkânlardan faydalanma alanındaki teşebbüsler ve başarılar teşvik edilmelidir.

Teknik normlar tesbiti, emeği ödeme ve mükâfatlandırma sistemini durmadan iyileştirmek, işin miktar ve kalitesini ruble vasıtasıyla kontrol etmek, emeğin vasıflarına bakılmadan ücretlerin tesviyesine meydan vermemek, maddî teşvikin kolektif şekillerini kuvvettlendirmek gerekmektedir. Bunlar, bütün müessesenin çalışmasıyla her işçinin ilgisini ve sağlayacağı istifadeyi arttırmaya hizmet edecektir.

Komünizm kuruculuğunda, emtia-para münasebetlerinden, bunlara sosyalizm devresinde hâs olan yeni muhtevaya uygun olarak tamamıyla istifade edilmelidir. Bu hususta, ekonomiyi geliştirmek için işletme hesabı, para, fiyat, maliyet değeri, kâr, ticaret, kredi ve finansman gibi vasıtaların uygulanması büyük bir rol oynar. Tek genel halk komünist mülkiyetine ve komünizmin bölüştürme sistemine doğru geçilmesiyle emtia-para münasebetleri ekonomik bakımdan ömrünü tamamlayacak ve ölüp gidecektir.

Komünizm kuruculuğunun alıp yürüdüğü bütün devre boyunca, sosyal nimetlerin ve milli gelirin taksiminde devlet bütçesinin önemli rolü muhafaza edilecektir. Para ve kredi sistemi daha çok kuvvetlenecek, Sovyet dövizini sağlamlaşacak, rublenin satınalma gücü daha da yükselecek ve milletlerarası alandaki rolü büyüyecektir.

İşletme hesabını her bakımdan kuvvetlendirmek, tasarruf ve biriktirmeye, zararların azaltılmasına, maliyet değerinin indirilmesine ve istihsal rentabilitesinin artırılmasına ciddi olarak gayret etmek lâzımdır. Fiyatlar sisteminin daimî surette iyileştirilmesi ve bunun komünizm kuruculuğu ödevlerine, teknik ilerlemeye, istihsal ve istihlâk artışına, istihsal masraflarının azaltılmasına ayak uydurması gerekir. Fiyatlar, cemiyetin gerektirdiği emek sarfiyatını gittikçe daha büyük ölçüde aksettirmeli, istihsal ve tedavül masraflarının karşılanması ve normal çalışan her müessesenin bir miktar kâr etmesini sağlamalıdır. Emek verimliliğinin artmasına, malların maliyet değerinin azalmasına dayanan, sistemli ve ekonomik bakımdan doğru fiyat indirmeleri komünizmi kurma devresinde fiyat politikasının esas yönüdür.

Sovyet cemiyeti muazzam genel halk fonlarına sahiptir. Bu sebepten milli servetin korunmasında ve iyi kullanılmasında hesap verme ve kontrolün rolü artmaktadır. Tasarruf gözetmek, halka ait her rubleden semereli şekilde faydalanmak, tahsisatı becerikli kullanmak, plânlı yönetim ve işletme idaresi metotlarını durmadan iyileştirmek, teşkilâtlılığı ve şuurlu disiplini yükseltmek, halk teşebbüsünü serreserpe geliştirmek Sovyet cemiyetinin komünizme doğru ilerlemesini hızlandırmanın güçlü kaynaklarıdır.

II. HALKIN MADDİ REFAHINI YÜKSELTME ALANINDA PARTİNİN ÖDEVLERİ

Sovyet halkının kahramanca çalışması, kudretli ve her bakımdan gelişmiş bir ekonomi yaratmıştır. Şimdi bütün halkın: işçilerin, köylülerin, aydınların refahını hızla yükseltmeğe elveren bütün imkânlar ortadadır. SBKP şimdi evrensel tarihi önemi olan şu ödevi ortaya koymaktadır: *Sovyetler Birliğinde, her hangi bir kapitalist memleketeğine kıyasla, en üstün hayat seviyesini sağlamak.*

Bu ödev şu yollarla gerçekleştirilecektir: a) Perakende mal fiyatlarını ucuzlatmak ve halktan toplanan vergileri ortadan kaldırmakla birlikte, emekçilere işlerinin kalite ve miktarına göre kişisel olarak ödenen emek ücretini yükseltmek yolu; b) cemiyet üyelerinin emeğinin miktar ve kalitesine bakılmaksızın, yani parasız olarak, onların ihtiyaçlarını karşılamak maksadıyla kurulan sosyal tüketim fonlarını genişletmek yolu (tabii, tedavi, emeklilik hakkı, çocuk evlerinde bakım, komünal hizmetlerden parasız istifadeye geçiş v. s.).

Halkın reel gelirlerinin artmasıyla yanyana olarak, mal ve hizmetler miktarı da büyük bir hızla artacak, mesken ve kültür-yaşayış kuruculuğu alabildiğine genişleyecektir.

Hattâ yurttaşların gelirleri aynı ortalama seviyede olduğu takdirde bile, Sovyet halklarının geçimi gelişmiş kapitalist memleketer emekçilerinden daha yüksek olacaktır, çünkü Sovyetler Birliğinde milli gelir, cemiyetin bütün üyelerinin menfaatine uygun olarak taksim edilir, ve burjuva devletlerinde milyonlarca emekçinin soyulması pahasına muazzam zenginlikler yığan ve israf eden tüfevli sınıflar Sovyetler Birliğinde yoktur.

Parti, komünizm kuruculuğunun maddi ilgi prensibine dayanması gerektiği hakkındaki Lenin hükmünü kendine kılavuz tutar. Gelecek yirmi yıl zarfında, emeğe göre ödeme prensibi, emekçilerin maddi ve kültürel ihtiyaçlarının giderilmesinde başlıca kaynak olarak kalacaktır.

Bununla beraber, yüksek gelirler ile nispeten az gelirler arasındaki fark yavaş yavaş azaltılmalıdır. Gittikçe daha büyük sayıda vasıfsız işçi ve müsdahdeniler vasıflı işçi olacak, kalifikasyon ile emek verimliliği arasındaki seviye farkının azalmasıyla yanyana olarak da ücretler arasındaki seviye farkı sistemli surette azala-

caktır. Bütün halkın refahının yükselmesiyle beraber, düşük gelirler daha yüksek gelirlerin seviyesine yaklaşacak, köylüler ile işçiler arasında, düşük ücretli emekçiler ile yüksek ücretliler arasında ve memleketin çeşitli bölgeleri ahalisinin gelirleri arasındaki fark gitgide azalacaktır.

Aynı zamanda, komünizme yaklaşıldıkça şahsi ihtiyaçlar git-tikçe daha büyük ölçüde sosyal tüketim fonları hesabından karşılanacak, bu fonların artış tempoları, emeğe göre ödenen kişisel ücretlerin artış tempolarından yüksek olacaktır. Komünistçe bölüşmeye geçiş, emeğe göre taksim prensibi tamamiyle ömrünü yaşadıktan sonra, yani maddi ve kültürel nimetler bolluğu sağlandığı ve emek bütün ehemmiyet üyelerinin birinci dereceli hayatı ihtiyacı haline geldiği zaman sona erdirilecektir.

a) *Bütün halka yüksek bir gelir ve tüketim seviyesi sağlanması.
Ticaretin gelişmesi.*

SSCB'nin milli gelir hacmi önümüzdeki 10 yılda hemen hemen iki buçuk defa, 20 yıl zarfında ise aşağı yukarı beş defa artacaktır. Adam başına reel gelir 20 yıl zarfında üç buçuk defadan fazla artacaktır. Bu arada, ilk 10 yılda bütün işçi ve memurların reel gelirleri (sosyal fonlar gözönünde tutularak) emekçi başına ortalama iki defa kadar artacak; düşük ücretli işçi ve memur kategorisinin gelirleri ise, aşağı yukarı üç defa artacaktır. Böylelikle daha ilk on yıllığın sonuna doğru memlekette düşük ücretli işçi ve memur grupları kalmıyacaktır.

Kolhozcuların emek verimliliği daha yüksek tempolarla artacağı için onların ortalama reel gelirleri işçilerin gelirlerinden daha fazla büyüyecek ve içinde bulunduğumuz 10 yılda emekçi başına iki defadan fazla, 20 yılda ise dört defadan fazla artacaktır.

Sovyet aydınlarının, mühendis ve teknisyen, tıp ve kültür işçileri gibi kalabalık tabakalarının emek ücretleri önemli derecede yükselecektir.

Yurttaşların gelirlerinin artmasına uygun olarak, *halkın tüketim genel seviyesi de hızla yükselecektir.* Bütün halk yüksek kaliteli ve çeşitli gıda ihtiyaçlarını yeter derecede gidermek imkânına kavuşacaktır. En yakın zamanda, halkın tüketiminde hayvanî mâmullerin (et, yağlı ve sütlü maddeler), meyvaların ve iyi cins sebzelerin payı bir hayli artacaktır. Halkın bütün

tabakalarının yüksek kaliteli ve geniş ölçüde kullanılan tüketim mallarına, yani iyi ve güzel elbiselere, ayakkabılara, yurttaşların hayatını iyileştiren ve güzelleştiren eşyalara, yani rahat ve modern mobilyalara, ev içinde kullanılan mükemmel araçlara, çeşitli kültürel ihtiyaç mallarına v. s. olan ihtiyaçları yeter ölçüde karşılanacaktır. Halk hizmeti için otomobil istihşali bir hayli genişletilecektir.

Halk tüketim malları istihşali, artmakta olan istekleri miktar ve kalite bakımından tamamen karşılamalı ve bu isteklerdeki değişmelere cevap verebilmelidir. Mahalli, millî şartlar ve iklim şartları gözönünde bulundurulurak, halkın çeşitli ihtiyaçlarına göre malların zamanında istihşal edilmesi, tüketim malları istihşal eden bütün sanayi kolları için kesin bir zorunluktur.

Sovyet ticareti daha da geliştirilecektir. Bu, halkın artmakta olan ihtiyaçlarını tatmin için gerekli şarttır. Memleketin bütün bölgelerinde ve meskûn yerlerinde ilmi bir ticaret tertip edilecek, halka hizmet işlerinin ilerici şekilleri geniş ölçüde tatbik edilecektir. Ticaretin maddi-teknik temeli olan mağazalar, ambarlar, soğuk hava ve sebze koruma depoları ağı genişletilecektir.

Köyde ticareti mükemmelleştirmek ve köy ekonomisi mamulleri artıklarının sürüm ve satışını teşkilâtlandırmakla ödevli tüketim kooperatifleri ilerde de geliştirilecektir. Kolhoz ticareti de önemini muhafaza edecektir.

İkinci on yıllıkta bütün halk için maddi ve kültürel nimetler bolluğu sağlanacak. daha sonraki devrede komünizmin ihtiyaçlara göre taksim prensibine geçilmesi için maddi şartlar yaratılacaktır.

b) Mesken meselesinin çözümü ve yaşayışın iyileştirilmesi

SBKP, Sovyet halkının refahını yükseltmenin en keskin problemi olan mesken meselesini çözüme ödevini ortaya koymaktadır. İlk on yıllıkta memlekette mesken yetersizliğine son verilecektir. Hâlâ dar ve kötü meskenlerde oturan aileler yeni evlere kavuşacaklardır. İkinci on yıllığın sonlarında, genç evliler de dahil olmak üzere, her ailenin, sağlık koruma ve kültürel yaşayış taleplerine cevap verebilecek mamur meskeni olacaktır. Eski tip köylü evlerinin çoğu yeni çağdaş evlerle değiştirilecek veya, mümkün olan yerlerde, gerekli onarım yapılarak imar edilecektir. İkinci on yıllıkta meskenlerden faydalananı tedricen bütün vatandaşlar için parasız olacaktır.

Mamur, rahat, kuruluş ve kullanılış bakımından elverişli şehirler ve diğer yerleşme merkezleri, istihsal yapıları, sosyal binalar ve meskenler meydana getirilmesinde şehircilik, mimnri ve plânlaştırma büyük bir önem kazanmaktadır. Şehirler ve köyler, yurttaşlar için iyi çalışma, yaşama ve dinlenme şartları sağlıyan rasyonel komple teşkilâth istihsal bölgeleri, yerleşme merkezleri, sosyal ve kültürel daireler ve yaşayış hizmetleri, ulaştırma, kuruculuk donatımı, enerji müesseseleri ağı olmalıdır.

Önümüzdeki devrede bütün şehirlerin, işçi merkezlerinin komünal kuruculuğu ve inarını kapsıyan geniş bir program gerçekleştirilecektir. Bu da, aynı merkezleri elektrikleştirme, havagazına kavuşturma işlerinin tamamlanmasını ve bunlarda yeter derecede telefon ağı kurulmasını, komünal taşıt vasıtaları, su tesisatı ve kanalizasyon sağlanmasını; şehirlerde ve diğer yerleşim merkezlerinde, ağaçlandırının ve suya kavuşturma da dahil, yaşama şartlarının daha da sağlığa elverişli hale getirilmesi yolunda gerekli tedbirler sisteminin uygulanmasını; havanın, toprağın ve suyun kirlenmesine karşı kesin bir savaş yürütülmesini gerektirecektir. Küçük ve orta çaptaki mamur şehirler daha ziyade geliştirilecektir. Bu da, böyle şehirlerde hayat şartlarını iyileştirmeye ve sıhileştirmeye inikân verecektir.

Komünal taşıt araçlarından (tramvay, otobüs, trolleybüs, metro) faydalanma ikinci on yıllıkta parasız olacak, aynı on yıllığın sonlarına doğru su, gaz ve mesken ısıtma gibi komünal hizmetler de parasız olacaktır.

c) İşgününün kısaltılması ve çalışma şartlarının daha da iyileştirilmesi

Önümüzdeki 10 yılda — haftada bir dinlenme günü ile — *altı saatlik işgününe*, veya haftada iki dinlenme günü ile *35 saatlik iş haftasına*; yeraltı işlerinde ve sağlığa zararlı istihsalde ise, *beş saatlik işgününe* veya beş günde *30 saatlik iş haftasına* geçilecektir. İkinci on yıllıkta emek verimliliğinin artması ile daha kısa iş haftasına geçilmesine başlanacaktır.

Bu suretle Sovyetler Birliği dünyada işgünü en kısa, aynı zamanda en verimli ve en iyi ücret ödenen memleket olacaktır. Emekçilerin serbest vakti hayli artacaktır. Bu da, onların kültür ve teknik seviyelerini yükseltmek için ilâve şartlar yaratacaktır.

İşgününün kısılmasıyla beraber, emekçilerin ücretli yıllık izin süreleri de artacaktır. Bütün işçi ve memurların en kısa izin süreleri tedricen üç haftaya, daha sonraları da bir aya kadar uzatılacaktır. Ücretli izin tedricen kolhozculara da verilecektir.

Halkın refahını yükseltmede önemli ödevlerden biri de, çalışma şartlarının her bakımdan sıhhileştirilmesi ve hafifletilmesidir. Bütün müesseselerde, teknik güvenlik için modern vasıtalar kullanılıp benimsenecek, ve istihsal tromatizmi ile meslek hastalıklarına meydan vermeyen sıhiye ve sağlık koruma şartları temin edilecektir. Teknolojik işlemler veya halk hizmetlerinin geceli gündüzlü çalışmasını gerektirdiği işyerleri dışında, bütün müesseselerde gece vardiyaları yavaş yavaş kaldırılacaktır.

ç) Sağlığa önem vermek ve ömrü uzatmak

Bütün halkın sağlığını korumayı ve durmadan iyileştirmeyi kendine ödev edinen biricik devlet sosyalist devlettir. Bu, sosyalekonomik ve tıbbî tedbirler sistemi vasıtasıyla sağlanır. Sovyetler Birliğinde hastahkların önlenmesi ve kesin olarak azaltılması, kitlevi bulaşıcı hastahkların ortadan kaldırılması ve ömrün daha da uzatılması hususunda geniş bir program gerçekleştirilecektir.

Köy ve şehir halkının her çeşit yüksek kaliteli *sağlık hizmeti* ihtiyaçları tamamiyle giderilecektir. Bu meselenin çözümü, hastahane ve sanatoryumlar da dahil olmak üzere, geniş ölçüde sağlık müesseseleri kurulmasını, hepsinin modern cihazlarla donatılmasını, dispanser kontrolünün bütün memleket halkını kapsamasını gerektirir. Ana ve çocuk sağlığını korumak için köylerde ve şehirlerde ilgili sağlık müesseseleri ağının (doğum evleri, konsültasyon merkezleri, çocuk sanatoryumları, hastahaneler, iklimine uygun açık hava okulları v. s.) genişletilmesi üzerinde özel bir dikkatle durulacaktır.

Mevcut parasız sağlık hizmetiyle yanyana, hastahaların sanatoryumlarından faydalanması, ilaçlar alması da bedava olacaktır.

Yurttaşlara şehir dışında dinlenme imkânı vermek amacıyla istirahat evleri, pansiyonlar, şehir dışı oteller ve turist merkezleri kurulacaktır. Bunlardan, emekçiler, elverişli ücretler karşılığında, keza indirmeli fiyatlarla veya mükâfat şeklinde faydalanabileceklerdir.

Parti, terbiye konusunu önemli bir ödev olarak kabul eder. Moral ve fizik bakımından ahenkli bir şekilde gelişen bir genç

nesil yetiştirmek ister. Bu da, gittikçe daha geniş halk kitlelerinin, özellikle gençliğin, okullarda ve her yerde kitle sporuna ve beden eğitiminine celbinin teşvik edilmesini gerektirir.

d) Ailenin yaşayış şartlarını ve kadının durumunu iyileştirmek. Çocuklara ve çalışamıyacak olanlara cemiyet hesabına bakım.

Aile hayatında kadını eşitsizlik durumu kahlntıları tamamiyle yok edilmelidir. Kadının mutlu analığı ile sosyal emeğe ve faaliyete, ilmi işlere ve güzel sanatlara gittikçe daha faal ve yaratıcı surette katılmasını bağdaştıracak bütün sosyal-yaşayış şartları yaratılmalıdır. Kadınlara nispeten daha hafif ve aynı zamanda yeter ücretli iş verilmelidir. Gebelik izinleri daha uzun olmalıdır.

Ailede kadın emeğini azaltıp hafifletecek şartlar sağlanması, daha sonra da bu emeğin, ailenin maddi-yaşayış ihtiyaçlarını cemiyet tarafından giderme şekilleriyle değiştirilmesi imkânları yaratılmalıdır. Bu amaçla, ev işlerinde mükemmel ve ucuz makineler, elektrikli araçlar geniş ölçüde kullanılacak, yakın yıllarda halkın ev ihtiyaçları tamamiyle ilgili hizmet müesseseleri tarafından giderilecektir.

Müessese, daire ve büyük mesken bloklarındaki yemekhaneler de dahil olmak üzere, *sosyal yemekhaneler* ağının, halkın ihtiyaçlarını tamamen tatmin edebilecek ölçüde genişletilmesi özel bir dikkat ister. Buralarda verilen yemeklerin lezzetli ve besleyici olması, evde hazırlanandan daha ucuza çıkması gözönünde tutularak, yemekhanelerde kullanılan malzemenin kalitesi ve buralarda yemek yiyenlere hizmet işleri kökten iyileştirilmelidir. Sosyal yemekhanelere verilen yiyecek maddelerinin fiyatlarındaki ucuzlama, gıda maddelerinin piyasa fiyatlarındaki ucuzlamalardan fazla olacaktır. Bütün bunlar sayesinde, 10-15 yılda, sosyal yemekhanelerde yemek yiyenlerin sayısı evde yemek hazırlayanlardan çok daha fazla olacaktır.

İkinci on yıllıkta, müessese ve dairelerde çalışanlara ve istih-saldeki kolhozculara parasız yemek (öğle yemeği) verilmesine doğru geçilmeğe başlanacaktır.

Her çocuğa mutlu bir çocukluk çağı sağlanması, komünizm cemiyeti kuruculuğunun en önemli ve asil ödevlerinden biridir. Çocuk bakım ocakları ağının ilerde de büyük ölçüde genişletilmesi, gittikçe daha da çok sayıda aileye, ikinci on yıllıkta ise her aileye, arzularına bağlı olarak, okul öncesi veya okul çağındaki

çocuklarını çocuk bakım ocaklarında para ödemedi yetiştirip terbiye etme imkânı verecek olan şartları yaratacaktır. Parti, en yakın yıllarda, okulöncesi çağındaki çocuklara ait bakım ocakları ihtiyaçlarının tamamiyle giderilmesi için lüzumlu her şeyin yapılması gerektiği fikrindedir.

Bu konuda, şehirlerde ve köylerde şunlar sağlanacaktır: Halkın çocuk bakımevleri, çocuk bahçeleri ve oyun alanları, uzatılmış günlü okullar ve piyoner kampları ihtiyaçlarının tamamiyle ve parasız olarak giderilmesi. Çocukların bedava okuyacakları yatılı okullar ağının alabildiğine genişletilmesi. Bütün okullarda sıcak kahvaltı verilmesi. Öğrencilere parasız öğle yemeği verilen uzatılmış okul günü uygulanması. Okul üniformaları ile ders kitapları ve öğrenim araçlarının bedava verilmesi. . .

On yıllıkların her ikisinde de, devlet organları, meslek birlikleri ve kolhozlar, milli gelirin artmasıyla paralel olarak, ihtiyarlık veya sakatlık yüzünden çalışma kabiliyetlerini kaybeden bütün vatandaşların maddi masraflarını tedricen kendi üzerlerine alacaklardır. Hastalara ve çalışmı kabiliyetini kaybedenlere yardımlar, ihtiyarlık aylıkları kolhozcuları da kapsıyacak; ihtiyarlık ve sakatlık emekli aylıkları artırılacaktır. Şehirlerde ve köylerde, isteyen bütün ihtiyarlara ve sakatlara parasız bakabilecek ölçüde geniş ve iyi düzenli yatılı evler yapılacaktır.

Halkın maddi refahını yükseltmeye dair Partice tesbit edilen ödevlerin yerine getirilmesi neticesinde, Sovyetler Birliği, konünizmin ihtiyaçlara göre taksim prensibini pratik olarak gerçekleştirmeye yolunda ileriye doğru önemli bir adım atmış olacaktır.

Yirmi yıllığın sonlarına doğru, sosyal tüketim fonları, halkın reel gelirleri toplamının hemen hemen yarısına ulaşacaktır. Bu, eemiyet tarafından şunların sağlanmasına imkân verecektir:

— Çoenk yuvalarında ve yatılı okullarda parasız bakım (ana ve babaların arzusuna bağlı olarak).

— Çalışamıyacak olanların geçiniminin sağlanması.

— Bütün eğitim müesseselerinde parasız öğrenim.

— Hastaların lüzumlu ilaçları ve sanatoryumlarda tedavileri de dahil olmak üzere, bütün vatandaşlar için sağlık hizmetlerinin parasız olması.

— Meskenlerden ve keza komünal hizmetlerden parasız faydalanılması.

— Komünal taşıt araçlarından parasız istifade edilmesi.

- Bazı yaşayış hizmetlerinin parasız olması.
 - Rüşumatın sistemli olarak azaltılması ve istirahat evleri, pansiyonlar, turist merkezleri ve spor araçlarından kısmen parasız faydalanılması.
 - Halka gittikçe daha geniş ölçüde yardımlar yapılması, imtiyazlar ve burslar verilmesi (kimsesiz ve çok çocuklu analara yardımlar, üniversitelilere burslar).
 - İşletmelerde, dairelerde çalışanlara ve istihisalle meşgul kolhozculara tedricen parasız yemek (öğle yemeği) verilmesine geçilmesi..
- Böylece, Sovyet devleti, bütün dünya önünde, insanın durmaksızın artan maddi ve kültürel ihtiyaçlarını tamamiyle ve en etraflı şekilde gidermenin gerçek örneğini gösterecektir. Memleketin istihsal kuvvetlerinin gelişmesi ile emek verimliliğinin artışı ne derecede süratli olursa ve Sovyet halkının yaratıcılık enerjisi ne kadar geniş ölçüde işe koşulursa, Sovyet yurttaşlarının hayat seviyesi de o nispette hızla yükselecektir.

Tasarlanan program barış şartları içinde başarıyla yerine getirilebilir. Milletlerarası durumun gerginleşmesi ve bunun doğurduğu savunma masraflarını artırma zarureti, halkın refah seviyesini yükseltme plânlarının gerçekleştirilmesini geciktirebilir. Milletlerarası münasebetlerin biteviye normalleşmesi, askeri ihtiyaçlarla ilgili masrafların azaltılması ve özellikle devletler arasında uygun bir anlaşmaya varılması temeli üzerinde genel ve tam silâhsızlanmanın sağlanması, emekçilerin hayat seviyesini yükseltme plânlarının bir hayli fazlasıyla yerine getirilmesine imkân verebilir.

Sovyet halkının refahını yükseltme konusundaki dev programı gerçekleştirmenin evrensel tarihi önemi olacaktır. Parti, Sovyet halkını sebat ve heyecanla çalışmaya çağırır. Her emekçi, komünizmin cemiyeti kuruculuğunda, halkın refah seviyesini yükseltme programının gerçekleştirilmesi uğrunda savaşta payına düşeni yapmalıdır.

III. PARTİNİN, DEVLET KURUCULUĞU VE SOSYALİST DEMOKRASİYİ DAHA DA GELİŞTİRME ALANINDAKİ ÖDEVLERİ

Sosyalist inkılabından doğan proletarya diktatorası SSCB-de sosyalizmin zaferini sağlayarak evrensel tarihi bir rol oynadı. Aynı zamanda, sosyalizmi kurma seyrinde kendisi de değişikliğe

uğradı. Sömürücü sınıfların ortadan kaldırılmasıyla ilgili olarak bu sınıfların mukavemetini kırma fonksiyonu da ortadan kalktı. Sosyalist devletin esas fonksiyonları olan iktisadî teşkilâtçılık ve kültürel eğitimeilik faaliyeti etraflı surette gelişti. Sosyalist devlet, gelişmesinde yeni bir devreye girdi. Devletin yükselerek sosyalist cemiyeti emekçilerinin genel halk teşkilâtına geçmesi seyri başladı. Proletarya demokrasisi gittikçe daha fazla genel halk sosyalist demokrasisi haline geliyordu.

İşçi sınıfı, tarihte, kendi hâkimiyetini ehedileştirmek amacı gütmeyen biricik sınıftır. Proletarya diktatorası, komünizmin birinci safhası olan sosyalizmin tam ve kesin zaferini ve cemiyetin enine boyuna komünizmin kuruculuğuna geçmesini sağlamak suretiyle tarihî ödevini yerine getirdi ve iç gelişme ödevleri bakımından SSCB-de lüzumlu olmaktan çıktı. Proletarya diktatorası devleti olarak doğan devlet, yeni çağdaş safhada genel halk devleti haline, bütün halkın menfaatlerini ve iradesini ifade organı haline geldi. İşçi sınıfı, Sovyet cemiyetinin öncü ve en teşkilâtlı kuvveti olduğu için, sereserpe komünizm kuruculuğu devresinde de bu sınıf yöneticilik rolünü gerçekleştirir. İşçi sınıfının cemiyete yönetmenlik rolünü oynaması, komünizmin kurulmasıyla sınıflar ortadan kalktığı zaman sona erecektir.

Partinin görüşü, devletin yok olmasından evvel, işçi sınıfının diktatorasına lüzum kalmıyacağı merkezindedir. Devlet, genel halk teşkilâtı olarak, komünizmin tam zaferine kadar muhafaza edilecektir. Halkın iradesini ifade ederek, devlet, komünizmin maddî-teknik temelini yaratma, sosyalist münasebetleri komünist münasebetlerle değiştirme işlerini teşkilâtlandırmak, emek ve tüketim ölçülerini kontrol etmek, refahın artırılmasını sağlamak, Sovyet vatandaşlarının hak ve hürriyetlerini, sosyalist hukuk düzenini ve sosyalist mülkiyetini korumak, halk kitlelerini şuurlu disiplin ve emeğe komünistçe yanaşmak ruhunda terbiye etmek, memleketin güçlü savunmasını ve güvenliğini garantilemek, sosyalist memleketlerle kardeşçe işbirliğini geliştirmek, genel barış davasına dört elle sarılmak ve bütün memleketlerle normal münasebetler kurmak ödevleriyle yükümlüdür.

Komünizm kuruculuğu devresinde sosyalist devlet şekillerinin gelişmesinde esas yön, sosyalist demokrasiyi etraflı surette geliştirmek ve tekemmül ettirmek, devlet idaresine, iktisadî ve kültürel kuruculuğun yönetimine bütün vatandaşların aktif olarak katılmasını

sağlamak, devlet mekanizmasının çalışmasını iyileştirmek, bu mekanizmanın çalışması üzerinde halk kontrolünü kuvvetlendirmek. Sosyalist demokrasinin daha da gelişmesi seyrinde, devlet hâkimiyeti organları, yavaş yavaş, cemiyetin kendi kendini idare organları haline gelecektir. Merkezileştirilmiş yönetimin, yerli organların teşebbüslerinin azami surette geliştirilmesi, Birlik Cumhuriyetlerinin haklarını genişletilmesi ve kitlelerin yaratıcı aktifliğinin artırılması ile doğru bir şekilde ahenkleştirilmesini sağlayan Leninci demokratik merkezîyetçilik prensibi daha büyük bir gelişmeye ulaşacaktır. Disiplin kuvvetlendirilmeli, idare makinesinin bütün halkalarının çalışması her gün kontrol edilmeli, Sovyet hâkimiyetinin karar ve kanunlarının nasıl yerine getirildiği yoklanmalı, bu kararlarla kanunların tıpatıp ve vaktinde hayata geçirilmesi hususunda her ödevlinin sorumluluk duygusu yükseltilmelidir.

1. Sovyetler ve devlet idaresinde demokratik prensiplerin geliştirilmesi

Komünizm kuruculuğu seyrinde, halkın en geniş teşkilâtları ve birliğinin timsali olan sovyetlerin rolü daha da artacaktır. Sovyetler, devlet ve sosyal teşkilât vasıflarını kendilerinde birleştirerek, gittikçe, faaliyetine kitlelerin geniş surette ve doğrudan doğruya iştirak ettikleri sosyal teşkilâtlar haline gelmektedirler.

Parti, halk temsilciliği şekillerini mükemmelleştirmeyi ve Sovyet seçim sisteminin demokratik prensiplerini geliştirmeyi lüzumlu saymaktadır.

Sovyetlere halkvekili adayları gösterilirken, bu adayların en lâıyk, en otoriteli olanlarının seçilmesi için şahsî ve amelî vasıflarının toplanılarda ve başında en geniş ve etraflı surette incelenmesi sağlanmalıdır.

Sovyetlerin çalışmalarının iyileştirilmesi ve *milyonlarca yeni emekçinin devlet yönetimini öğrenmesi* amacıyla sovyetlere yeni kuvvetler katılması için, bütün seçimlerde sovyetlerin halkvekili kadrosunun en az üçte birinin yenilenmesi maksada uygundur.

Yönetici organlara kabiliyetli insanları daha geniş ölçüde celbetmek, koza devlet idaresinde çalışan bazı işçilerin iktidarı kötüye kullanmaları imkânını ortadan kaldırmak için, Parti, *yönetim organları kadrosunun sistemli şekilde yenilenmesini* lüzumlu sayar. Genel Birlik, Cumhuriyetler ve mahallî organ-

lardaki yönetici işçilerin, bu görevlerine, bir kaide olarak, sırayla en çok üç devre seçilmelerini gözönünde tutan bir sistemin tatbik edilmesi maksada uygun olur. Genel kanaate göre, işçinin kişisel vasıflarının, yönetim organında çalışmaya devam etmesini faydalı ve lüzumlu kıldığı hallerde, onun tekrar seçilmesi yoluna gidilebilir. Böyle hallerde, seçim, salt çoğunlukla değil, ancak adaya oyların en az dörtte üçü verildiği takdirde geçerli sayılır.

Parti, sosyalist demokrasi prensiplerinin tekemmül ettirilmesini ve bunları titizlikle uyulmasını en önemli ödev sayar. Bu konuda aşağıdaki hususlar tamamiyle gerçekleştirilmelidir: Sovyetler ve halkvekilleri, seçmenlerinin önünde muntazaman hesap vermelidirler. Kendilerine gösterilen güveni haketmemiş olan halkvekilleri, seçmenler, devre sona ermeden geri çağırma haklarını kullanmalıdırlar. Sovyetlerin toplantı devresi oturumlarında, devlet idaresi, ekonomik ve kültürel kuruculukla ilgili bütün önemli meseleler açık, serbest ve etraflı olarak görüşülmelidir. İcra organları, sovyetlerin toplantı devresi oturumlarında aşağıdan yukarı kadar muntazaman hesap vermelidirler. Bu organların çalışmaları yoklanmalı ve faaliyetleri denetlenmelidir. Halkvekillerinin soruları ve ileri sürdükleri meseleler sovyetlerde sistemli surette incelenmelidir. Devlet teşkilatları, iktisadi ve diğer teşkilatların çalışmasındaki eksiklik ve kusurlar tenkit edilmelidir.

Sovyetin her halk temsilcisi, devlet faaliyetine aktif olarak katılmalı ve belirli bir iş görmelidir. Sovyet meclislerindeki daimi komisyonların rolü artmaktadır. Yüksek sovyetlere bağlı daimi komisyonlar, bakanlıkların, dairelerin, halk sovyetlerinin faaliyetini sistemli surette kontrol etmek ve ilgili yüksek sovyetin aldığı kararların yerine getirilmesine yardım etmekle ödevlidirler. Yasama organlarının çalışmalarını iyileştirmek ve icra organları üzerindeki kontrolü kuvvetlendirmek amacıyla, halk temsilcilerinin daimi komisyonlarda çalışmaları için zaman zaman görevlerinden serbest bırakılmaları tatbikat sahasına konmalıdır.

İcra organları daireleri ve şubelerinin yetkileri dahilindeki meselelerden gittikçe daha büyük bir kısmı, halledilmek üzere yavaş yavaş yerli sovyetlere bağlı daimi komisyonlara verilmelidir.

Mahalli emekçi halkvekilleri sovyetlerinin hakları (mahalli muhtariyet) genişletilecektir. Mahalli önemi olan bütün meseleleri tamamiyle onlar çözeceklerdir.

Bölge idare organlarının kuvvetlendirilmesi meselesi özellikle dikkate değer. Kolhoz-kooperatif mülkiyetinin genel halk mülkiyetine yaklaşmasıyla, bölgece önem taşıyan bütün müesseselerin, teşkilâtların ve dairelerin idaresi için yavaş yavaş tek bir demokratik organ teşkil edilecektir.

Sovyet devletinin temsil organlarının yasama faaliyetine sosyal teşkilâtların ve emekçi birliklerinin iştiraki genişletilecektir. Meslek Birliklerine, Komsomola ve diğer sosyal yığın teşkilâtlarına, Birlik ve Cumhuriyet çapındaki organlarının şahsında, yasamada teşebbüs hakkı, yani kanun tasarıları sunma hakkı verilmelidir.

Gerek bütün devlet çapında, gerekse mahalli ölçüdeki kanun tasarılarının ve diğer kararların emekçiler tarafından incelenmesi bir sistem haline getirilmelidir. En önemli kanun tasarıları bütün halkın oyuna (referandum) sunulmalıdır.

SBKP, devlet mekanizması faaliyetinin iyileştirilmesine büyük önem vermektedir. Memleketin bütün kaynaklarından doğru bir şekilde faydalanılması, emekçilere yapılan kültürel-yaşayış hizmetleri meselelerinin vaktinde çözülmesi büyük ölçüde bu mekanizmaya bağlıdır. Sovyet devlet mekanizması basitleştirilmeli, her türlü bürokratism, formalizm ve kırtasiyecilik belirtilerinden uzak, kalifiye, az masraflı ve operatif bir mekanizma olmalıdır.

Daimi devlet kontrolü ve sosyal kontrol bu meselenin çözümü için önemli bir vasıta. Leninin işaret ettiği gibi, kontrol organları daimi surette çalışmalı, bu organlar merkezde ve taşrada devlet kontrolünü toplumun yaptığı teftişlerle ahenkleştirmelidir. Parti, halkın kontrol teftişlerine, geniş kitlelerin devlet işleri idaresine celbedilmesi yolunda, kanunlara titizlikle uyulması hususunun kontrolü yolunda etkili bir vasıta göziyle bakar; bunları devlet mekanizmasının mükemmelleştirilmesi, bürokratismın yok edilmesi ve emekçilerin tekliflerinin vaktinde gerçekleştirilmesi için bir vasıta sayar.

Sosyalist devlet makinesi halka hizmet eder ve halkın önünde hesap verir. Devlet hizmetinde çalışmada vicdansızlık, iktidarı kötüye kullanma, bürokratism kesin olarak önlenmeli, bu çeşit suçları kim işlerse işlesin şiddetle cezalandırılmalıdır. Kanuniyete ve hukuk düzenine beğenilik etmek, kötü hareketlere göz yummak ve onlara karşı savaşmak Sovyet insanların borcudur.

Parti, *idarenin* demokratik esaslarını ilerde de geliştirmeyi lüzumlu sayar. Seçilme, temsil organları ve seçmenler önünde hesap verme prensibi yavaş yavaş devlet organlarındaki bütün yönetim işçilerini de kapsamalıdır.

İşler öyle teşkilâtlandırılmalı ki, devlet makinesinin aylıklı kadrosu azalmalı, gittikçe daha geniş kitleler idare etme alışkanlıklarını benimsemeli ve gelecekte devlet makinesindeki iş özel bir meslek olmaktan çıkmalıdır.

Kendisine verilen iş için her yönetmenin şahsî sorumluluğu titizlikle korunmak şartıyla, devlet ve iktisat makinesinin her kademesinde kolektif çalışma sistemli surette sağlanmalıdır.

En geniş demokratizm emekçiler arasında arkadaşça disiplinin titizlikle korunmasıyla bağdaşmalı, bu disiplinin sağlamlaşmasına, yukarıdan aşağı ve aşağıdan yukarı kontrolün gerçekleşmesine yardım etmelidir. Bütün devlet organlarının faaliyetinde esas, kitleler arasında teşkilâtçılık işleri, yöneticilerin isabetle seçimi, onların yoklanması ve pratik işlerine göre değerlendirilmesi, yönetici organların verdiği kararları ve ödevleri pratikte nasıl uyguladıklarının kontrolüdür.

Sosyalist hukuk düzeninin bundan böyle de kuvvetlenmesi, iktisadi-teşkilâtçılık işlerini ve kültürel-terbiyevi çalışmalarını ayarlayan ve komünizm kuruculuğu ödevlerinin haline ve kişinin her bakımdan gelişmesine yardım eden hukuk normlarının tekemmül ettirilmesi büyük önem kazanmaktadır.

Komünizme geçmek, kişi hürriyetlerinin ve Sovyet vatandaşlarının haklarının çok yönlü gelişmesi demektir. Sosyalizm, emekçilere en geniş hak ve hürriyetler vermiş ve bunları garanti altına almıştır. Komünizm emekçilere yeni büyük haklar ve imkânlar getirmektedir.

Parti, sosyalist kanuniyetin kesin olarak korunmasını, hukuk düzenini her türlü ihlâl hallerinin kökten kazanmasını, suçların ortadan kaldırılmasını ve suçluluğu doğuran bütün sebeplerin giderilmesini sağlamayı kendisine ödev edinmektedir.

SSCB-de adalet dağıtımını tamamen kanuna uygunlukla gerçekleştirilmektedir. Adliye gerçek demokratik esaslar üzerine kurulmuştur. Bu esaslar, yargıçların ve mahkeme üyelerinin seçilmeleri ve hesap vermeleri, onları gerekirse vadesinden önce geri çağırma hakkı, yargılamanın açık yapılması, yargı ve sorgu organları tarafından kanuniyetin ve bütün mahkeme usulü

normlarının titizlikle korunması şartıyla davalara sosyal savcılarının ve savunucularının katılabilmeleridir. Adliyenin demokratik esasları geliştirilip mükemmelleştirilecektir.

Komünizmi kurmakta olan cemiyette, hukuku bozma olaylarına ve suç işlemeye yer olmamalıdır. Fakat suç belirtileri mevcut oldukça, cemiyet için tehlikeli suçlar işliyen, sosyalist cemiyetin kaidelerini ihlâl eden, dürüst çalışıp yaşınmağa yanaşmak istemiyen insanlara karşı kesin ceza tedbirleri alınmalıdır. Esas dikkat, suçları ölemeğe doğru yöneltilmelidir.

Emekçilerin maddî güvenlerinin artmasıyla, kültür seviyelerinin ve şuurlarının yükselmesiyle, suçların kökünden kazınması ve nihayet ağır ceza tedbirlerinin sosyal tesir ve terbiye tedbirleri ile değiştirilmesi için gerekli bütün şartlar yaratılmaktadır. Emek kaçkınları da, sosyalizm şartlarında faydalı işe dönebilir.

Bütün devlet ve sosyal teşkilâtlar sistemi, emekçileri, ödevlerini gönüllü ve şuurlu olarak yapma ruluunda terbiye etmekte, hak ve ödevleri komünizm cemiyetinin tek normlarında organik şekilde birleşmeğe doğru götürmektedir.

2. Sosyal teşkilâtların rolünün ilerde de artırılması.

Devlet ve komünizm.

Geniş komünizm kuruculuğu devresinde sosyal teşkilâtların rolü artmaktadır. Özellikle, idarecilik okulu, iktisadiyatı yönetme okulu, komünizm okulu olarak Meslek Birliklerinin önemi büyükmektedir. Parti, daimî istihsal müşaverelelerini, müesseselerdeki çalışmaların iyileştirilmesine ve istihsalin kontrolüne hizmet eden gittikçe daha etkili organlar haline getirmek suretiyle, işletme yönetmenliğindeki faaliyetlerini artırmaları yolunda Meslek Birliklerine yardım edecektir.

Meslek Birliklerinin ödevleri şunlardır:

— Kitlelerin komünist şuurunun artırılmasına daimî surette katkı göstermek, komünist emeği yarışlarının teşkilâtçıları olmak, devlet ve cemiyet işlerini idare alışkanlıklarını benimsemeleri için emekçilere yardım etmek, emek ve tüketim ölçüsünün kontrolüne aktif olarak katılmak.

— İşçileri ve memurları, teknik bakımdan durmadan ilerleme, emek verimliliğini ilerde de artırma, devlet plân ve ödevlerini tamamen ve fazlasıyla yerine getirme savaşına katmak suretiyle onların aktifliğini geliştirmek.

– İşçilerin ve memurların ihtisas seviyelerinin yükselmesi, çalışma ve geçim şartlarının iyileşmesi için daimi gayretler sarfetmek.

– Mesken ve kültür-yaşayış kuruculuğu plânlarının yerine getirilmesine, sosyal yemekhanelerin ve ticaretin, sosyal sigortaların ve sanatoryum-kurort dâvasının iyileştirilmesine yardımcı olmak.

– Sosyal tüketim fonlarından istifade üzerinde, emekçilere hizmetle bağlı bütün müessese ve dairelerin çalışmaları üzerinde kontrol sağlamak.

– Emekçilere kültürel hizmet işlerini ve onları dinlendirme şartlarını iyileştirmek, beden eğitimi ve sporu geliştirmek . . .

Gençliği komünizm ruhunda terbiye, yeni cemiyetin kuruculuğuna pratik surette celbetme, komünizmde yaşayacak, çalışacak ve sosyal işleri idare edecek olan her bakımdan gelişmiş bir nesil yetiştirme işinde Partiye yardım eden bir sosyal amatör gençlik teşkilâtı olarak *Komünist Gençlik Birliğinin* (Komsomol) rolü irtacaktır. Parti gençliğe, Sovyet halkının komünizm uğrunda savaşıda yapıcı ve yaratıcı bir kuvvet olarak bakmaktadır.

Komsomol, hayatın bütün alanlarında çok daha büyük teşebbüs göstermek ve önyak olmak, gençliğin aktifliğini ve emek kahramanlığını alevlendirmekle ödevlidir. Gençliği vatana, halka, Komünist Partisine ve komünizm dâvasına sonsuz sadakat ruhunda terbiye etmek, gençlerde cemiyetin refahına çalışmağa, her çeşit güçlükleri yenmeğe daima hazır olma imanı yaratmak, genç kız ve erkeklerin genel tahsil, teknik bilgi seviyesini yükseltmek Komsomol teşkilâtlarının çalışmalarında baş yeri almalıdır. Gençliği sosyalist vatani savunmağa hazırlamak, her türlü düşmanın hücumuna kesinlikle karşıkoyma kabiliyetinde fedakâr yurtseverler olarak yetiştirmek Komsomolun kutsal ödevidir. Komsomol, gençliği, komünist moralinin prensip ve normlarına sıkı sıkıya riayet ruhunda terbiye eder. Komsomol, okullarda ve piyoner teşkilâtındaki çalışmalarıyla, gürbüz, emeksever, beden ve ahlâk bakımından sağlam bir nesil yetiştirilmesine aktif şekilde katılmakla ödevlidir.

Kitleleri komünizm kuruculuğuna çekmenin şekillerinden biri olarak, komünist terbiyesi ve cemiyetin kendi kendini idaresi okulu olarak *kooperatifin*, yani kolhozların, tüketim, mesken-yapı

kooperatiflerinin ve diğerk kooperatif teşkilâtlarının önemi ırtırılacaktır.

Emekçilerin diğerk sosyal birlikleri, yani ilim, ilim-teknik ve ilim-eğitim cemiyetleri, rasyonalizatör ve mücütler teşkilâtları, edebiyat, güzel sanatlar, gazetecilik alanında çalışan işçilerin birlikleri, kültür-eğitim ve spor cemiyetleri de gelişecektir.

Parti, emek yarılarının etrafında geliştirilmesini ve komünist emek şekillerinin teşvikini, komünizm kuruculuğunda emekçilerin aktifliğinin gittikçe artırılmasını, kitlelerin maddi-yaşayış şartlarına iyileştirilmesi ve onların artmakta olan mânevi ihtiyaçlarının karşılanması için gayretler gösterilmesini sosyal teşkilâtların en önemli ödevi saymaktadır. Kültür ve sağlık dairelerinin ve sosyal sigortanın idaresine sosyal teşkilâtların katılış payı genişletilmeli, şimdi devletçe yönetilen temâşa ocaklarının, kulüplerin, kütüphane ve diğerk kültür-eğitim dairelerinin idaresi yakın yıllarda onlara devredilmeli; sosyal düzevin kuvvetlendirilmesi yolunda onların faaliyeti, hele halk birlikleri ile yoldaş mahkemelerinin çalışmaları genişletilmelidir.

Parti, sosyal teşkilâtların öz faaliyetini geliştirmek maksadiyle, onların idare makinesindeki ücretli kadroların aşağıdan yukarı doğru ilerde de azaltılmasını, her sosyal organ kadrosunun yarısına yakınının yeni seçimlerde değişmesini lüzumlu sayar. Sosyal teşkilâtlardaki yönetici işçilerin, bir kaide olarak, arka arkaya iki devreden fazla seçilmemelerine maksada uygun olacağı kabul edilmelidir.

Sosyalist devlet şeklinin gelişmesi, bu şeklin tedricen *toplumun komünistçe kendi kendini idaresi* halini almasını sağlıyacaktır. Bu idare şeklinde; sovyetler, meslek birlikleri, kooperatifler ve emekçilerin diğerk kitle teşkilâtları birleşeceklerdir. Bu oluşma, sosyal işlerin idaresine cemiyetin bütün üyelerinin aktif surette katılmasını sağlıyan demokrasinin bundan böyle de gelişmesi demek olacaktır. İktisadi ve kültürel idarede devletin şimdiki fonksiyonlarının benzeri olacak olan sosyal fonksiyonlar cemiyetin gelişmesine uygun olarak şekil değiştirip mükemmelleşerek komünizmde de muhafaza olunacaklardır. Fakat bu fonksiyonların gerçekleştirilmesi işinin karakteri ve usulleri, sosyalizmdekiyle kıyasla, daha başka olacaktır. Şimdi devlet elindeki plânlaştırma ve hesap verme organları, iktisadiyatı yönetme ve kültürü geliştirme organlarını siyasî karakterlerini kaybedecek ve

cemiyetin kendi kendini idare organları olacaklardır. Komünizm cemiyeti, çalışan insanların yüksek teşkilâtlı topluluğu olacaktır. Komünizm cemiyetinin tek ve herkesçe kabul edilen kaideleri yaratılacaktır. Bu kaidelere riayet edilmesi, bütün insanlar için mânevi ihtiyaç ve alışkanlık olacaktır.

Tarihi gelişme, devleti kaçınılmaz olarak ölüp gitmeye doğru götürmektedir. Devletin tamamiyle ölüp gitmesi için, gelişmiş komünist cemiyetinin kurulması gibi iç şartların, sosyalizmin milletlerarası alanda zaferi ve kuvvetlenmesi gibi dış şartların yaratılması lâzımdır.

3. Sovyetler Birliği silâhlı kuvvetlerinin ve savunma gücünün sağlamlaştırılması

Sovyetler Birliği Komünist Partisi, bütün Sovyet halkının yekvücut desteğine dayanarak, sosyalizmin kazançlarını, bütün dünyada barış dâvasını sarsılmaz bir azimle koruyor, savunuyor. insanlığın saldırganlık harblerinden tamamiyle kurtarılması uğrunda yorulmaksızın savaşıyor. Değişik sosyal düzenli devletlerin barış içinde yanyana yaşaması hakkındaki Lenin prensibi Sovyet devleti dış siyasetinin baş prensibiydi ve baş prensibi olarak kalmaktadır.

Sovyetler Birliği, sıkı bir milletlerarası kontrol altında genel ve tam silâhsızlanmaya dair yaptığı tekliflerin gerçekleştirilmesi için ısrarla savaşıyor. Fakat emperyalist devletler, bu teklifleri kabul etmekten inatla kaçıyor, silâhlı kuvvetlerini hızla artırıyorlar. Onlar, dünya sosyalist sisteminin varlığını çekemiyor, Sovyetler Birliği ile diğer sosyalist devletleri harb vasıtasıyla yoketme amacı güden çılgınca plânlarını açıkça ilân ediyorlar. Bu olay, Komünist Partisini, SSCB silâhlı kuvvetlerini, devlet emniyet organlarını ve bütün halklarını, barış düşmanlarının saldırganlık tertiplerine karşı asla zayıflamaz bir uyanıklık göstermekle ve daima barış içinde çalışma nöbetinde durmakla, yurtlarını silâhla savunmağa her an hazır bulunmakla ödevlendirmektedir.

Parti, emperyalizm var oldukça, saldırganlık harbleri tehlikesi de var olacağını gözönünde tutmaktadır. SBKP, sosyalist vatanın müdafaasına, SSCB-nin savunması ve Sovyet silâhlı kuvvetleri gücünün sağlamlaştırılmasına partinin ve bütün Sovyet halkının kutsal borcu. sosyalist devletin son derece önemli bir fonksiyonu

göziyle bakmaktadır. Sovyetler Birliği, diğer sosyalist memleketlerle birlikte, bütün sosyalist cephenin sapa sağlam müdafaasını ve güvenliğini sağlama işini kendisi için enternasyonal bir ödev bilmektedir.

Sovyetler Birliği, iç şartları bakımından, orduya muhtaç değildir. Fakat emperyalist cepheden türeyen harb tehlikesi var oldukça, tam ve genel silâhsızlanmaya ulaşılmadıkça, SBKP, Sovyet devletinin savunma gücünü, onun silâhlı kuvvetlerinin savaşa hazır oluşunu, Sovyet yurduna saldırma cesaretini gösterecek her düşmanı kesin ve tüm olarak ezebilecek bir seviyede tutulmasını lüzumlu saymaktadır. Sovyet devleti, silâhlı kuvvetlerinin güçlü olmasına, yurdun müdafaası için atom ve termönükleer silâhlar, türlü menzilli roketler gibi en modern vasıtalara malik bulunmasına, her çeşit savaş tekniğini ve silâhları gerekli seviyede tutmasına kaygı gösterecektir.

Parti, komünistleri, bütün Sovyet insanlarını sosyalist vatanın müdafaasına her an hazır olmak, öz ordusuna sevgi beslemek ruhunda terbiye etmektedir. Parti, gönüllü kitle savunma teşkilâtları faaliyetinin daha da gelişmesine her bakımdan yardım gösterecektir. Vatani savunma, Sovyet silâhlı kuvvetlerinde hizmet görmek, Sovyet vatandaşının yüksek ve şerefli bir ödevidir.

SBKP, Sovyet silâhlı kuvvetlerinin iyi teşkilâtlanmış ve ahenkle çalışan bir organizm olması, yüksek teşkilâtlı ve disiplinli bulunması, kendilerine parti, hükümet ve halk tarafından verilen ödevleri örnek bir şekilde yerine getirmesi, emperyalist saldırganlara karşı ezici bir mukavemet göstermeğe her an hazır olması için her şeyi yapmaktadır. Sovyet silâhlı kuvvetlerinin teşkilâtında tek elden kumanda en önemli prensiptir.

Parti, Sovyet halkının en iyi temsilcilerinden teşekkül eden ordu ile donananın komünizm dâvasına fedakârcane sadık komutan, siyasî ve teknik kadrolarını yetiştirmek için yorulmaksızın çalışacaktır. Parti, komutan kadrosunun Marksist-Leninist teoriyi azim ve sebatla öğrenip benimsemesini, yüksek bir askeri-teknik hazırlığa sahip olmasını, çağdaş savaş nazariye ve pratiğinin bütün taleplerine cevap vermesini, askeri disiplini sağlamlaştırmasını gerekli saymaktadır. Bütün Sovyet askerleri, halkına, komünizm dâvasına hudutsuz bir sadakat ruhunda terbiye edilmeli, sosyalist yurdu savunma uğrunda bütün kuvvet-

lerini harcamaya ve gerekirse canlarını da vermeğe hazır olmalıdırlar.

Silâhlı kuvvetlerin Komünist Partisi tarafından yönetilmesi, orduda ve donanmada parti teşkilâtlarının rol ve etkisinin kuvvetlendirilmesi askeri kuruculuğun ana temelidir. Parti, ordunun, hava kuvvetleri ve donanmanın bütün hayatı ve faaliyeti üzerindeki teşkilâtlandırıcı ve yön verici etkisini arttırmak, silâhlı kuvvetlerin personel kadrosunu Komünist Partisi ile Sovyet hükümeti etrafında sınıksız birleştirmek, ordu ile halk arasındaki birliği sağlamlaştırmak, askerleri yiğitlik, yılmuzluk, kahramanlık ve sosyalist memleketler ordularıyla savaşçı işbirliği ruhunda, kurulmakta olan komünizmi, Sovyetler ülkesini her an savunmaya hazır bulunma ruhunda terbiye etmek işi üzerinde asla zayıflamaz bir dikkatle durmaktadır.

IV. PARTİNİN MİLLİ MÜNASEBETLER ALANINDAKİ ÖDEVLERİ

Sosyalizm şartlarında milletler sereserpe gelişir, egemenlikler kuvvetlenir. Milletlerin gelişmesi, kapitalizmdeki gibi, millî setleri, millî düşmanlığı ve egoizmi kuvvetlendirmek yoluyla değil, onların birbirlerine yaklaşmaları, kardeşçe yardımlaşma ve dostlukları vasıtasıyla gerçekleşir. Yeni sanayi merkezlerinin doğması, tabiat zenginliklerinin bulunup işlenmesi, ham toprakların sürülmesi ve her türlü ulaştırmanın geliştirilmesi ahaliain hareket kabiliyetini kuvvetlendirmekte, Sovyetler Birliği halklarının karşılıklı tenasatının genişlemesine yardım etmektedir. Sovyet Cumhuriyetlerinde birçok milletlere mensup insanlar bir arada yaşar ve dostça çalışırlar. SSCB çerçevesi içinde Birlik Cumhuriyetleri arasındaki sınırlar önceki önemlerini gittikçe daha fazla kaybetmektedir, çünkü bütün milletler eşit haklıdır, hayatları tek sosyalist temel üzerine kurulmuştur, her halkın maddî ve mânevi menfaatleri aynı derecede tatmin edilir, hepsini de müşterek hayatî menfaatler bir aile halinde birleştirmiştir ve müşterek gayeye, yani komünizme doğru hep birlikte yürümektedirler.

Çeşitli milletlere mensup Sovyet insanlarında, mânevi çehrenin yeni tip sosyal münasebetlerden doğan ve SSCB halklarının en iyi gelenekleriyle yoğrulan müşterek çizgileri yaratılmıştır.

Geniş komünizm kuruculuğu, SSCB-de millî münasebetlerin gelişmesinde yeni bir safha teşkil etmektedir. Bu safha, milletlerin birbirine daha da yaklaşması ve aralarında tam birliğe ulaşmasıyla karakterize edilir. Komünizmin maddî-teknik temelini kurmak, Sovyet halklarının daha sıkı birleşmesi sonucuna doğru götürmektedir. Milletler arasında maddî ve mânevî zenginlikler mübadelesi gittikçe daha büyük hız almakta, her cumhuriyetin komünizm kuruculuğu genel dâvasındaki payı artmaktadır. Sınıflar arasındaki sınırların silinmesi ve komünist toplun münasebetlerinin gelişmesi, milletlerin sosyal hemeinsliğini kuvvetlendirmekte, kültürün, ahlâkın ve yaşayışın müşterek komünist vasıflarının gelişmesine, aralarındaki karşılıklı güven ve dostluğun daha da sağlamlaşmasına yardım etmektedir.

SSCB-de komünizmin zaferiyle milletler birbirlerine daha fazla yaklaşacak, milletlerin ekonomik ve ideolojik birliği sağlamlaşacak, mânevî çehrelerinin müşterek komünist vasıfları gelişecektir. Fakat millî farkların, özellikle dil farklarının silinmesi seyri, sınıf sınırlarının silinmesi seyrinden bir hayli uzun sürer.

Parti, komünizm kuruculuğu seyrinde milletlerin karşılıklı münasebetlerinden doğan bütün meseleleri proleter enternasyonalizmi görüşüyle ve Lenin millî siyasetinin hiç sapmaksızın yürütülmesine dayanarak çözmektedir. Parti millî özelliklerin ne küçümsenmesine, ne de şişirilmesine müsaade eder.

Parti millî münasebetler alanında şu ödevleri teşbit etmektedir:

a) *Bütün Sovyet millet ve milliyetlerinin* ekonomi ve kültürünü, aralarında gittikçe daha sıkı kardeşçe işbirliği ve yardımlaşmayı, hayatın bütün alanlarında sınıksız birleşmelerini ve birbirine yaklaşımlarını sağlayarak, SSC Birliğinin etraflı surette sağlamlaşmasına, SSCB halklarının millî devlet şekillerinden tamamıyla faydalanıp bunların mükemmelleştirilmesine ulaşarak geliştirmeğe devam etmek.

b) Ekonomik alanda Sovyet Cumhuriyetleri iktisadiyatının etraflı surette gelişmesi hattını ilerde de takip etmek; istihsalın rasyonel şekilde bölgeleştirilmesini ve tabii zenginliklerin plânlı olarak işlenmesini sağlamak, cumhuriyetlerin emek çabalarını birleştirip ahenkleştirmek ve bütün devletin menfaatleriyle her Sovyet Cumhuriyetinin menfaatlerini doğru dürüst bağdaştırmak suretiyle cumhuriyetler arasında sosyalist işbölümünü tekemmül ettirmek . . . Ekonomiyi yönetmede Birlik Cumhuriyetleri hakla-

rının genişletilmesinin büyük mûsbet neticeler verdiği, komünizmin maddî-tekniik temelini yaratmanın Sovyet Cumhuriyetleri arasında karşılıklı bağların ve yardımlaşmanın daha da kuvvetlendirilmesini gerektireceği gözönünde bulundurularak, böyle tedbirler gelecekte de alınabilir. Milletler arasında karşılıklı temaslar ne kadar sıkı olur ve genel halk ödevleri ne derece daha iyi anlaşılırsa, mahallilik ve milli egoizm belirtileri o kadar daha büyük başarıyla yenilebilir.

Komünizm kuruculuğu meselelerini başarıyla çözmek ve belli bölgelerde iktisadî faaliyetini ahenkleştirmek için, eumhuriyetlerarası iktisadî organlar (bilhassa sulama, elektrik enerjisi sistemleri halkaları meydana getirilmesi, ulaştırma v. s. gibi meselelerde) kurulabilir.

Parti, bütün millet ve milliyetlerin menfaatlerini tamamiyle gözönünde tutarak onlar arasında gerçek eşitlik sağlama siyasetini bundan sonra da yürütecek, memleketin daha hızla gelişmeye muhtaç bölgeleri üzerinde özel bir dikkatle duracaktır. Komünizm kuruculuğu seyriinde artmakta olan nimetlerin bütün milletler ve milliyetler arasında adalet gözeterek taksim edilmesi lâzımdır.

c) SSCB halklarının sosyalist kültürünün bundan sonra da etraflı surette gelişmesini sağlamağa çalışılmalıdır. Komünizm kuruculuğunun geniş hamlesi ve komünizm idolojisinin yeni zaferleri, SSCB halklarının muhteva bakımından sosyalist, şekil bakımından milli kültürünü zenginleştirmektedir. Milletlerin ve milliyetlerin fikri birliği, kültürleri arasındaki yakınlaşma kuvvetleniyor. Sosyalist milletlerin tarihî gelişme tecrübesi, milli şekillerin kaskatı donup kalmadığını, değişip mükemmelleştiklerini, yeni hayat şartlarına aykırı olan bütün eskimiş şeylerden kurtularak birbirlerine yakınlaştıklarını gösteriyor. Bütün Sovyet milletleri için müşterek olan enternasyonal kültür gelişiyor. Her milletin kültür hazinesi, enternasyonal karakter kazanan eserlerle gittikçe daha fazla zenginleşiyor.

Parti, SSCB halklarının kültürlerinde sosyalist muhtevanın gelişmesine kesin bir önem vererek, bu kültürlerin karşılıklı olarak daha da zenginleşip yakınlaşmasına, onların enternasyonal temelinin kuvvetlenmesine ve böylece komünist cemiyetin bütün insanlık için tek müstakbel kültürünün şekillenmesine yardım edecektir. Parti, her halkın ilerici geleneklerini destekleyip, bunları bütün Sovyet insanların mnh haline getirmekle, komün-

nizm kurucularının bütün milletler için müşterek olan yeni inkılâpçı geleneklerini etraflı surette geliştirecektir.

ç) Şu veya lın dilin kullanılmasında hiçbir imtiyaz, sınırlama ve zorunluğa meydan verilmeksizin, bütün SSCB vatandaşlarına istedikleri dilde konuşmak, çocuklarını terbiye etmek ve okutmakta tam serbestlik verilmesi ve SSCB halkları dillerinin serbestçe gelişmesi ilerde de sağlanmalıdır.

Halkların kardeşçe dostluğu ve karşılıklı güveni şartları içinde millî diller eşit hıkklık ve karşılıklı zenginleşme esasında gelişmektedir.

Ana dille yanyana, Rus dilinin degönüllü olarak öğrenilmesi seyri hayatımızda yürürlüktedir. Bunun müspet önemi vardır, zira her millet ve milliyetin karşılıklı teerübe alış verişine, SSCB-nin bütün diğer halklarının kültürel başarılarından ve dünya kültüründen faydalanmasına yardım eder. Rusça gerçekten bütün SSCB halklarının karşılıklı anlaşma ve işbirliği için müşterek dil olmuştur.

d) Millî münasebetler alanında enternasyona izm prensipleri bundan sonra da devamlı olarak uygulanmalı; sosyalizmin en büyük kazançlarından biri olan halkların dostluğu kuvvetlendirilmeli; her türlü milliyetçilik ve şovinizm belirtileriyle kahntılarına karşı, millî dar görüşlülük ve üstünlük meyillerine, geçmiş i idealleştirmeye ve halkların tarihlorindeki sosyal zıddiyetleri örtbas etmeye karşı, komünizmin kuruculuğuna engel olan eskimiş âdet ve ahlak kaidelerine karşı uzlaşmaz bir savaşıyürü tülmelidir. Komünizmin kuruculuğu ölçülerinin gittikçe genişlemesi milletler arasında her zaman kadro alış verişini gerektirir. Sovyet Cumhu riyetlerinde, çeşitli milliyetlerden işçilerin terbiyesinde ve çalıştırılmasında, hangi şekilde olursa olsun, millî ayrımcılık gözetme belirtilerine asla müsaade edilmemelidir. Milliyetçilik belirtilerinin ortadan kaldırılması, bütün SSCB millet ve milliyetlerinin menfaatlerine uygundur. Her Sovyet cumhuriyeti, ancak SSCB kardeş sosyalist milletlerinin büyük ailesinde daha da ilerleyip sağlamlaşabilir.

V. PARTİNİN İDEOLOJİ, EĞİTİM, ÖĞRETİM, İLİM VE KÜLTÜR ALANINDAKİ ÖDEVLERİ

Sovyet cemiyeti, kitlelere sosyalist terbiye vermede, aktif sosyalizm kurucularını yoğurup yetiştirmede büyük başarılar ulaştı. Fakat sosyalist düzenin zaferinden sonra da, insanların

şuurunda ve tutumlarında kapitalizmden kalan ve cemiyetin ileriye doğru hareketini köstekliyen kalıntılar yaşamaktadır.

Komünizmin zaferi uğrundaki savaşta ideolojik çalışma gittikçe daha kuvvetli bir faktör olmaktadır. Cemiyet üyelerinin şuur seviyesi ne kadar yüksek olursa, komünizmin maddî-teknik temelini yaratılmasında, komünist emek şekillerinin ve insanlar arasında yeni münasebetlerin gelişmesinde onların yaratıcı faaliyeti o kadar daha dolgun ve daha geniş olarak artar ve bundan ötürü de komünizm kuruculuğu ödevleri o derece daha hızla ve başarıyla çözümlenir.

Parti, bütün emekçileri yüksek ülkücülük ve komünizme sadakat, emeğe ve sosyal işleme komünistçe yaklaşma ruhunda terbiye etmeyi, burjuva görüşleri ve ahlâki kalıntılarını büsbütün yoketmeyi, şahsiyeti etraflı ve ahenkli olarak geliştirmeyi, gerçek bir mânevi kültür zenginliği yaratmayı içinde bulunduğumuz devrede ideolojik çalışmalarda başlıca ödev saymaktadır. Parti, yetişmekte olan neslin terbiyesine özellikle önem vermektedir.

Yeni insan, komünizm kuruculuğuna aktif olarak katılma seyrinde, ekonomik ve sosyal hayatta komünist prensiplerinin geliştirilmesi seyrinde yoğrulup yetişir. Yeni insan, Partinin, devletin ve sosyal teşkilâtların eğitim çalışmaları sisteminin etkisi altında yetişir. Bu çalışmalarda basın, sinema, radyo ve televizyon önemli bir rol oynar. Sosyal kuruluşun komünist şekillerinin yaratılması boyunca, komünist ülkeleri insanların münasebetlerinde, çalışmalarında, hayatında gittikçe daha sağlam, daha dayanıklı kökler salıp yerleşecek ve komünizmin nimetlerinden akıllıca faydalanma kabiliyetleri gelişecektir. Cemiyet üyelerinin plânlı şekilde teşkilâtlendirilmiş müşterek emeği, devlet ve cemiyet işlerinin idaresine her günkü iştirakleri, yoldaşça işbirliği ve yardımlaşmalarda komünist münasebetlerin gelişmesi insanların şuurunun kolektivism, emekseverlik ve insanseverlik ruhunda yeniden yoğrulması sonucunu verir.

Emekçilerin komünist şuurunun yükselmesi, işçilerin, kolhozcuların ve aydınların fikri-siyasi bakımdan gittikçe daha da sıkı birleşmelerine, yavaş yavaş komünizm cemiyetinin tek emekçiler kolektifi haline gelmelerine yardım etmektedir.

Parti şu ödevleri tesbit ediyor:

1. Komünist şuuru terbiyesi alanında

a) *İlmi dünya görüşünün teşekkülü.* Sosyalizm ve komünizm kuruculuğu şartlarında, kendiliğinden gelme ekonomik gelişme, yerini, istihsalin ve bütün cemiyet hayatının şuurlu surette organize edilmesine bırakır. Teori her günlük hayatta pratik uygulama halini alır. Bu devrede, Sovyet toplumunun bütün emekçilerinde, felsefi, ekonomik ve sosyal-politik görüşlerin tam ve ahenkli sistemi olan Marksizm-Leninizme dayanan ilmi bir dünya görüşü teşekkül etmesini sağlamak birinci derecede önem kazanır. Parti, bütün halkı ilmi komünizm ruhunda terbiye etmeyi kendisine ödev edinmekte, emekçilerin Marksist-Leninist fikirleri öğrenip benimsemeleri, dünya gelişmesinin seyrini ve perspektiflerini derinden derine anlamaları, gerek memleketin içinde, gerekse milletlerarası alanda olayları iyi kavrayıp doğru yönü bulmaları, hayatı şuurlu olarak komünistçe kurmaları için çalışmaktadır. Her insanın tutumunda, her kolektifin ve teşkilâtın çalışmalarında komünizm fikirleri komünistçe işlerle organik surette ahenkleştirilmelidir.

Hayatın ortaya koyduğu yeni problemlerin teorik olarak işlenmesi ve vaktinde pratik olarak çözülmesi, cemiyetin komünizme doğru başarıyla yürümesi için zaruri şarttır. Teori bundan sonra da pratiğin yolunu aydınlatmalı, başarılı komünizm kuruculuğunu köstekliyen engellerin meydana çıkarılıp bertaraf edilmesine yardım etmelidir. Parti, Sovyet cemiyetinin hayatındaki yeni olayları, dünya inkılâpçı işçi ve kurtuluş hareketinin tecrübelerini öğrenip umumileştirme temeli üzerinde Marksist-Leninist teoriyi ilerde de geliştirmeyi, teori ile komünizm kuruculuğu pratiğini yaratıcı olarak birleştirmeyi kendisi için çok önemli bir ödev saymaktadır.

b) *Emek terbiyesi.* Parti, cemiyetin bütün üyelerinde emeğe komünistçe yaklaşma münasebetlerini geliştirmeyi terbiyecilik çalışmalarının esası sayar. Cemiyetin faydasına çalışmak her insanın şeref borcudur. Cemiyete faydalı olan her emek, kol emeği de, kafa emeği de, hürmet ve saygıya değer. Bütün emekçileri, en iyi emek misalleri ve sosyal işleme yönetiminin en iyi örneklerinin yardımıyla terbiye etmek lâzımdır.

İnsanların yaşayıp gelişmesi için gerekli olan şeylerin hepsi emekle yaratılır. Bunun için de, her insan, kendi hayatı, faaliyeti ve toplumun refahı için gerekli olan vasıtaların yaratılması işine

katılmalıdır. Çalışmalara katılmadan cemiyetin her hangi bir nimetinden faydalanan insan parazittir ve başkalarının sırtından yaşıyor demektir.

Komünizm cemiyetinde insan çalışmamazlık edemez. Onun çalışmamasına ne kendi şuru, ne de kamu oyu müsaade edecektir. Kabiliyetlerine göre çalışmak, cemiyetin bütün üyeleri için alışkanlık, birinei dereceli hayatı ihtiyaç olacaktır.

c) *Komünist ahlâkının kökleşmesi.* Komünizme geçiş seyrinde, cemiyet hayatında ahlâk prensiplerinin rolü gittikçe daha çok artar, mânevi faktörün etki alanı genişler ve buna uygun olarak insanlar arasında karşılıklı münasebetleri idare yoluyla düzenlemenin önemi azalır. Parti, komünist toplumunun esas ahlâk kaidelerinin sağlamlaşmasını ve gelişmesini sağlayan şuurlu disiplinlinin bütün şekillerini teşvik eder.

Komünistler, sömürücülerin sınıf ahlâkını reddeder; eski dünyanın bozuk egoist ahlâk ve görüşlerinin karşısına, en âdil ve en asil ahlâk olan, bütün emekçi insanlığın menfaatlerini ve ideallerini ifade eden komünist ahlâkını koyarlar. Sömürücülerin hâkim oldukları devirde tahrif edilen veya hayasızca çiğnenen basit ahlâk ve adalet normlarını, komünizm, gerek ayrı insanlar arasında, gerekse halklar arasındaki münasebetlerde sarsılmaz hayatî kaideler haline getirir. Komünist ahlâkı, sosyal ezgiye ve ahlâk bozukluklarına karşı yüzyıllardır yürütülen savaşta halk kitleleri tarafından yaratılan, geliştirilen ve bütün insanlar için müşterek olan esas ahlâk normlarını içine almaktadır. İşçi sınıfının inkılâpçı ahlâkı, cemiyetin mânevi gelişmesinde gayet büyük önem taşır. Komünist ahlâkı sosyalizm ve komünizm kuruculuğu seyrinde yeni prensiplerle, yeni muhteva ile zenginleşmektedir.

Partiye göre, *komünizm kurucusunun moral kodeksi* aşağıda sıralanan ahlâk prensiplerini içine almaktadır:

- Komünizm dâvasına sadakat, sosyalist vatana, sosyalizm memleketlerine sevgi.
- Cemiyetin refahı için dürüstlikle çalışmak: Çalışmayan yemez.
- Sosyal zenginliğin koruuup artırılmasına herkesin gayret etmesi.
- Cemiyete hizmet ödevini derinden derine idrak etmek, sosyal menfaatlerin bozulmasına göz yummamak.

— Kolektivizm ve yoldaşça yardımlaşma: Birimiz hepimiz için, hepimiz birimiz için.

— İnsanlar arasında hümanist münasebetler ve karşılıklı saygı: İnsan insanın dostu, yoldaşı ve kardeşidir.

— Namusluluk ve doğruluk, mânevi temizlik, sosyal ve şahsi hayatta sadelik ve alçakgönüllülük.

— Ailede karşılıklı saygı, çocukların terbiyesine kaygı.

— Haksızlığa, hazıryiyiciliğe, namussuzluğa, mevki düşkünlüğü ve çıkarıcılığa karşı amansızlık.

— SSCB nin bütün halkları arasında dostluk ve kardeşlik. Millî ve ırkçı nefret belirtilerine göz yummamak.

— Komünizmin, barış davasının ve halkların hürriyetinin düşmanlarıyla uzlaşmazlık.

— Bütün memleketlerin emekçileriyle, bütün halklarla kardeşçe dayanışma.

c) *Proleter enternasyonalizmi ve sosyalist vatanseverliğin geliştirilmesi.* Parti, Sovyet insanlarını proleter enternasyonalizmi ruhunda yorulmaksızın terbiye edecek, emekçilerin milletlerarası dayanışmasının kuvvetlenmesine her bakımdan yardım gösterecektir. Parti, Sovyet halkının anayurt sevgisini kuvvetlendirirken, sosyalizmin dünya sisteminin meydana gelmesiyle sosyalist cemiyeti vatandaşlarının yurtseverliğinin, kendi vatanlarına, bütün sosyalist memleketler topluluğuna sadakat ve candan bağlılıkta tecessüm etmekte olduğunu gözönünde tutmaktadır. Bütün memleketlerin işçi sınıfı ve emekçileriyle proleter dayanışması, sosyalist vatanseverliğin ve sosyalist enternasyonalizminin organik bir parçasıdır. Parti, gerici bir ideoloji olan burjuva milliyetçiliğine, ırkçılığa ve kozmopolitizm karşı bundan sonra da azimle savaacaktır.

d) *İnsan kişiliğinin etraflı ve ahenkli surette geliştirilmesi.* Komünizme geçiş devresinde ruh zenginliğini, ahlâki temizliği ve fiziki mükemmelliği kendisinde ahenkle bağdaştıran yeni insanı yetiştirme imkânları artmaktadır.

Şahsiyetin her bakımdan gelişme şartları, tarihi sosyal başarılar sayesinde, yani sömürülmekten, işsizlik ve sefaletten, cins, menşe, milliyet ve ırk alâmetlerine göre ayrılık-gayrılık görmekten kurtulma sayesinde yaratılmıştır. Yaratıcı çalışma ve öğrenim için cemiyetin her üyesine eşit imkânlar verilmiştir. Toplum ve aile hayatında insanlar arasında vağruluk ve eşit-

sizlik münasebetleri yokolup gidiyor. Cemiyet her vatandaşın kişisel haysiyetini koruyor. Her insana, cemiyetin menfaatleri gözönünde bulundurularak, istediği mesleği ve ihtisası serbestçe seçmesi için eşit imkânlar veriliyor. Maddî istihsale sarfolunan vakit azaldıkça, istihsal, ilim, teknik, edebiyat ve güzel sanatlar alanında zekâ, kabiliyet ve istidatların gelişmesi imkânları genişliyor. İnsanların serbest zamanları gittikçe daha büyük ölçüde sosyal işlere, kültürel temaslara, akli ve bedeni gelişmeye, ilmi-teknik ve sanat yaratıcılığına ayrılacaktır. Beden eğitimi ve spor, insanların hayatına iyice yerleşecektir.

e) *İnsanların şuurunda ve tutumundaki kapitalizm kalıntılarının ortadan kaldırılması.* Parti, burjuva ideolojisi ve nhlâkı belirtilerine karşı, özel mülkiyetçilik psikolojisi, hurafe ve kör inanç kalıntlarına karşı savaşa komünist terbiyesi çalışmalarının bölünmez bir parçası göziyle bakar.

Toplum hayatı, kamu oyu etkisi, tenkidin ve kendi kendini tenkidin gelişmesi, geçmişin kalıntlarına, ferdiyetçilik ve egoizm belirtilerine karşı savaşta büyük rol oynamaktadır. Cemiyete aykırı davranışların yoldaşça ayıplanması, burjuva görüşleri, ahlâk kaideleri ve âdetleri belirtilerini ortadan kaldırmak yolunda yavaş yavaş başlıca vasıta halini alacaktır. Toplum hayatında ve kişisel hayatta, sosyal ödevin yerine getirilmesi de iyi örneğin kuvveti büyük terbiyevi önem kazanmaktadır.

Parti, insanları ilmi-materyalist dünya görüşü ruhunda terbiye etmek ve dindarların hislerine dokunmaksızın dinî taassubu ortadan kaldırmak için fikrî etki araçlarından istifade ediyor. Geçmişte tabiatın kendiliğinden gelme kuvvetleri ile sosyal ezginin insanlar üzerindeki baskısı, tabii ve sosyal olayların gerçek sebeplerini bilmemek yüzünden meydana gelmiş olan dinî inançların asılsızlığını sabırla izah etmek, sistemli ve geniş bir ilmi- ateist propaganda yürütmek lâzımdır. Bu aydınlatma işi, dünyanın manzarasını gittikçe daha dolgun surette açıklayıp gösteren, insanın tabiat üzerinde hâkimiyetini kuvvetlendiren ve dinin tabiatüstü kuvvetler hakkındaki hayali uydurmalarına yer bırakmayan çağdaş ilmin başarılarına dayanmalıdır.

f) *Burjuva ideolojisinin içyüzünün açıklanması.* Değişik sosyal düzenli devletlerin barış içinde yanyana yaşaması, ideolojik savaşın zayıflaması demek değildir. Komünist Partisi, kapitaliz-

min halk düşmanı, gerici içyüzünü ve kapitalist düzeni süslemek yolundaki çeşitli gayretleri bundan sonra da meydana çıkaracaktır.

Parti, devrini tüketmekte olan kapitalizm sistemi önünde sosyalizm ve komünizmin büyük üstünlüklerini sistemli surette propaganda edecektir.

Parti, gerici burjuva ideolojisinin karşısına komünizmin ilmi ideolojisini koymaktadır. İşçi sınıfının ve bütün emekçilerin esas menfaatlerini ifade eden komünizm ideolojisi, onlara herkesin müşterek mutluluğu adına mücadele etmeyi, çalışmayı ve yaşamayı öğretiyor. Komünizm ideolojisi en insansever ideolojidir. Bu ideolojinin idealleri, insanlar ve halklar arasında gerçek insanca karşılıklı münasebetleri kuvvetlendirmek, insanlığı yokedici harbler tehlikesinden kurtarmak, yeryüzünde genel barış ve bütün insanlar için hür ve mesut bir hayat sağlamaktır.

2. Halk eğitimi alanında

Komünizme geçiş, hem beden, hem de kafa emeğine gücü yeten, toplum ve devlet hayatının çeşitli alanlarında, ilim ve kültür alanında aktif faaliyet gösteren komünist şuurlu ve yüksek bilgili insanlar terbiye edilip yetiştirilmesini gerektirir.

Halk eğitimi sistemi, yetişmekte olan nesli okutma ve eğitme işinin hayatta, verimli emekle sımsıkı bağlanmasına, yaşlıların da, işihsal alanında çalışmakla beraber, şahsî kabiliyetlerine ve cemiyetin ihtiyaçlarına uygun olarak kendi öğrenimlerini devam ettirebilmelerine imkân verecek şekilde kurulmaktadır. Halk eğitiminin bu prensipler üzerinde kurulması, her bakımdan gelişmiş komünizm cemiyeti üyeleri yetiştirilmesine, en önemli sosyal problemlerden biri olan kafa emeği ile kol emeği arasındaki esaslı farkların giderilmesine yardım edecektir.

Öğretim ve eğitim alanında başlıca ödevler şunlardır:

a) *Herkes için mecburî orta öğretimin gerçekleştirilmesi.* İçinde bulunduğumuz on yılda bütün okul çağındaki çocuklar için on bir yıllık genel ve politeknik mecburî orta eğitim, gençlerin halk iktisadiyatında çalışan ve gerekli öğrenimi olmayan kısmı için de sekiz yıla eşit öğretim gerçekleştirilmeli; daha sonraki on yıl içinde ise, herkese tam orta öğretim imkânı sağlanmalıdır. Herkes için mecburî orta öğretim genel ve politeknik eğitimin gelişmesiyle güven altına alınır. Bu, aynı zamanda öğrencilerin cemi-

yet için faydalı emeğe güçleri ölçüsünde katılarak mesleki bakımdan hazırlanmaları suretiyle ve istihalden ayrılmaksızın orta öğretim imkânı veren akşam okullarını da içine alan her türlü genel öğretim okulları ağının önemli derecede genişletilmesiyle sağlanır.

Orta öğretim, ilimlerin esasları üstüne sağlam bilgi edinmeyi, komünist dünya görüşü prensiplerini benimsemeyi, cemiyetin ihtiyaçları ile öğrencilerin kabiliyet ve arzuları gözönünde bulundurularak ilim ve tekniğin yükseliş halindeki seviyesine göre bir emek ve politematik hazırlığını gerçekleştirmeyi, aynı zamanda yetişmekte olan sağlam neslin moral, estetik ve fizikî eğitimini sağlamalıdır.

İlim ve tekniğin coşkun gelişmesiyle ilgili olarak, meslekî — teknik öğretim ve istihsal eğitimi sistemini durmaksızın tekemmül ettirmek lâzımdır. Bundan maksat, istihsalde çalışanların ustalıklarını, onların toplum ve tabiat ilimleri alanındaki genel öğrenim seviyelerinin yükselmesiyle ve mühendislik — teknisyenlik, ziraat ilmi, tıp veya diğer ihtisas alanlarında bilgi edinmeleriyle ahenkleştirmektir.

b) *Okul öncesi ve okul çağındaki çocukların sosyal eğitimi.* Komünist halk eğitimi sistemi, çocukların sosyal eğitimine dayanır. Ailenin çocuklar üzerindeki eğitici tesiri, onların sosyal terbiyesiyle gittikçe daha organik surette bağdaştırılmalıdır.

Değişik tipte okul öncesi müesseseler ve yatılı yurtlar ağının genişletilmesiyle, ana ve babaların arzularına göre, okul öncesi ve okul çağındaki çocukların sosyal eğitimi hususunda emekçilerin ihtiyaçlarının tamamiyle giderilmesi sağlanacaktır. Yetişen neslin sosyal eğitimi konusunda, çocuklarda emeğe, bilgiye sevgi hisleri uyandırmak ve genç nesli komünist şuuru ve ahlâkı ruhunda yetiştirmekle ödevli olan okulun önemi artmaktadır. Bütün bu işlerde, halk öğretmenine, keza Komsomol ve piyoner teşkilâtlarına yüksek, şerefli ve sorumlu bir rol oynamak düşmektedir.

c) *Yetişen neslin yüksek seviyede öğretim ve eğitimini sağlayan şartların yaratılması.* Parti, eğitim ve öğretimin ihtiyaçlarına tamamen cevap verebilecek geniş bir okullar ve kültür - eğitim müesseseleri kuruculuğu programı gerçekleştirmeyi gözönünde tutmaktadır. Bütün okullar güzel binalara kavuşacak ve tek

postalı öğretime geçeceklerdir. Okulların hepsinde ders işlikleri, kimya, fizik v. s. kabine ve laboratuvarları; köy bölgelerinde aynı zamanda okul civarı deneme tarlaları; büyük işletmelerde öğrenciler için öğretim -istihsal atelyeleri meydana getirilecektir. Sinema, radyo, televizyon gibi en yeni teknik vasıtalar okullarda geniş ölçüde kullanılacaktır.

Beden eğitimi ve estetik terbiye için bütün okullar ve okul dışı müesseselerde jimnastik salonları, spor alanları kurulacak, çocukları güzel sanatlarla, müzik, resim ve heykeltıraşlıkla meşgul olmaları için şartlar yaratılacaktır. Şehir ve köy çocuk stadyumları, spor okulları, turizm kampları, kayak yerleri, yüzme havuzları ve diğer spor tesisleri ağı genişletilecektir.

ç) *Yüksek ve orta ihtisas eğitimi.* Geniş teorik ve politik bilgilere sahip yüksek ölçüde kalifiye mütehassıslar yetiştirmekle ödevli olan yüksek ve orta ihtisas eğitimi, ilmin ve tekniğin ilerlemesiyle paralel olarak daha da geliştirilecektir.

İşgününün kısaltılması ve halkın hayat seviyesinin önemli derecede yükseltilmesiyle, bütün okumak isteyenlerin yüksek veya orta meslek öğretiminden geçmeleri şartları yaratılacaktır. Müesseselerin, Meslek Birlikleri ve diğer sosyal teşkilatların yardımıyla, memleketin bütün bölgelerinde yüksek ve orta ihtisas okulları, hele gece okulları ve hariçten devam edilen okullar, keza fabrika yüksek teknik okulları, büyük sovhozlar temelinde dayanan köy ekonomisi enstitüleri, stüdyolar, konservatuvarlar v. s. ağı da genişletilecektir. Yüksek ve orta ihtisas okullarının öğrenci sayısı yıldıa yıla önemli miktarda arttırılacaktır. On milyonlara insana ihtisas eğitimi sağlanacaktır.

3. İlim alanında

Sosyalist ekonomi sistemi şartları içinde ilim ve tekniğin ilerlemesi, tabiat zenginlik ve kuvvetlerinin halk yararına en etkili şekilde kullanılmasına, yeni enerji nevileri bulunarak yeni materyaller meydana getirilmesine, iklim şartları üzerinde tesir yapabilme metotlarının gelişmesine, uzaya hâkim olma çalışmalarına imkân vermektedir. İlmî tatbikat, cemiyetin istihsal kuvvetlerinin hızla gelişmesinde kesin bir faktör olmaktadır. İlmî geliştirilmesi ve ilmi başarıların halk iktisadiyatında uygulanması üzerinde Parti ilerde de özel bir dikkatle duracaktır.

En önemli ödevler şunlardır:

vî mahiyetini incelemek, hayatî oluşmaları, özellikle maddeler mübadelesini, irsiyeti ve organizmlerin tevecihli değişmelerini idare etmek için çeşitli usulleri işlemek gibi başlıca ödevler vermektedir. Biyoloji ilminde, canlı âlemin gelişmesinde hayat şartlarının başta geldiği prensibinden hareket eden Miçurin yönü daha geniş ve derin geliştirilmelidir. Tıp ilmi, gayretlerini, kanser, virüs, kalb ve kan hastalıkları ile insanın hayatı için tehlikeli diğer hastalıkların önlenmesi ve yenilmesi çarelerini bulma işi üzerine teksif etmelidir. Mikro-organizmleri inceleyip öğrenmek ve bunlardan, gıda, yeni maddeleri, vitaminler, anti-biyotikler, mayalar hazırlama, agroteknikte yeni usuller bulma işleri de dahil olmak üzere halk iktisadiyatı ve halk sağlığını koruma alanlarında faydalanmak büyük bir önem kazanmaktadır.

İnsanın Kozmos yolunu açmasına yardım eden suni sputnikler ile uzay roketleri tabiatia yeni olayların ve kanunların keşfetmek, gezegenleri, güneşi tetkik etmek için büyük imkânlar yaratılmışlar.

Biricik ilmi idrak metodu olan diyalektik materyalizme dayanarak, çağdaş tabiatbilgisinin felsefi meselelerinin işlenmesi, ilmin bu coşkun gelişme aşırısında daha büyük bir aktüellik kazanmaktadır.

Cemiyetin gelişmesini yönetme işinin ilmi temeli olan *sosyal ilimler* alanındaki araştırma çalışmalarının süratle geliştirilmesi lâzımdır. Bu alanda başlıca ödev, komünizm kuruculuğu pratiğini öğrenmek ve teorik bakımdan umumileştirmek, sosyalizmin ekonomik, politik ve kültürel gelişmesinin ve komünizme yükselip geçmesinin esas kanunlarını incelemek, komünist terbiyesi meselelerini işlemektir.

Ekonomi ilminin ödevi, cemiyetin ekonomik hayatındaki yeni olayları umumileştirmek, çözümleri komünizmin başarıyla kurulmasına yardım eden halk iktisadiyatı meselelerini işlemektir. İktisatçıların dikkatleri, halk iktisadiyatında maddi kaynaklardan ve emek ihtiyatlarından en semereli surette faydalanma yollarının, sanayi ve köy ekonomisi istihsalini en iyi plânlaştırma ve teşilâtlandırma metotlarının bulunması, istihsal kuvvetlerini rasyonel surette bölgeleştirme prensiplerinin ve komünizm kuruculuğu teknik-ekonomik meselelerinin işlenmesi yönüne çevrilmelidir.

Dünya tarihi problemlerinin ve dünyanın çağdaş gelişmesinin incelenmesiyle, insanlığın komünizme doğru hareketinin kanuni

gelişme seyri, kuvvetler dengesinin sosyalizm yararına değişmesi, kapitalizmin genel buhranının keskinleşmesi, emperyalizmin sömürge sisteminin iflâsı ve bundan doğan sonuçlar, halkların milli kurtuluş hareketinin yükselmesi açıkça ortaya konmalıdır.

Komünist Partisinin ve Sovyet halkının hayatla denenmiş, zafer sağlamış tarihi tecrübesinin, dünya sosyalist sisteminde, dünya komünist ve işçi hareketindeki gelişme kanunlarının öğrenilmesi büyük bir önem taşımaktadır.

Tabiatın, cemiyetin ve insan tefekkürünün en genel gelişme kanunları ilmi olan diyalektik ve tarihî materyalizm ilerde de sistemli olarak savunulmalı ve işlenmelidir.

Sosyal ilimler, Marksizm-Leninizm prensiplerinin temizliğini koruyarak, burjuva ideolojisine karşı, sağcı sosyalist teoriye ve pratiğine karşı, revizyonizme ve dogmatizme karşı ilerde de kesin bir savaş yürütmelidir.

b) *İlimin istihisalle birleştirilmesi.* İlim için somereli gelişme garantisi, halkın yapıcı emeği ve komünizm kuruculuğu pratiği ile sınıksız bağlıdır.

Ekonomik ve kültürel gelişmenin ihtiyaçları gözönünde tutularak aşağıdaki hususların gerçekleştirilmesi lâzımdır: İlim müesseseleri ağı, bu cümleden olarak iktisadi kuruculuğa yönetmenlik eden merkez organlarına ve halk iktisadiyatı sovyetlerine bağlı ilim müesseseleri ağı, keza büyük sanayi müesseselerinde ve köy ekonomisi bölgelerindeki ilim enstitüleri ve laboratuvarları ağı genişletilip tekemmül ettirilmeli; yüksek öğretim müesseselerinde ilmi araştırma çalışmaları geliştirilmeli, ilim müesseseleri ile yüksek öğretim müesseselerini bölge bölge gruplaştırma işi iyileştirilmeli, bütün Birlik Cumhuriyetlerinde ve büyük ekonomik bölgelerde ilmin daha da geliştirilmesi sağlanmalıdır.

İlim müesseseleri, en önemli araştırma kollarındaki çalışmalarını, halk iktisadiyatını ve kültürü geliştirme plânlarına göre teşkilâtlandırmalı ve koordine etmelidirler. İlim işlerinin yönetiminde ilim kamu oyunun rolü artacaktır. Olgunlaşmış meselelerin yaratıcı şekilde çözümüne yardım eden serbest, arkadaşça tartışmalar ilmin gelişmesi için gerekli şarttır.

Parti, ilmin maddî temelini daha da kuvvetlendirilmesi, mükemmelleştirilmesi, en istidatlı yaratıcı kuvvetlerin ilmi faaliyete celbedilmesi için tedbirler alacaktır. Bilimin en önemli kollarında

Sovyet ilminin elde ettiği ön mevzileri korumak ve bütün ana yönlerde *dünya ilminde öncü duruma geçmek* Sovyet âlimleri için bir şeref davasıdır.

4. Kültürel kuruculuk, edebiyat ve sanat alanında

Dev adınlarla komünizm cemiyeti kuruculuğu devresindeki kültürel gelişme, büyük kültür devriminin son safhası olacaktır. Komünizmin zaferi için gerekli bütün ideolojik ve kültürel şartların yaratılması bu safhada sağlanır.

İstihsal kuvvetlerinin gelişmesi, tekniğin ilerlemesi ve istihsalın organizasyonu, emekçilerin sosyal aktivitesinin artması, kendi kendini idarede demokratik esasların gelişmesi, yaşayışın komünistçe yeni baştan kurulması, büyük ölçüde, halkın kültür bakımından yükselişine bağlıdır.

Dünya kültürü tarafından yaratılan en iyi şeylerin hepsini yoğurup geliştiren komünizm kültürü, insanlığın kültürel gelişmesinin yeni ve daha yüksek basamağıdır. Komünizm kültürü, cemiyetin mânevî hayatının bütün çeşitlilik ve zenginliğini, yeni dünyanın yüksek ülkücülük ve hümanizmini kendisinde canlandıracaktır. Bu, sınıfsız cemiyetin kültürü, bütün halkı, bütün insanlığın kültürü olacaktır.

a) Cemiyetin kültürel hayatının etraflı gelişmesi

Komünizme geçiş şartları içinde kültürün bütün alanlarında yaratıcı faaliyet hususiyyle verimli ve cemiyetin bütün üyelerine kapıları açık olur. Sovyet edebiyatı, müziği, resmi, filmciliği, tiyatrosu, televizyonu, güzel sanatların bütün dalları, fikir zenginliği ve sanat ustalığı bakımından gelişme yolunda yeni zirvelere ulaşacaktır. Halk tiyatroları, kitlevî amatör temsil kolları, teknik buluşlar ve halk yaratıcılığının diğer şekilleri geniş ölçüde yayılacaktır. Kitlelerin sanat faaliyetinin artması yeni yeni istidatlı yazarların, ressanların, müzisyenlerin, sanatçıların yetişmesine yardım edecektir. Cemiyetin sanat hazinesi, amatör sanatçıların kitlevî faaliyetiyle profesyonel sanatın bağdaşması temeli üzerinde geliştirilip zenginleştirilir.

Parti, edebiyatın, sanatın, kültürün yükselmesine, her insanın şahsi kabiliyetlerinin en dolgun şekilde belirmesine elveren bütün şartların yaratılmasını, bütün emekçilerin estetik terbiyesine, halkta yüksek sanat zevki ve kültürel alışkanlıkların

şekillenmesine devamlı olarak yardım edecektir. Sanat, emeği daha da canlandırarak, hayatı güzelleştirecek ve insan ruhunu asilleştirecektir.

Kültürün maddi temelini bundan sonraki güçlü kalkınması için aşağıdaki hususlar sağlanacaktır:

— Poligrafi sanayii ve kâğıt istihsalini lüzumlu derecede genişletmek suretiyle kitap yayın işleri ve basın etrafı olarak geliştirilecek.

— Kütüphaneler, konferans salonları ve okuma odaları, tiyatrolar, kültür evleri, kulüpler, sinemalar sayısı arttırılacak.

— Memlekette en geniş ölçüde radyo istasyonları, sanayi ve köy ekonomisi bölgelerinin hepsini kapsıyan televizyon merkezleri kuruculuğu tamamlanacak.

— Halk üniversiteleri, tiyatro kolektifleri ve diğer amatör kültür kurumları geniş ölçüde geliştirilecek.

— Arzusu ve kabiliyeti olan herkesin istifade edebileceği ilim ve teknik laboratuvarları, sanat atelyeleri ve film stüdyoları ağı geniş ölçüde kurulacak . . .

Parti, köylerin kültür seviyesini tedricen şehirlerin seviyesine çıkarmak, yeni yerleşme bölgelerinin kültür hayatının süratle gelişmesini sağlamak maksadıyla, kültür müesseselerinin memleket bölgelerine oranlı olarak serpiştirilmesini lüzumlu saymaktadır.

b) Edebiyat ve sanatın terbiyeci rolünün yükseltilmesi

İyimserlikle ve yaşatıcı komünist ülkeleriyle dolu Sovyet edebiyat ve sanatı, büyük bir ideolojik ve terbiyeci rol oynamakta, Sovyet insanında yeni dünyanın kurucusu vasıflarını geliştirmektedir. Sovyet edebiyat ve sanatı, milyonlara insana sevinç ve ilham kaynağı olmak, onların iradesini, duygu ve fikirlerini ifade etmek, onları mefkûrece zenginleştiren ve ahlâk bakımından terbiye eden bir vasıta olmakla ödevdirler.

Edebiyat ve sanatın gelişmesinde ana hat, onların halkın hayatı ile bağlarını kuvvetlendirmekten, sosyalist realitevi zenginlik ve çeşitli yönleriyle doğru ve sanatça yüksek bir seviyede aksettirmekten, yeniyi, gerçek komünist vasıflarını coşkun ve parlak surette canlandırmak ve eemiyetin ileri hareketine karşı koyan her şeyi demaske etmekten ibarettir.

Halkçılık ve partililik prensiplerine dayanan sosyalist realist sanatta, hayatın sanat yoluyla tasvirinde cesur yenilik haniteleri,

dünya kültürünün bütün ilerici geleneklerinden faydalanmak ve bunları geliştirmekle bağdaştırılır. Şahsi yaratıcılık teşebbüsleri, büyük sanat ustalığı için, çeşitli yaratıcılık şekilleri, üslup ve janrların uygulanması için, yazarlar, ressamalar, müzisyenler, tiyatro ve sinema adamları önünde geniş bir ufuk açılmaktadır.

Komünist Partisi, edebiyat ve sanatın doğru yönde gelişmesi, bunların ideolojik ve estetik seviyesi üzerinde büyük bir dikkatle durmakta, edebiyat ve sanat adamları sosyal teşkilâtlarının ve meslekî birliklerinin faaliyetine yardım etmektedir.

c) Milletlerarası kültür bağlarının geliştirilmesi

Parti, ilim ve kültür alanındaki başarıların karşılıklı mübadelesi ve halklar arasında karşılıklı anlaşma, dostluk yararına olarak, SSCB ile sosyalist sisteme dahil memleketler ve keza diğer memleketler arasındaki kültür bağlarının genişletilmesini lüzumlu saymaktadır.

VI. SSCB -de KOMÜNİZM KURUCULUĞU VE SOSYALİST MEMLEKETLER ARASINDA İŞBİRLİĞİ

SBKP, Sovyetler Birliğinde komünizm kuruculuğunu, bütün dünya sosyalist sistemi halklarının komünizm cemiyeti kuruculuğunun ayrılmaz bir parçası sayar.

Aynı ayrı memleketlerde sosyalist inkılabların değişik zamanlarda yapılması, ekonomik ve kültürel gelişme seviyelerinin başka başka oluşu, bu ülkelerde sosyalizm kuruculuğunun değişik zamanlarda bitirilmesine ve geniş ölçüde komünizm kuruculuğu devresine değişik zamanlarda girmelerine sebep olur. Fakat tek dünya sosyalist sistemi içinde sosyalist devletlerin gelişmeleri, bu sistemin gelişme kanunlarından ve üstünlüklerinden faydalanılması, onlara, *sosyalizm kuruculuğu vadelerini kısaltma imkânını sağlar, az veya çok zaman farkıyla bir tarihi devir içinde komünizme geçiş ufukları açar.*

Komünizme doğru yürümekte olan ilk memleket, bütün dünya sosyalizm sisteminin komünizme doğru hareketini kolaylaştırıp süratlendirmektedir. Sovyetler Birliği halkları komünizmi kurmanın bütün insanlığa yeni yollar açmakta, bu yolların doğruluğunu kendi tecrübeleriyle yoklamakta, güçlükleri meydana çıkar-

makta ve bertaraf etme çarelerini bulmakta, komünizm kuruculuğunun en iyi şekil ve metotlarını seçmektedirler.

Sosyal kuvvetler — işçi sınıfı, kooperatiflerde birleşmiş köylüler, halk aydınları — ve sosyal işletme şekilleri (sosyalist mülkiyetin iki şekli temelini dayanan müesseseler) Sovyetler Birliğinde ve diğer sosyalist memleketlerde aynı tipte olduklarından, SSCB-de ve bu memleketlerdeki komünizm kuruculuğunun esas gelişme kanunları da, her memleketin tarihî ve millî özellikleri gözönünde tutulmakla beraber, müşterek olacaktır.

Sovyetler Birliğinde komünizm kuruculuğu, sosyalist topluluğa dahil her memleketin menfaatlerine uygundur, çünkü dünya sosyalist cephesinin ekonomik kudretini ve savunma kabiliyetini sağlamlaştırmakta, diğer sosyalist memleketler ile SSCB — nin ekonomik ve kültürel işbirliğinin derinleşmesine, bu memleketlere yardım ve destek gösterilmesine gittikçe daha elverişli imkânlar yaratmaktadır.

SBKP, sosyalist memleketler arasında mevcut ekonomik münasebet şekillerinin, yani dış ticaret bağlarının, halk iktisat plânları koordinasyonunun, istihsalin ihtisaslaştırılması ve kooperatifleştirilmesi işlerinin daha fazla geliştirileceğini ve tekemmül ettirileceğini gözönünde tutmaktadır.

Sosyalizm düzeni, memleketler arasında, ekonomik ve kültürel gelişme seviyeleri bakımından kapitalizmden miras kalan ekonomik—kültürel farkların ortadan kaldırılması şartlarını yaratır. Aynı zamanda, kapitalizmin şartlarında ekonomisi geri kalmış devletlerin daha çabuk gelişmelerine, ekonomi ve kültürlerinin mütemadiyen ilerlemesine, sosyalist topluluğu memleketlerinin genel gelişme seviyelerinin eşitlenmesine imkân verir. Bunlar, sosyalist ekonomi sisteminin üstünlüğü ve ekonomik münasebetlerdeki hak eşitliği ile sağlanır. Karşılıklı yardımla ve tecrübe değiş tokuşu ile, özellikle ilmi—teknik başarılar değiş tokuşu ve ilmi araştırma işlerinin koordine edilmesi suretiyle sağlanır. Beraberce sanayi merkezleri kurmakla, tabii kaynakların işlenmesinde elbirliği yapmakla sağlanır. Etraflı, kardeşçe işbirliğinden her sosyalist memleket ve teknik dünya sosyalizm sistemi fayda görür.

Sosyalizm ve komünizm kuruculuğunun menfaatleri, her sosyalist memleketin, millî ekonomisini kuvvetlendirme ve geliştirme yolundaki gayretlerini, bütün sosyalizm topluluğu çerçevesi

içinde ekonomik işbirliğinin kuvvetlendirilmesi ve genişletilmesi çabalarıyla birleştirmesini gerektirir. Sosyalist memleketlerin ekonomi genel seviyesinin yükseltilmesine ve eşitlenmesine, her şeyden evvel, her memleketin kendi iç jankânlarından tam olarak istifade etmesi suretiyle, halk iktisadiyatını yönetme şekil ve metotlarının iyileştirilmesi suretiyle, ekonomiyi sosyalistçe yönetmede Leninci prensip ve metotların sistemli olarak uygulanması suretiyle ve dünya sosyalist sisteminin üstünlüklerinden semereli olarak faydalanılması suretiyle ulaşılır.

Komünizmi kurmanın maddi şartlarını meydana getirme işi, her memleket halkının yaratıcı emeği temeli üzerinde ve sosyalist sistemi kuvvetlendirme yönündeki genel dâvada onun payının durmadan artırılması suretiyle gerçekleştirilir. Sosyalizm kuruluşunda plânlı ve oranlı gelişme kanununun uygulanması bu maksada hizmet eder. Halk kitlelerinin yaratıcı inisiyatifinin ve çalışma aktivitesinin geliştirilmesi buna hizmet eder. Gönüllülük ve karşılıklı fayda esasına dayanılarak, dünya sosyalist sistemi çerçevesinde halk iktisat plânlarının koordinasyonu yoluyla, istihsalin ihtisaslştırılması ve kooperatifleştirilmesi yoluyla milletlerarası işbölümü sisteminin durmadan tekemmül ettirilmesi ve ilim-teknik seviyesinin etraflı olarak yükseltilmesi buna hizmet eder. Kollektif tecrübenin benimsenmesi, işbirliği ve kardeşçe yardımlaşmanın kuvvetlendirilmesi buna hizmet eder. Maddî teşvik prensiplerinin titizlikle korunması ve cemiyet yararına çalışma hevesi uyandıran mânevi âmillerin her bakımdan geliştirilmesi, emek ve tüketim ölçüleri üzerinde kontrol uygulanması keza buna hizmet eder.

Sosyalizm, halkları ve memleketleri birbirlerine yaklaştırır. Ekonomik, sosyal-politik ve kültürel hayatın her alanında geniş işbirliği yapılması seyrinde dünya sosyalizminin ekonomik temeli kuvvetlenecektir.

Dünya sosyalist sistemine hâs olan objektif kanunlar, sosyalist cemiyetin istihsal kuvvetlerinin gelişmesi, sosyalist memleketler halklarının hayatî menfaatleri, ayrı ayrı milli ekonomilerin birbirlerine gittikçe daha fazla yaklaşmalarını gerektirir. V. İ. Leninin önceden gördüğü gibi, gelecekte dünya komünist iktisadiyatı yaratılması temayülleri gelişmektedir ve bu iktisadiyat tek plân üzere zafere ulaşmış emekçiler tarafından yaratılacaktır.

SBKP, diğer sosyalist memleketlerin komünist partileri ile işbirliği yaparak, aşağıdaki hususları gerçekleştirmeyi kendisine ödev edinmektedir:

Siyasi alanda, dünya sosyalist sistemini her bakımdan kuvvetlendirmek, tam hak eşitliği ve gönüllü işbirliğine dayanarak bütün sosyalist memleketlerle kardeşlik münasebetlerini geliştirmek, emperyalist saldırganlara karşı genel barış ve komünizmin tam zaferi uğrundaki müşterek savaşta sosyalizm topluluğu devletlerini politik bakımdan sağlamlaştırmak.

Ekonomik alanda, sosyalist memleketler arasındaki mal mübadelesini genişletmek, milletlerarası sosyalist işbölümünü geliştirmek, sosyalist devletler arasında sosyal emek tasarrufunun en büyüğüne ulaşılmasını, dünya sosyalist iktisadiyatının gelişmesine hız verilmesini, ilmi-tekni işbirliğinin kuvvetlendirilmesini gözönünde tutan perspektif iktisat plânlarını ahenkleştirme işini gitgide daha da iyileştirmek.

Kültür alanında, sosyalist memleketler halklarını kültür alanındaki işbirliği ve temaslarının bütün şekillerini, kültür başarıları değiş tokuşunu mütemadiyen geliştirmek, ilmi, edebiyat ve sanat adamlarının müşterek yaratıcı faaliyetini teşvik etmek, millî kültürlerin karşılıklı surette zenginleşmesine, sosyalist milletlerin hayatı ve mânevi bünyesinin yakulaşmasına aktif surette yardım etmek . . .

SBKP ve Sovyet halkı, sosyalist topluluğu halklarının hepsine sosyalizm ve komünizm kuruculuğunda yardım etmek için mümkün olan her şeyi yapacaklardır.

VII. PARTİ GENİŞ KOMÜNİZM KURUCULUĞU DEVRESİNDE

Sovyetler Birliğinde sosyalizmin zaferi ve Sovyet cemiyeti birliğinin sağlanması sonucunda, işçi sınıfının Komünist Partisi, Sovyet halkının öncüsü haline geldi. Bütün halkın partisi oldu. Sosyal hayatın bütün alanlarında yön verici etkisini genişletti. Parti, devrinizin ve yüce inkılapçı değişiklikler yapmakta olan Sovyet halkının aklı, şerefi ve viedanıdır. Parti, geleceğe uyanıklıkla bakmakta, halk önünde ileri hareketin ilmi surette esaslandırılmış yollarını açmakta, kitlelerde bir dev

enerjisi uyandırmakta, onları muazzam ödevlerin çözümesine doğru götürmektedir.

Geniş komünizm kuruculuğu devresinin karakteristik özelliği, Sovyet cemiyetinin yönetici ve sevkedici kuvveti olan *Komünist Partisinin rolünün ve öneminin* daha da kuvvetlenmesidir.

Komünizm cemiyeti, bütün daha önceki sosyal-ekonomik formasyonlardan farklı olarak, kendiliğinden gelme değil, Marksist-Leninist parti tarafından yönetilen halk yığınlarının şuurlu ve maksada uygun faaliyeti sonucunda meydana gelir. İşçi sınıfının, bütün emekçilerin en seçkin mümessillerini saflarında birleştirmekte olan, yığınlarla sınıksız bağlı bulunan, halk arasında hudutsuz otoritesi olan, cemiyetin gelişme kanunlarını bilen komünist partisi, bütün komünizm kuruculuğu işlerinde doğru bir yönetim sağlar, bu işlere teşkilâtlı, plânlı ve ilmi surette esaslandırılmış bir mahiyet verir.

Yeni gelişme merhalesindeki Sovyet cemiyetinin hayatında partinin rolünün artması aşağıdaki şartlara bağlıdır:

— Politik ve teşkilâtlı yönetim işlerinin daha yüksek seviyeye çıkarılmasını gerektiren komünizm kuruculuğu ödevlerinin daha bileşik ve daha büyük ölçülere varması.

— Kitlelerin yaratıcı aktivitesinin kuvvetlenmesi ve devlet işlerinin, istihsalin idaresine yeni yeni milyonlarca emekçinin katılması.

— Sosyalist demokrasinin bundan böyle de gelişmesi, sosyal teşkilâtların rolünün büyümesi ve Birlik Cumhuriyetleri ile mahalli teşkilâtların haklarının genişletilmesi.

— İlmî komünizm teorisinin, onu yaratıcı olarak geliştirme ve propaganda etmenin gittikçe daha büyük önem kazanması, emekçilerin komünist terbiyesi işlerini kuvvetlendirme ve insanların şuurunda geçmişin kalıntılarını yoketmek için savaş yürütme gereğinin kavranması . . .

Geniş komünizm kuruculuğuna uygun olan, bizzat partinin gelişmesinde, onun politik, ideolojik ve teşkilâtlı çalışmalarının gelişmesinde yoni ve daha yüksek bir merhaleye ulaşılmasıdır. Parti, kitleleri yönetme, komünizmin maddi-teknik temelini kurma, cemiyetin mânevi hayatını geliştirme seviyesinin, komünizm kuruculuğu devrinin artmakta olan isteklerine cevap verebilmesi için kendi çalışma şekil ve metotlarını durmaksızın tekemmül ettirecektir.

Komünizm cemiyeti kuran halkın öncü müfrezesi olan Parti, cemiyetin komünistçe kendi kendini idare etmesinin en mükemmel şekillerini hazırlama işlerine önyak olmak ve örnek vermek suretiyle, kendi parti içi hayatının teşkilâtı yolunda da ileri adımlar atmalıdır.

Parti hayatında Lenin normlarına ve idare işlerinde kolektif çalışma prensibine kayısız şartsız uymak, parti organlarının ve bunlarda çalışanların partili kitleler önündeki sorunluluğunu arttırmak, bütün komünistlerin aktivite ve teşebbüslerinin yükseltilmesini, parti siyasetinin hazırlanması ve hayata geçirilmesi işlerine bütün komünistlerin katılmasını, tenkidin ve kendi kendini tenkidin geliştirilmesini sağlamak parti hayatının kanunlarıdır. Bunlar, bizzat partinin fikir ve teşkilât kuvveti, parti saflarının birliği, sımsıkı topluluğu, parti iç demokrasisinin her bakımdan gelişmesi ve bu temel üzerinde bütün parti kuvvetlerini aktifleşmesi, yığınlarla olan bağların sağlamlaşması için mecburi şartlardır.

Kişiyeye tapma ve bununla ilgili olarak, kolektif idareciliğin, parti iç demokrasisinin ve sosyalist kanuniyetin ihlâli halleri, parti hayatının Leninci prensipleriyle bağdaşmaz. Kişiyeye tapma, partinin ve halk yığınlarına rollerinin küçültülmesine sebep olur, partinin fikri hayatının gelişmesini ve emekçilerin yaratıcı faaliyetlerini köstekler.

Leninin kolektif idare prensibinin sistemli olarak hayata geçirilmesi için, partinin yönetici organlarına daha geniş ölçüde yeni ve taze parti kuvvetleri katılmasını sağlamak için, yaşlı ve genç kadrolardan faydalanma işinin kusursuz olarak ahenkleştirilmesi, keza iktidarın muayyen kimseler elinde haddinden fazla toplanmasına imkân verilmemesi ve bu gibi kimselerin kolektifin kontrolünden kaçınmaları hallerinin önlenmesi için, Parti aşağıdaki tedbirlerin gerçekleştirilmesini lüzumlu saymaktadır:

a) Partinin, ilk basamak teşkilâtlarından Merkez Komitesi ne kadar, bütün seçimli organlarının kadrosunda belli oranlarda sistemli bir yenileme yapılması usulünü uygulamak, aynı zamanda yönetmenlikte sıra gözetmeyi sağlamak.

Seçimlerin hepsinde SBKP Merkez Komitesi ve onun Prezidyumu* kadrosunun en az dörtte bir kısmı yenilenir. Prezidyum

*) Prezidyum: Başkanlık Divanı. (N. ç.)

üyeleri esas itibariyle sıra ile üç defadan fazla seçilemezler. Ancak Partinin şu veya bu yöneticileri tanınmış otoriteleri ve fevkalâde politik, teşkilâtçı ve diğer vasıfları gözönüne alınarak sırayla daha uzun müddet için de seçilebilirler. Böyle hallerde, ilgili adaylar, gizli oylamada oyların en az dörtte üçünü kazandıkları takdirde seçilmiş sayılırlar.

Her yeni seçimde, Birlik Cumhuriyetleri Komünist Partileri Merkez Komiteleri, uç ve eyalet komiteleri kadrolarının en az üçte biri; parti il, şebir ve semt komitelerinin, ilk basamak parti teşkilâtları komiteleri veya büroları kadrolarının ise yarısı yenilenir. Bununla beraber, bu parti yönetim organları üyeleri sırayla üç defadan fazla seçilemezler. İlk basamak parti teşkilâtları sekreterleri sırayla iki defadan fazla seçilemezler.

Parti teşkilâtı, bazı kimseleri, politik ve pratik meziyetlerini gözönünde bulundurarak yönetim organları kuruluna daha uzun müddet için de seçebilir. Böyle hallerde, ilgili adaylar, oylamaya katılan komünistlerin oylarının en az dörtte üçünü kazandırlarsa seçilmiş sayılırlar.

Parti yönetim organından seçim müddetlerinin sona ermesiyle ilgili olarak çıkan parti üyeleri daha sonraki seçimlerde tekrar seçilebilirler.

SBKP Merkez Komitesinin ve partinin diğer yönetici organlarının kadrosundan çıkarılma kararının, yalnız gizli oylama yoluyla ve bu karara ilgili organın bütün üyelerinin en az üçte ikisinin oy vermesi şartıyla kabul edilebileceği usulünü uygulamak.

b) Aşağıdan yukarıya kadar parti teşkilâtlarında, bu cümleden olarak özel şartlar içinde çalışan parti teşkilâtlarında (ordu, donanma) seçim ve hesap verme prensibinin uygulanmasını genişletmek.

c) Parti toplantılarının, konferanslarının, kongrelerinin, parti komiteleriyle diğer kolektif organlar plenumlarının* rolünü arttırmak. Partinin siyasetine ve pratik faaliyetine ait meselelerin partide serbestçe ve semereli surette müzakere edilmesi, münakaşalı ve yeter derecede açık olınayan meseleler üzerinde arkadaşça tartışmalar yapılması için elverişli şartları yaratmak.

*) Plenum: Toplantı devresi oturumları. (N. ç.)

ç) Partinin ücretli kadrosunu mütemadiyen azaltmak; komünistleri sosyal faaliyet yolundan ücretsiz ve gönüllü işçiler olarak daha geniş ölçüde parti işlerine çekmek.

d) Kusurların ve eksikliklerin meydana çıkarılıp düzeltilmesi, kadroların doğru terbiye edilmesi için denemeniş çalışma metodu olan tenkit ve kendi kendini tenkidi etraflı surette geliştirmek.

Geniş komünizm kuruculuğu devresinde, parti üyesinin rolü ve sorumluluğu daha çok artar. Komünist, istihsalde, sosyal hayatta, şahsi hayatında bütün tutumuyla, komünist münasebetlerin gelişmesi ve sağlamlaşması uğrunda savaşın yüksek örneklerini göstermekle, komünist ahlâkı kaide ve prensiplerini gözetmekle ödevlidir. SBKP en şuurlu ve en aktif emekçiler arasından kendi saflarını dolduracak, komünist unvanının paklığını koruyacak ve bu adı yüksek tutacaktır.

Parti, iç demokrasisinin gelişmesi, asil komünist ideallerinin gerçekleştirilmesi için, komünistlerin aktifliğinin artırılmasını, sorumluluklarının yükseltilmesini sağlamalı, her işde ve her zaman partinin prensiplerine, yüksek gayelerine tamamiyle uygun hareket etmenin komünistler için organik ve içten bir ihtiyaç haline gelmesine yardım etmelidir.

Parti, saflarının birlik ve yekpareliğini bundan sonra da kuvvetlendirecek, Marksizmin-Leninizmin bayrağının paklığını koruyacaktır. Marksist-Leninist partililikle barışmıyan her türlü fraksiyonculuk ve grupçuluk belirtilerine karşı SBKP Tüzüğünde gözönünde bulundurulan teşkilât garantilerini, Parti, kendi savaş vasıtaları deposunda muhafaza etmektedir. *Partinin sarsılmaz fikir ve teşkilât birliği, onun yenilmezliğinin son derece önemli kaynağı, büyük komünizm kuruculuğu ödevlerinin başarıyla çözümlenmesinin garantisidir.*

Komünizm kuruculuğunda kesin kuvvet halktır. *Parti halk için yaşar, çalışmalarının mânasını halka hizmette görür.* Partinin halkla bağlantısının daha da genişletilip kuvvetlendirilmesi, komünizm uğrunda savaşın başarısı için zaruri şarttır. Parti, iç ve dış siyasetin en önemli meselelerinde daima emekçilere danışmayı, bu meseleleri bütün halkın incolemesine sunmayı, bütün çalışmalarına partisizleri daha geniş ölçüde çekmeyi kendine ödev bilir. Sosyalist demokrasi ne kadar çok gelişirse, partinin emekçiler arasındaki çalışmaları o kadar daha geniş ve çok

yönlü olacak, yığınlar arasındaki etkisi de o derece kuvvetlenecektir.

Parti, Sovyetlerin, Meslek Birliklerinin, Komsomolun ve emekçilerin öteki yığın teşkilâtlarının çalışmalarının genişletilip iyileştirilmesine, kitlelerin yaratıcı enerji ve teşebbüsünün geliştirilmesine her bakımdan yardım edecek, bütün SSCB halklarının birlik ve dostluğunu sağlamlaştıracaktır.

SBKP, milletlerarası komünist ve işçi hareketinin bölünmez bir parçasıdır. Proleter enternasyonalizminin denenmiş Marksist Leninist prensipleri bundan sonra da sarsılmaz prensipler olarak kalmaktadır ve parti bu prensipleri daima kılavuz tutacaktır.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi, milletlerarası komünist hareketinin birliğini bundan böyle de sağlamlaştıracak, bütün komünist ve işçi partileriyle olan kardeşlik bağlarını geliştirecek; yeni dünya harbi tehlikesine karşı, emekçilerin menfaatleri, barış, demokrasi ve sosyalizm uğrunda ortak savaş yolunda kendi faaliyetini dünya komünist hareketinin bütün müfrezelelerinin çabalarıyla koordine edecektir.

*

Sovyetler Birliği Komünist Partisinin tesbit ettiği komünizm kuruculuğu çalışmaları programı bundan ibarettir.

Sovyetler Birliğinde komünizmin kurulması, insanlığın, yüzyıllardır süregelen bütün tarihte en büyük zaferi olacaktır. Komünizmin parlak zirvelerine doğru atılan her yeni adım, bütün memleketlerin emekçi kitlelerini coşturmakta, bütün halkların sosyal ve milli özgiden kurtulması savaşına büyük bir mânevi destek olmakta, Marksizm-Leninizm ülkülerinin dünya çapında zafere ulaşmasını süratlendirmektedir.

Sovyet halkı komünizmin nimetlerinden faydalanmağa başladığı zaman, yeryüzünde yüz milyonlarca yeni insan şöyle diyecek: «Biz komünizme taraftarız!» Komünizm ülküleri, başka memleketlerle harb yoluyla değil, cemiyeti daha mükemmel teşkilâtlandırma örneğiyle, istihsal kuvvetlerinin gelişmesiyle, insanın saadeti ve selâmeti için bütün şartların yaratılmasıyla halk yığınlarının aklına yatar ve kalbini kazanır.

Sosyal ilerilik kuvvetleri bütün memleketlerde kaçınılmaz surette gelişip büyüyecek ve bu da Sovyetler Birliğinde komünizmin kurucularına yardım edecektir.

Parti, tarihi halkın yarattığı hakkındaki Marksist-Leninist prensibi kılavuz tutar. Komünizm kuruculuğu halkın işidir, onun enerjisi ve zekâsiyle başarılacaktır. Komünizmin zaferi insanlara bağlıdır ve komünizm insanlar için kurulmaktadır. Her Sovyet insanı kendi emeğiyle komünizmin zaferini yaklaştırmaktadır. Komünizm kuruculuğunun başarıları, herkese bolluk ve sevinçli bir hayat getirmekte, Sovyet yurdunun kudretini, şan ve şerefini daha da yükseltmektedir.

Parti, Sovyet insanların, SBKP -nin yeni Programını, kendi öz ve can dâvaları olarak, hayatlarının en yüce gayesi ve komünizmi kurma uğrunda bütün halkın savaş bayrağı olarak benimsiyeceklerine emindir. Parti, bütün komünistleri, bütün Sovyet halkını, kadın-erkek hütün işçileri, kolhozcuları, kafa işçilerini, Programda gösterilen tarihi ödevleri başarıyla yerine getirmek için kuvvetlerini seferber etmeğe çağırıyor.

Komünist Partisinin denenmiş yönetmenliği, Marksizm-Leninizm bayrağı altında Sovyet halkı sosyalizmi kurdu.

Partinin yönetmenliği, Marksizm-Leninizm bayrağı altında Sovyet halkı komünizm cemiyetini kuracaktır.

Parti resmen ilân eder: Sovyet insanların şimdiki nesli komünizmde yaşıyacaktır.

